

JEANINE DE BIQUE

‘Ik wilde iets fris en nieuws doen’

Johannes Moser

speelt Martinu

Claudio Arrau

Legendarische pianist

30 ans!
LES TALENS
LYRIQUES CHRISTOPHE
ROUSSET

30e VERJAARDAG
3 BIJZONDERE NIEUWE ALBUMS

**FRANÇOIS COUPERIN
THE SPHERE OF INTIMACY**

CYRILLE DUBOIS
LES TALENS LYRIQUES
CHRISTOPHE ROUSSET

**A TRIBUTE
TO PAULINE VIARDOT**

MARINA VIOTTI
LES TALENS LYRIQUES
CHRISTOPHE ROUSSET

**LULLY
ACIS ET GALATÉE LWV 73**

AUVITY · BRÉ · CROSSLEY MERCER
LES TALENS LYRIQUES
CHRISTOPHE ROUSSET

**LES TALENS LYRIQUES IN CONCERT
IN DECEMBER**

BACH'S WEINACHTSORATORIUM

UTRECHT (12), ROTTERDAM (13), EINDHOVEN (14),
LEIDEN (17), AMSTERDAM (19), LOCHEM (20),
ARNHEM (21), DEN HAAG (22)

ARVO PÄRT

STABAT MATER
& OTHER WORKS

**ROBERTO ALAGNA
ALEKSANDRA KURZAK
ANDREAS SCHOLL**
MORPHING CHAMBER ORCHESTRA
TOMASZ WABNIC

Arvo Pärt, een van de meest uitgevoerde levende componisten ter wereld, is in september 87 jaar geworden.

Het **Morphing Chamber Orchestra**, het toonaangevende ensemble uit Wenen, brengt onder leiding van **Tomasz Wabnic** met een uitzonderlijke verzameling werken een ode aan de componist. Het belangrijkste werk op dit album is een nieuwe bewerking van zijn *Stabat Mater*. (Een versie goedgekeurd door Arvo Pärt zelf.) Een cast van sterren, **Roberto Alagna**, **Aleksandra Kurzak** en **Andreas Scholl**, onthullen alle aangrijpende schoonheid van dit *Stabat Mater*.

Op het programma staan ook prachtige werken voor countertenor (*Wallfahrtslied*, *My Heart's in the Highlands*), en enkele van de meest bekende instrumentale stukken: *Spiegel im Spiegel*, *Fratres*, *Summa*.

Fascinerende muziek, zowel modern, verfijnd als diep religieus, in een meesterlijke interpretatie!

Tracklisting :

Fratres · *My Heart's in the Highlands* · *Vater Unser* · *Spiegel im Spiegel* · *Es sang vor langen Jahren* · *Ein Wallfahrtslied* · *Summa* · *Stabat Mater*

**LES TALENS
LYRIQUES** CHRISTOPHE
ROUSSET

cNM Centre national
de la musique

Klassiek.nl

apartemusic.com

Foto: Chris O'Donovan

~~23,99~~
14,99*

KNISPERENDE SNEEUW

De cover van de cd *In Winter's House* van Tenebrae laat geen twijfel bestaan over de sfeer van deze vierde kerst-cd van het gerenommeerde a-capellagezelschap. De invallende duisternis, knisperende sneeuw, een zuchtje vrieskou en prikkelende dennengeur: de vocalisten van Tenebrae omhullen deze citrus-en glühweinsfeer met die typisch melancholische Engelse koorklanken die zo bij kerst horen. Centraal staat de nog immer onovertroffen *A Ceremony of Carols* van Benjamin Britten. Een harp, loepzuivere ijle stemmen en dan die prachtige melodieën als *That Yonge Child* en *In Freezing Winter Night*. Het is meteen duidelijk dat Britten dit werk in 1942 op de boot terug van de Verenigde Staten naar Engeland schreef uit heimwee naar zijn vaderland en naar die perfecte Engelse koren. Tenebrae trekt die sfeer door met veel recenter gecomponeerd werk. Luister naar het speciaal voor de tenoren en bassen van Tenebrae gecomponeerde *In Winter's House* en weet dat de kersttijd begonnen is.

IN WINTER'S HOUSE CHRISTMAS WITH TENEBRAE

TENEBRAE O.L.V. NIGEL SHORT
SIGNUM CLASSICS 635212069028
VKZ.NL/225649

Alleen verkrijgbaar bij de Klassieke Zaken Specialisten. Zie voor de complete lijst pagina 58.
*Geadviseerde Klassieke Zaken-actieprij, zolang de voorraad strekt of tot 24 februari 2023.

COLOFON

42E JAARGANG, NUMMER 5&6: NOVEMBER 2022

Winkelprijs € 3,25

DIT TIJDSCHRIFT WORDT GEPRODUCEERD DOOR

BCM MEDIA te Eindhoven in opdracht van de uitgever Klassieke Zaken, een activiteit van de Stichting Nationale Platenbon, onder verantwoordelijkheid van Henriëtte Zrou, Arnhemse Bovenweg 100, 3708 AG, Zeist (tevens redactieadres).
T: 06-53860682
E: info@klassiekezaken.nl

HOOFDREDACTEUR

Frederike Berntsen

AAN DEZE AFLEVERING WERKTEN MEE

Marcel Bijlo, Hein van Eekert, Hans Heg, Paul Janssen, Benjamin Rous, Edwin Rutten, Wenneke Savenije, Gerard Scheltens, Wouter Steenbeek, Eddie Vetter, Noortje Zanen, Frits Zwart

EINDREDACTIE

Frederike Berntsen

VORMGEVING

Marjanne Gielen, Angela van Eck, Patrick Hoogduin, Robin Haarbosch, Fleur Heitling

COVERFOTO

Tim Tronckoe

KLASSIEKE ZAKEN verschijnt tweemaandelijks in een oplage van 20.000 stuks. Het tijdschrift wordt verspreid via de aangesloten winkels en verstuurd aan de Klassieke Zaken Clubleden.

LEDENADMINISTRATIE

BCM MEDIA abonnementenservice, Postbus 1392, 5602 BJ Eindhoven. T: 085 7600237 (lokaal tarief). Bereikbaar: dinsdagochtend en vrijdagochtend van 08.30 - 12.30 uur. www.bcm.nl

STOPZETTEN LIDMAATSCHAP

Opzegging van het lidmaatschap kan uitsluitend schriftelijk en dient tenminste acht weken voor het verstrijken van de jaarlijkse termijn te geschieden. Prijswijzigingen lidmaatschap voorbehouden.

Zo veel mogelijk is getracht rechthebbenden van foto's te achterhalen. Zij die in verband hiermee niet zijn benaderd, kunnen contact opnemen met de uitgever.

De in dit magazine besproken cd's zijn uitsluitend geselecteerd op kwaliteit. De cd's zijn mogelijk niet standaard in elke winkel op voorraad, maar zijn te allen tijde door de aangesloten winkels te bestellen. Vraag uw winkelier om advies!

Prijswijzigingen, druk- en zetfouten voorbehouden.
© 2022 Klassieke Zaken, een activiteit van de SNP.

Het volgende magazine verschijnt: 24 februari 2023.

Foto: Gregor Hohenberg

JEANINE DE BIQUE 6

Foto: Eric Marinitich/Arvo Part Centre

ARVO PÄRT 14

Foto: Manfred Esser/Haenssler

JOHANNES MOSER 16

COR DE GROOT 20

Foto: Newman

CLAUDIO ARRAU 22

EN VERDER

AANBIEDINGEN

- 3 **Tenebrae** In Winter's House
- 10 **Gothic Voices** Hemelse perfectie
- 11 **Barbara Hannigan & Raoul Steffani**
Sehnsucht
- 51 Kerst met **Cor de Groot**
- 60 De klank van het ware **vakantiegevoel**

INHOUD

- 6 **Jeanine De Bique** Mirrors
- 13 **Morphing Chamber Orchestra** & Arvo
Pärt
- 16 **Johannes Moser** speelt Martinu
- 18 **Florilegium** Dank u, Papa Haydn!
- 20 Hommage aan **Cor de Groot**
- 22 **Claudio Arrau** Legendarische pianist
- 24 **Concertzender** Die sanck een liedt

RUBRIEKEN

- 4 Colofon
- 5 Van de redactie
- 12 Berichten
- 25 Aangenaam klassiek
- 36 Hans Hegs column
- 39 In gesprek met
- 40 Klassieke Kinderzaken
- 42 Jazz/Wereld
- 43 De beste klassieke cd's
- 54 Aanbevolen door
- 56 Puzzel
- 58 Klassieke Zaken Specialisten

**OP VERTOON
VAN DE LEDENPAS
ONTVANGT U
EXTRA KORTING**

Foto: Maarten van Haaff

AKOESTIEK

FREDERIKE BERNTSEN

Onze hoofdstad geeft onderdak aan evenementen van wereldniveau, die niet zelden plaatsvinden in het unieke Muziekgebouw aan 't IJ. De Cello Biënnale Amsterdam is zojuist afgesloten, het tweejaarlijkse festival voor het strijkkwartet opent begin 2024 haar poorten.

Het publiek mag van mening verschillen over wat het mooiste medium voor muziek is, de prachtige celloklank die het hele spectrum van de menselijke stem beheerst, of de symbiose van vier strijkinstrumenten waarvoor de grootste componisten hun allermooiste repertoire hebben geschreven.

Zangerig en warm

Over één ding is iedere muzikliefhebber het eens: de Grote Zaal biedt voor deze en vele andere genres een riant akoestiek. De vele cellisten, onder wie de deelnemers aan het Nationaal Cello Concours, konden ervan proeven in de diverse speelrondes.

De akoestiek beweegt mee met de speler, zo ook bij de finalekandidaten Stefano Bruno, Isaac Lottman en Emma van Schadewijk. Zij demonstreerden hun beste kunnen, de melodieën in Elgars Celloconcert klonken zangerig en warm en hielden de luisteraar in de ban.

Over cello gesproken: Johannes Moser heeft een mooi Martinu-project aangepakt, u leest er alles over vanaf pagina 16.

JEANINE DE BIQUE

MIRRORS

Door Hein van Eekert

Met haar debuutalbum *Mirrors* is Jeanine De Bique, de sopraan uit Trinidad en Tobago, de winnaar van de Edison Award: de zangeres nam even de tijd in haar drukke agenda om te praten over haar werk.

Sopraan Jeanine De Bique is net terug van een volle repetitiedag als we de kans krijgen om haar te spreken: ze zingt Susanna in Mozarts *Le Nozze di Figaro* in Parijs. Ze is de Edisonwinnaar in de categorie Nieuwe Ontdekking. De Nederlandse operaliefhebber kent haar al van onder meer Micha Hamels *Caruso a Cuba* bij De Nationale Opera. In feite bezocht ze Nederland voor het eerst toen ze tien jaar oud was, omdat haar moeder hier een masterdiploma behaalde.

Toch is haar debuutalbum *Mirrors* een ontdekking op zich: namelijk van onbekende barokke aria's, gekoppeld aan bekende aria's van Händel. We horen de personages uit diens opera's telkens nog een keer, maar dan in aria's van Graun, Telemann, Broschi, Manna en Vinci, die vaak cd-premières zijn. Een tweede ontdekking is hoe Jeanine – we mogen in het artikel haar voornaam gebruiken – de karakters in deze technisch moei-

lijke aria's tot levensechte personages maakt. Ze voert deze werken uit met Concerto Köln onder leiding van Luca Quintavalle.

Jeanine besprak met haar lerares Patricia McCaffrey en haar management wat het beste materiaal zou zijn voor dit debuutalbum. Barokmuziek was een natuurlijke keuze. Händel was de componist die ze het vaakst had uitgevoerd en haar leraar moedigde haar altijd aan in de richting van de barok: "Vanaf het moment dat Trish mij tijdens de les voor

Jeanine kreeg hulp van Yannis François, een succesvolle operazanger uit Guadeloupe. Vanwege zijn enorme kennis van het repertoire is hij een veelgevraagd researcher voor en samensteller van innovatieve cd-albums. "Hij heeft een natuurlijke gave voor het maken van programma's. Hij beschouwt zichzelf niet als musicoloog, maar ik wel, want hij is gewoon briljant in het veld. We ontmoetten elkaar tijdens de productie van *Rodelinda* in de Opera de Lille. Counter-tenor Jakub Orłowski stelde ons aan elkaar voor. Zijn gezicht zag er aange-

'Ik wilde iets fris en nieuws doen dat in 76 minuten mijn stem en persoonlijkheid zou beschrijven'

de eerste keer 'O Sleep' uit Händels *Semele* hoorde zingen, was ze ervan overtuigd dat ik een album met barokmuziek moest maken. Ik zou daarmee zeker de erkenning krijgen van wat ik als kunstenaar te bieden had. Ik betwijfelde dat, maar mijn lerares heeft het zelden mis." Het idee werd snel opgepakt door Concerto Köln en Berlin Classics en alles kwam op gang. "Ik wilde geen compleet Händelalbum presenteren, omdat ik me niet als specialist wilde profileren. Er waren al diverse Händelalbums op de markt, ik wilde iets fris en nieuws doen dat in 76 minuten mijn stem en persoonlijkheid zou beschrijven."

naam vertrouwd uit, als een déjà vu. We klikten meteen, als Caribische medeburgers. Hij vertelde dat hij al programma's had voorbereid voor wanneer ik klaar was om een album te maken. Toen de kans eindelijk kwam, nodigde ik hem uit en overtuigde ik het label en het orkest om zijn programma te doen. Het werd uiteindelijk een succes."

Yannis François zocht naar passende muziek voor Jeanines stem. Ze wijst erop dat het voor een dergelijk proces niet genoeg is om alleen naar het bereik of de flexibiliteit van de stem te kijken: "Je hebt iemand nodig die echt houdt van je

Foto: Gregor Hohenberg

Foto: Tim Tronckoe

stem.” Ze voerden gesprekken over het repertoire en hij luisterde naar haar om erachter te komen wat goed zou passen. “Voor dit album was het belangrijk om stukken toe te voegen die nooit eerder zijn opgenomen, maar die tegelijkertijd heel dicht bij Händel staan, omdat Händel het bekendst is.” Jeanine raakte in de loop der tijd steeds meer vertrouwd met het materiaal. “Als je bijvoorbeeld Graun niet vaak hebt gezongen, is het moeilijk te begrijpen waar hij heen gaat met zijn muziek. Dat heeft tijd nodig, dus in eerste instantie was de aria ‘L’empio rigor del fato’ uit Grauns *Rodelinda* niet mijn favoriet, maar nu vind ik het geweldig om deze aria te zingen, misschien zelfs meer dan die uit Händels versie”, lacht ze. Voor het leren van de wereldpremières creëerde Yannis eerst digitale arrangementen, waar Jeanine naar kon luisteren. Ze neuriede ze mee en speelde ze ook op de piano voor verdere verdieping: “Ik moet de muziek zien, horen en spelen om haar in mijn vingers te krijgen. Mijn geest maakt foto’s van de partituur en onthoudt het geluid en het gevoel van de akkoorden die bij het manuscript horen. Dit proces zit in mijn hoofd gegrift om gemakkelijk en snel te leren, vooral als ik te maken heb met een tijdslimiet van slechts een paar maanden.”

Jeanine schrijft haar sterke karakterisering van de personages in de aria’s toe aan haar liefde voor acteren en aan het rijke culturele leven in Trinidad en Tobago: “Ik ben opgegroeid in een multi-diverse cultuur, ik was omringd door muziek, kunst en dans. Trinidad en Tobago is rijk aan erfgoed. We barsten bij bijna elke gelegenheid in gezang uit – op het werk, tijdens het spelen, op bruiloften en begrafenissen – in feite op elk moment van emotie. Met al die elementen in mijn jeugd ben ik gevoelig

‘Ik moet de muziek zien, horen en spelen om haar in mijn vingers te krijgen’

geworden voor dingen en mensen die dicht bij mij staan. Dat werd de subtekst voor de personages die ik portretteer op het podium en op het album.”

Haar jeugd in Trinidad leerde haar open te staan voor anderen. “We zijn een trotse, multi-etnische samenleving met wisselende culturen, veelzijdig eten – mijn favoriete onderdeel – en veelkleurige mensen die allemaal met hetzelfde accent praten en elkaars verschillen delen en vieren. Op school leerden alle kinderen over Diwali, het feest van het licht van de Hindoes, en vierden dat met elkaar. Hetzelfde geldt voor Kerstmis en andere belangrijke religieuze feestdagen, omdat er belang wordt gehecht aan het feit dat we een mooi en verenigd volk zijn. Dat maakt ons Trinidadiaans.”

En dit is hoe Jeanine contact maakt met de personages: hoewel hun situaties misschien niet precies dezelfde zijn als die ze zelf heeft meegemaakt, zijn ze nog herkenbaar. “Als je als zanger in staat bent om kwetsbaar te zijn, om diep naar binnen te gaan zonder jezelf te verliezen, en om verschillende aspecten van je persoonlijkheid in deze muziek tot uitdrukking te brengen, heb je toegang tot je volledige potentieel en vertel je het publiek je individuele waarheid en ervaring met deze karakters.” Inmiddels zijn deze karakters verder ontwikkeld, omdat de muziek meer in

haar lichaam zit en ze meer kan spelen met het materiaal.

In haar succesvolle en drukke carrière komt Jeanine De Bique gelukkig ook naar Nederland: in april 2023 met de *Matthäus-Passion* in Rotterdam en in juni 2023 met aria’s van de cd in Leeuwarden.

JEANINE DE BIQUE
6-8 APRIL 2023 DE DOELN,
ROTTERDAM
24 JUNI 2023 DE HARMONIE,
LEEUWARDEN

HÄNDEL, GRAUN e.a. MIRRORS

JEANINE DE BIQUE,
CONCERTO KÖLN
O.L.V. LUCA QUINTAVALLE
BERLIN CLASSICS 0885470020174
VKZ.NL/225642 € 24,99

HEMELSE PERFECTIE

Stelt u zich de immense kathedraal van Florence voor, de Duomo, en bedenk dan wat voor indruk dit gewijde gebouw met de enorme koepel, destijds een huzarenstukje, op de vijftiende-eeuwse inwoners van de stad moet hebben gemaakt. Vooral de akoestiek van de kerk was zo overweldigend dat geloven in God eigenlijk geen keuze meer was. Met zijn voor de inwijding van de kerk geschreven *Nuper rosarum flores* wist de Franco-Vlaamse componist Guillaume Dufay zich in 1436 onsterfelijk te maken en menig luisteraar tot tranen te roeren. *The Splendour of Florence with a Burgundian Resonance* is de intrigerende titel van de cd van Gothic Voices die deze wereld tot klinken brengt. *Nuper rosarum flores* klinkt in al zijn pracht en ook de werken van Johannes Ockeghem, Gilles Binchois en Johannes Tinctoris laten horen waarom deze Franco-Vlaamse of bourgondische componisten zo geliefd waren in het Italiaanse centrum van de renaissance. Hemelse perfectie en meeslepende stemmenpracht.

Alleen verkrijgbaar bij de Klassieke Zaken Specialisten. Zie voor de complete lijst pagina 58. *Geadviseerde Klassieke Zaken-actieprij, zolang de voorraad strekt of tot 24 februari 2023.

~~23,99~~
16,99*

~~24,99~~
CLUBLEDEN
14,99*

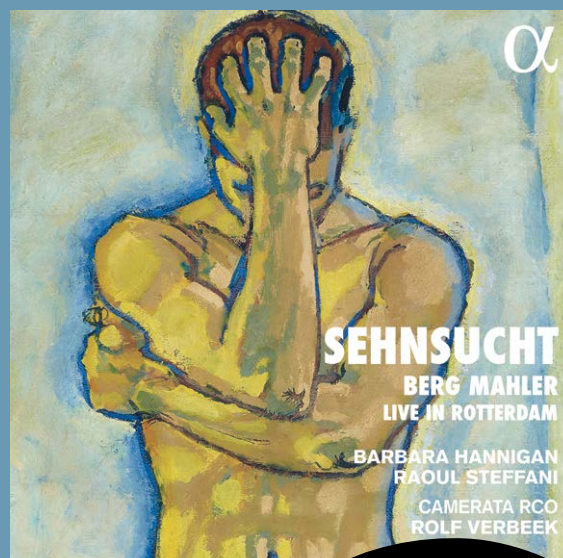
OCKEGHEM, BINCHOIS e.a. THE SPLENDOR OF FLORENCE

GOTHIC VOICES
LINN RECORDS 0691062070027
VKZ.NL/225651

SEHNSUCHT

Het was even slikken voor de jonge Nederlandse bariton Raoul Steffani. Hij was net aangenomen bij Equilibrium, het mentorprogramma waarmee Barbara Hannigan jonge professionals helpt, toen corona uitbrak. Weg was de kans om veel op te treden en te werken met deze briljante Canadese sopraan en dirigente. Gelukkig kwam de Doelen bij Hannigan met het verzoek een livestream te verzorgen. Ze nam Raoul Steffani mee die Alban Bergs *Vier Gesänge* op. 2 zong. Zelf voegde ze Bergs *Sieben frühe Lieder* toe en dirigeerde ze Camerata RCO in de bewerking voor kamerorkest van Mahlers Vierde symfonie. Ze was zo enthousiast over het resultaat dat ze besloot de hele livestream op cd uit te brengen. En terecht. Hannigan en Steffani zingen de sterren van de hemel en ook Camerata RCO is in bloedvorm met dit repertoire waarin de romantiek in zijn voegen kraakt en met welhaast ingehouden adem over de drempel van de twintigste eeuw glijdt.

Alleen verkrijgbaar bij de Klassieke Zaken Specialisten. Zie voor de complete lijst pagina 58.
*Geadviseerde Klassieke Zaken-actieprij, zolang de voorraad strekt of tot 24 februari 2023.

BERG, MAHLER SEHNSUCHT

BARBARA HANNIGAN,
RAOUL STEFFANI,
CAMERATA RCO
O.L.V. ROLF VERBEEK
ALPHA 3760014198724
VKZ.NL/225625

~~23,99~~
CLUBLEDEN
14,99*

~~24,99~~
16,99*

Foto: Maarten Laupman

OPERETTA LAND

20 NOVEMBER T/M 30 DECEMBER
DE NATIONALE OPERA

Operetta Land bestaat niet. Het is een verzonnen land met verzonnen mensen die verzonnen avonturen beleven, waarbij ze om de haverklap in zingen uitbarsten. En toch, zodra je een stap in Operetta Land hebt gezet, wil je er altijd blijven. Kom maar kijken als je het niet gelooft...

Info: operaballet.nl

DE
NATIONALE
OPERA

NATIONALE OPERA & BALLET

Foto: Hugo Thomassen

LADY IN THE DARK 12 NOVEMBER T/M 11 DECEMBER

In de zelden opgevoerde Broadway-opera *Lady in the Dark* zien en horen we een onverwachte kant van Kurt Weill, die ons meevoert naar de diepten van onze psyche en de droomwerelden van ons onderbewustzijn. Thema's als prestatiedruk, burn-out en de zoektocht naar zelfvervulling en liefde worden door Opera Zuid op briljante en ontroerende wijze in een raamver telling van drie miniatuu rdroomopera's gevat.

Info: operazuid.nl

BEZIN MET BACH 26 NOVEMBER TIVOLIVREDENBURG

Even tot jezelf komen? Ontsnap aan de waan van de dag bij *Bezin met Bach*. Een moment van bezinning op de zaterdagochtend in TivoliVredenburg met Corine Koole, Marjoleine de Vos en Maxim Februari die zich uitspreken over grote levensthema's. Met muziek door de Nederlandse Bachvereniging. Op 26 november trapt Corine Koole de eerste editie af. Info: tivolivredenburg.nl

TIVOLI
VREDEN
BURG

MORPHING CHAMBER ORCHESTRA

EEN ONTMOETING VAN VERSCHILLENDE WERELDEN

Door Benjamin Rous

Lees verder op pagina 14

klassiekezaken.nl

Op een nieuwe cd voert het Morphing Chamber Orchestra, met oprichter en artistiek leider Tomasz Wabnic, acht indringende stukken van Arvo Pärt uit, met vooral in het grootschalige *Stabat Mater* een opvallende en spannende combinatie van vocale solisten.

Arvo Pärt behoeft als de grootmeester van religieuze en mystieke minimalistische muziek nauwelijks meer introductie. De door hem uitgevonden *tintinnabuli*-techniek, letterlijk 'klokjes'-muziek, betekende in de jaren zeventig van de vorige eeuw een belangrijke stap in de discussie over muzikale vernieuwing. Pärt combineert, volgens vaste regels, aan de ene kant drie tonen van een akkoord met de stapsgewijze beweging van een melodieliijn in dezelfde toonsoort aan de andere kant. Het knappe aan deze muziek is dat die innovatieve techniek, op hetzelfde moment gegrond en in beweging, de suggestie van tijdloosheid wekt, van muzikale vormen die er altijd al geweest lijken te zijn. Bovendien is het niet alleen een academische exercitie: Pärts werken kunnen schijnbaar iedereen die ze hoort ontroeren.

Aleksandra Kurzak

Foto: Gregor Hohenberg

Roberto Alagna

Foto: Monika Szalek

Het Morphing Chamber Orchestra, in 2006 opgericht door Tomasz Wabnic tijdens het aan sacrale muziek gewijde Gaude Materfestival in Polen, brengt een nieuwe opname met werken van Pärt, waaronder enkele ware publiekslievelingen als *Fratres* en *Spiegel im Spiegel*. Deels bekend repertoire dus, maar toch zal de benadering verschillen van eerdere Pärtopnames. Wabnic, die het ensemble nog altijd leidt, legt het ideaal van zijn ensemble als volgt uit: "Voor mij staat de term 'Morphing' voor een ontmoeting van twee werelden – van twee verschillende programma's, verschillende muzikale tijdperken, of

van twee culturen. En door die ontmoeting ontstaat er hopelijk een derde beeld in je hoofd."

Voor Wabnic past de muziek van Pärt perfect bij de ambities van het ensemble, omdat hij in zijn muziek concepten bij elkaar probeert te brengen die ver van elkaar verwijderd lijken te zijn, zoals lichaam en ziel, of hemel en aarde. "Ik heb de muziek van Arvo Pärt altijd bewonderd. Het is zulke spirituele, meditatieve muziek. Soms lijkt het alsof er een hele symfonie in een enkele noot zit. Ik ben een erg spiritueel persoon. Geloof en geest zijn belangrijk in mijn leven."

Morphing Chamber Orchestra

Foto: Maria Ritsch

Voor de vocale solostukken op de cd tekende de wereldberoemde counter-tenor Andreas Scholl, met wie Wabnic al langer samenwerkt. Ook dat is een van de grondgedachten achter het Morphing Chamber Orchestra: muziek maken met vrienden, op het hoogste niveau. Dat geldt niet alleen voor de leden van het ensemble, maar ook voor de solisten met wie het werkt. Na eerdere live-uitvoeringen van werken van Pärt wilde Scholl dit repertoire dolgraag met het ensemble vastleggen.

Wabnic herinnert zich goed hoe deze muzikale reis begon: "Tijdens een project vertelde Andreas Scholl me over het *Vater*

Andreas Scholl

Unser van Pärt, dat hij recent had uitgevoerd met het Australian Chamber Orchestra. Op dat moment had hij het nog nooit in Europa gezongen. De eerste keer was tijdens een nu beroemde repetitie op het Gaude Materfestival in Łódź. Andreas had net de laatste noot gezongen, toen Pärt zelf volkomen onver-

Zijn droom was om een opname te maken met twee andere muzikale vrienden, de operaster Roberto Alagna en diens vrouw, de sopraan Aleksandra Kurzak. "Ik werk al tien jaar met Andreas Scholl, ik ken Aleksandra Kurzak zo'n veertig jaar, en via Aleksandra ken ik Roberto Alagna nu ook al geruime tijd. En ik dacht: er moet een gelegenheid zijn om deze drie stemmen samen te brengen." Pärt's omvangrijke *Stabat Mater*, oorspronkelijk in 1985 gecomponeerd, leek zich daar bij uitstek voor te lenen. "Het *Stabat Mater* is iets heel groots voor me. Een belangrijk stuk. Eigenlijk groeien we al vanaf het begin in 2006 met het ensemble langzaam in deze richting." In tegenstelling tot de meeste van Pärt's grootschalige vocale werken op basis van religieuze teksten, schreef hij het *Stabat Mater* voor drie solostemmen en strijkers, al maakte hij later ook een versie voor gemengd koor en orkest. Het was een opdrachtwerk van de Alban Berg Stichting, om te gedenken dat de componist Alban Berg honderd jaar

stelen, maar alleen al in mijn gedachten had ik de klank van meer strijkers nodig. Niet ontzettend veel, maar gewoon wat meer body voor de begeleiding. In het midden van het *Stabat Mater* zit een erg virtuoos stuk, dat echt fantastisch klinkt in deze opname. Ik weet niet of je met een strijktrio hetzelfde effect zou hebben gehad."

Zo belichaamt deze opname van het *Stabat Mater*, met operasterren Alagna en Kurzak en countertenor School, in optima forma het ideaal van Wabnic en het Morphing Chamber Orchestra. "We hebben hier te maken met drie totaal verschillende persoonlijkheden: het repertoire van Roberto Alagna en dat van Andreas Scholl, dat zijn twee verschillende werelden! Puccini aan de ene kant, barokmuziek aan de andere. En Aleksandra Kurzak is als de bloem in het midden. Met haar talent kan ze altijd wel een plek vinden tussen deze twee polen. Ik hoop dat we hiermee ons gewenste 'derde beeld' hebben gekregen, met dit nieuwe, oude *Stabat Mater*."

Muziek maken met vrienden, op het hoogste niveau

wachts belde. Hij belde om te vertellen hoe hij wilde dat het *Vater Unser* gezongen zou worden. Onmiddellijk repeteerden we het opnieuw volgens zijn wensen."

Later werkten Wabnic en Scholl verder samen met Pärt ter gelegenheid van diens tachtigste verjaardag. De componist had positief gereageerd op een uitnodiging om naar het Jasna Goraklooster in Polen te komen, zodat er veel tijd samen was. Er werd vier dagen intensief gewerkt aan verschillende vocale werken: *Ein Wallfahrtslied*, *Vater Unser*, *Es sang vor langen Jahren*. Allemaal stukken die nu ook voor deze cd zijn opgenomen. Maar Scholl was niet de enige zanger die op het verlanglijstje van Wabnic stond.

daarvoor geboren was. Ook in dit werk past Pärt de *tintinnabuli*-techniek toe als basis, en bovendien gebruikt hij een strakke symmetrische vorm. De belangrijkste tekstdelen verdeelt hij in vier groepen, gescheiden door uiteenlopende instrumentale interludes en omlijst door een introductie en een coda.

Om zijn gedroomde opname te maken, paste Wabnic de oorspronkelijke partituur, met naast de drie vocale solisten een strijktrio, aan voor een groter strijkersensemble. "Ik kreeg het idee door de stemmen. Ze hebben alle drie sonore, krachtige stemmen. Ik probeerde me het geluid van hun stemmen in combinatie met een strijktrio voor te

PÄRT STABAT MATER

ANDREAS SCHOLL, ROBERTO ALAGNA,
ALEKSANDRA KURZAK
MORPHING CHAMBER ORCHESTRA
O.L.V. TOMASZ WABNIC
APARTE 5051083175623
VKZ.NL/225644-€ 22,99

JOHANNES MOSER

MARTINU'S

Door Eddie Vetter

Foto: Sarah Wijzenbeek

CELLOSONATES

De Duits-Canadese cellist Johannes Moser staat bekend om zijn onorthodoxe programma's en zijn onvoorwaardelijke overgave aan de vaak minder bekende muziek die hij speelt. Nu wijdt hij zich met hart en ziel aan alle drie de cellosوناتes van Martinu.

Moser schildert zelf de situatie waarin de opnamen tot stand zijn gekomen: "In de lente van 2022 kwamen we samen in een mooie, afgelegen studio op het Nederlandse platteland, tussen de weilanden met alleen een paar varkens en koeien als getuigen, een volmaakte omgeving om Martinu's sonates te verkennen en op te nemen."

Samen met de pianist Andrei Korobeinikov wijdde hij zich aan deze muziek in de voormalige concertboerderij van de in 2011 overleden pianist Rian de Waal. Daar, in het Drentse lintdorp Valthermond, is tegenwoordig een van de stilste en best geoutilleerde opnamestudio's van Nederland gevestigd.

Moser zegt dat ze een waar avontuur zijn aangegaan, een reis die hen heeft gevoerd door de diepste duisternis tot

aan de uitbundigste expressie. Volgens hem vormen de sonates een uitnodiging om Martinu echt te leren kennen. Hij zegt: "Zijn leven is getekend door de oorlog, zijn emigratie en de heimwee naar zijn geboorteland, maar zijn muziek getuigt ook van hoop en positieve energie. Zulke emoties werden maar al te herkenbaar voor ons beiden omdat de opnamen samenvielen met de Russische aanval op Oekraïne. Zo konden we ons des te beter inleven in de gevoelens van Martinu, met de gruwelen van de oorlog voor ogen, maar ook met hoop op betere tijden."

Het leven van Bohuslav Martinu (1890-1959) was op zijn zachtst gezegd veelbewogen. Hij was afkomstig uit Bohemen, maar na de inval van de nazi's in Tsjecho-Slowakije kwam zijn muziek op de zwarte lijst te staan. Hij week uit naar de Verenigde Staten en werd na de oorlog zelfs Amerikaans staatsburger. Toch kon hij niet echt aarden in New York. Terugkeer naar zijn geboorteland was ook geen optie vanwege het repressieve communistische regime. Hij vestigde zich uiteindelijk in Zwitserland.

De eerste van de drie cellosوناتes is voltooid in Parijs en gedateerd 12 mei 1939, twee maanden na de inval van de nazi's in Tsjecho-Slowakije. Het werk is opgedragen aan en ten doop gehouden door de vermaarde cellist Pierre Fournier. De componist noemde de première 'een laatste groet en een sprankje hoop uit een betere wereld'.

Aan de andere kant van de oceaan componeerde hij in 1941 opnieuw een

cellosonate. Intens heimwee naar Europa kwam tot uiting in muzikale vergezichten van de Oude Wereld, zoals Boheemse volksdansen uit zijn geboortestreek. De derde en laatste cellosonate is opgedragen aan de nagedachte-nis van Hans Kindler, een Amerikaanse cellist van Nederlandse afkomst, die aan maagkanker was overleden.

In deze drie werken doorloopt Martinu de gehele scala aan menselijke emoties, door Goethe wel als 'himmelhoch jauchzend, zum Tode betrübt' omschreven. Johannes Moser en zijn partner aan de piano laten het horen met een brandende uitdrukingskracht. Ze laten de muziek navrant schuren of, zoals in de derde sonate, uitbundig jubelen. Waartoe een voorjaar in Drenthe, tussen de koeien en de varkens, wel niet kan leiden.

MARTINU CELLOSONATAS

JOHANNES MOSER,
ANDREI KOROBEINIKOV
PENTATONE 8717306260077
VKZ.NL/225645 € 23,99

Een waar
avontuur

Foto: John Yip Brandies

FLORILEGIUM

DANK U, PAPA HAYDN!

Door Noortje Zanen

Ter ere van het dertigjarige jubileum in 2021 gaf het succesvolle Engelse barokorkest Florilegium een feestelijk concert tijdens het Engelse Stour Music Festival. In Kent klonken drie vroege symfonieën van Haydn. Een jaar later lanceert het orkest zijn eenendertigste album bij Channel Classics met dezelfde verrassende en virtuoze muziek van Haydn.

Dat de Oostenrijkse componist Joseph Haydn 104 inventieve symfonieën schreef, leverde hem de bijnaam 'Papa Haydn' op. Zijn collega's en tijdgenoten zagen hem als oervader van de symfonie (en trouwens ook van het strijkkwartet). Toen Haydn in 1761 in dienst trad bij de invloedrijke Hongaarse familie Esterházy bestond het hoforkest uit achttien musici. Terwijl Haydns latere symfonieën om een flinke orkestbezetting vragen, schreef hij zijn eerste symfonieën voor precies die achttien musici die beschikbaar waren. Uiteraard hoopte Haydn dat de musici hem zouden waarderen en accepteren als nieuwe artistieke leider en daarom schreef hij zo veel mogelijk virtuoze solo's voor de verschillende

instrumenten. Niet alleen omdat die het speelplezier bevorderden, maar ook omdat de musici een kans maakten op een bonus van de vorst als zij hun solo's excellent uitvoerden.

De vorige Haydn-cd van het Engelse barokorkest Florilegium bevatte drie late symfonieën van Haydn uit de jaren 1790: het veelgeprezen album *Haydn London Symphonies* uit 2003. Dit keer heeft Florilegium juist voor drie vroege symfonieën gekozen, de nummers 6, 7 en 8. Het waren Haydns eerste symfonieën voor zijn nieuwe werkgever, prins Paul Anton Esterházy. Ze vormen samen een groep van drie, getiteld *Le matin*, *Le midi* en *Le soir* (ochtend, middag en nacht). Die titels suggereren dat de prins aan Haydn had gevraagd om iets programmatisch te componeren in de trant van Vivaldi's populaire vioolconcerten *De vier jaargetijden*. Haydn schreef echter puur instrumentale muziek en geen verhalende muziek in de stijl van Vivaldi, die in zijn *Jaargetijden* immers diverse natuurverschijnselen tevoorschijn toverde. Al zou je je wellicht nog kunnen voorstellen dat Haydn in *Le matin* een zonsopkomst heeft verklankt, een soort voorproefje op zijn later zo succesvolle zonsopkomst in *Die Schöpfung*.

Florilegium heeft voor het nieuwe Haydnalbum precies dezelfde bezetting gekozen die Haydn in 1761 aantrof aan het hof van de Esterházy's. De strijkersgroep is wellicht wat kleiner dan je zou verwachten in een symfonie van Haydn en wat verder opvalt is de enorme diversiteit in de instrumentatie. Naast de afwisseling tussen kleine en grote groepjes uit het orkest zitten de symfonieën ook vol met spectaculaire solo's. En dan niet alleen de gebruikelijke solo's voor viool en fluit, maar bijvoorbeeld ook voor cello, contrabas en fagot. En ook de heroïsche hoornpartijen spelen een prominente rol. De musici van Florilegium zullen Papa Haydn vast net zo dankbaar zijn als de musici aan het hof van Esterházy dat destijds waren.

HAYDN SYMPHONIES 6, 7, 8

FLORILEGIUM
CHANNEL CLASSICS 0723385447221
VKZ.NL/225621 € 23,99

HÄNDEL GERMAN ARIAS & TRIO SONATAS

FLORILEGIUM
CHANNEL CLASSICS 0723385351177
VKZ.NL/225659 € 23,99

TELEMANN ESSERCIZII MUSICI

FLORILEGIUM
CHANNEL CLASSICS 0723385401186 (2CD)
VKZ.NL/225660 € 24,99

COR DE GROOT

HOMMAGE

Dat Nederland veel goede pianisten kent is evident. Dat Cor de Groot tot de allergrootste pianisten ter wereld behoorde, weten nog maar wenigen.

Egbert Veen sr. (huispianist van de AVRO) leidde Cor de Groot op voor de vooropleiding van het Amsterdams Conservatorium. Daar zijn twee docenten van grote betekenis voor hem geweest: zijn pianoleraar Ulfert Schults en Sem Dresden bij wie hij compositie- en directielessen volgde. Na zijn pianostudie, die hij in 1932 cum laude afrondde, voelde De Groot geen behoefte meer om op te gaan voor zijn solistendiploma omdat Schults ziek werd en hij hiervoor dus bij een ander verder moest gaan studeren. Ook zag hij er niets in om zich in het buitenland verder te bekwamen. Wonderlijk genoeg kon hij direct na zijn

afstuderen een aanstelling krijgen als eerste fluitist (fluit was zijn bijvakinstrument en hij was fluitist in het conservatoriumorkest) bij het Utrechts Stedelijk Orkest. Al spoedig begon hij zijn carrière als pianist. In juni 1936 nam hij deel aan het Internationale Musikwettbewerb der Wiener Musikakademie. Daar behoorde hij met pianisten als Emil Gilels en Yakov Flier tot de laureaten. Hij hield er ook zijn vriendschap met Gilels aan over.

Vanaf 1937 is De groot verschillende keren solist geweest bij het Concertgebouworkest. Naast zijn succesvolle concertcarrière werd De Groot per 1 januari 1938 ook hoofddocent piano aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. In 1942 was De Groot solist bij het feestconcert in Wenen ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Wiener Philharmoniker, mede uitgevoerd door

Onnavolgbaar pianist

het Concertgebouworkest onder leiding van Willem Mengelberg. In 1945 werd De Groot door de Eereraad voor de Muziek voor een jaar uitgesloten van het Nederlandse muziekleven vanwege concerten die hij gaf in de periode midden in de oorlog.

In 1956 werd De Groot jurylid van het Koningin Elizabethwedstrijd in Brussel, en later ook van het Concours Marguerite Long - Jacques Thibaud voor piano in Parijs, waarmee zijn internationale reputatie was vastgelegd. Andere juryleden waren coryfeeën als Arthur Rubinstein, Claudio Arrau, Emil Gilels, Nikita Magaloff en Robert Casadesus.

In 1959 sloeg het noodlot toe en raakte zijn rechterhand geblesseerd. Vele componisten schreven voor Cor de Groot muziek voor de linkerhand: 'Ik ben diep getroffen door alle blikken van medeleven. Iedereen schijnt voor mij aan het werk te zijn en de eerste stukken heb ik al ontvangen. Charmante blikken van collegialiteit en tevens zeer interessante brokjes eigentijdse muziek, zowel technisch als muzikaal', schreef hij in 1959. In 1960 werd De Groot hoofd muziekregistratie bij de NRU (Nederlandse Radio Unie).

Door bezuinigingsmaatregelen bij de omroeporkesten heeft De Groot zijn

Cor de Groot en Emil Gilels

Cor de Groot (1946)

positie opgegeven en is in 1977 met pensioen gegaan.

Na het herstel van zijn rechterhand trad De Groot nog vaak op als (radio)solist en in allerlei kamermuziekbezettingen. Hij vormde pianoduo's met Elisabeth van Malde, Gérard van Blerk, Frédéric Meinders en Jacob Bogaart.

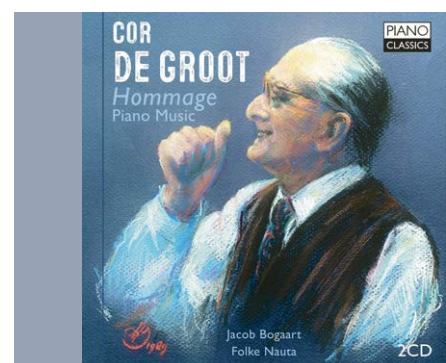
Componeren was bij Cor de Groot veel meer dan gelegenheidswerk. Bij de afronding van zijn pianostudie droeg hij een pianoconcert van eigen hand voor, en zijn oeuvre kent verschillende soloconcerten, orkestmuziek, kamermuziek en – uiteraard – pianomuziek. Daarvan is het merendeel natuurlijk gewoon voor piano-tweehandig, maar naast originele composities voor de linkerhand maakte hij ook tal van bewerkingen van pianomuziek. Aan dat aspect is in deze uitgave, op de knappe bewerking van

Liszt's derde *Liebestraum* na, voorbijgegaan. Daarnaast schreef hij ook heel wat 'lichte' muziek onder het pseudoniem Guy Sherwood. Onder die naam vormde hij een ensemble van wisselende samenstelling waarmee hij deze muziek – meestal voor de radio - uitvoerde.

Toch is Cor de Groot als componist nooit 'doorgebroken' als dat in Nederland al kan. Hoewel er heel wat van zijn composities bij uitgeverij Donemus verschenen, is hij op dit punt minder bekend dan veel van zijn generatiegenoten voor wie hij zich keer op keer inzette.

Om een onnavolgbare pianist en een voortreffelijk componist te eren is er de opname door Jacob Bogaart en Folke Nauta, beschikbaar op Piano Classics.

Tekst Frits Zwart

DE LEEUW, FELDERHOF e.a. COR DE GROOT HOMMAGE

JACOB BOGAART, FOLKE NAUTA
PIANO CLASSICS 5029365102599
VKZ.NL/225641 € 23,99

CLAUDIO ARRAU

LEGENDARISCHE PIANIST

Door Eddie Vetter

Claudio Arrau was een van de belangrijkste pianisten van de twintigste eeuw. Zijn carrière omspande bijna de gehele eeuw: meer dan tachtig jaar, van wonderkind tot gelauwerde bijna-negentigjarige. Warner eert zijn nagedachtenis met 24 cd's, de muzikale erfenis van een legendarische pianist.

Claudio Arrau León werd in 1903 geboren in Chili. Toen hij vier was, overleed zijn vader. Zijn moeder voorzag in het levensonderhoud van het gezin met pianolessen. Ze merkte dat de kleine uit het hoofd stukken kon naspelen die hij van haar leerlingen had gehoord. Claudio trad voor het eerst in het openbaar op toen hij vijf jaar oud was. Het programma loog er niet om: Mozart, Beethoven en Schumann.

Vanwege zijn uitzonderlijke talent gaf de Chileense overheid hem als negenjarige een beurs om aan het vermaarde Stern'sches Konservatorium in Berlijn te studeren bij Martin Krause, een van de laatste leerlingen van Liszt. Als tiener won Claudio al prijzen en trad hij overal in Europa op, met dirigenten als Willem Mengelberg en Wilhelm Furtwängler.

Foto: G. MacDonnic/Lebrecht

In Berlijn ging hij later zelf lesgeven aan het conservatorium. In de concertzaal viel hij op vanwege zijn ambitieuze programma's. Zo vertolkte hij alle werken voor toetsinstrumenten van Bach in een serie van twaalf recitals. Daarna volgde een Mozart-cyclus. Internationale roem vergaarde hij met een bijzondere Beethoven-cyclus waarin hij niet alleen de 32 sonates maar ook de vijf pianoconcerten uitvoerde.

Aan het begin van de Tweede Wereldoorlog verliet hij nazi-Duitsland om terug te keren naar Chili. Na een tournee door de Verenigde Staten vestigde hij zich in New York, waar hij bijna een halve eeuw

Reeds als kleuter, zo vertelde hij eens in een interview, was hij niet van de piano weg te slaan. Hij at zelfs onder het spelen omdat hij anders niet wilde eten.

Weinig musici waren zozeer vergroeid met hun instrument. Hij zei daarover: 'Ik probeer piano te spelen zoals een kat springt: het moet volstrekt natuurlijk zijn. Ik heb me voorgenomen dat ik stop zodra er routine in mijn spel sluipt. Als ik speel, voel ik een soort extase die ik voor geen goud zou willen missen.'

In de loop der jaren maakte zijn jeugdige spontaniteit plaats voor een zekere bezonkenheid, maar routineus werd zijn spel nooit, terwijl hij in zijn hoogtijdagen

vloeibaar.' Aristocratische allure en Latijnse helderheid gingen bij hem een leven lang hand in hand.

Zijn carrière viel samen met de opkomst van de platenindustrie. De box van Warner bevat voornamelijk opnamen die gemaakt zijn tussen 1921 en 1962. De 78-toerenplaten en de oorspronkelijke mastertapes van de lp's zijn voor de gelegenheid met veel zorg gerestaureerd. Heel bijzonder zijn wel de opnamen uit 1921. Daarop speelt de achttienjarige Arrau onder meer een walsje van Chopin (op. 34, nr. 3). Zeven jaar later speelt hij dezelfde wals nog veel briljanter. Zo maakt de luisteraar samen met hem een reis door de tijd om te genieten van zijn onsentimentele maar sensitieve interpretaties van Chopin, Liszt, Beethoven, Schubert, Mozart, Schumann, Brahms, Tsjaikovski, alle denkbare klassiekers voor piano solo en voor piano en orkest. Inderdaad: de muzikale erfenis van een legendarische pianist.

'Als ik speel, voel ik een soort extase die ik voor geen goud zou willen missen'

zou blijven wonen. Het was de uitvalsbasis voor talrijke tournees over de gehele wereld: Amerika, Europa, India, Japan. Lange tijd trad hij om politieke redenen niet op in Chili, maar in 1984 maakte hij daar een triomfantelijke rentree. Hij vreesde dat het voor hem als 81-jarige anders misschien te laat zou zijn om zijn geboorteland terug te zien.

In 1990 emigreerde hij van de Verenigde Staten naar Duitsland, waar hij in München ging wonen. Een jaar eerder was zijn echtgenote Ruth Schneider overleden, een mezzosopraan van Duitse afkomst. Hij besloot te stoppen met optreden, maar in 1991 nam hij toch weer een uitnodiging aan om in Oostenrijk en Duitsland recitals te geven. In Düsseldorf zou Dietrich Fischer-Dieskau de Gouden Medaille van de Royal Philharmonic Society aan hem uitreiken. Een paar dagen daarvoor overleed Arrau in Oostenrijk.

wel honderd concerten per jaar gaf. Hij bekende ooit dat hij er zoveel gaf omdat hij anders definitief gevelde zou worden door plankenkoorts.

Arrau heeft vaak in Nederland opgetreden. Toen hij in 1940 zijn debuut in het Amsterdamse Concertgebouw maakte, noemde *De Telegraaf* dat 'een muzikale sensatie': 'Dit hoofdstedelijk debuut werd een triomf voor den pianist, dien muzikaal Amsterdam in het vervolg zal beschouwen als een der zeer weinigen, die tot de klasse der uitverkorenen behoren: Claudio Arrau is een groot, zeer groot instrumentalist, een veelzijdig vertolker van brillante eigenschappen.'

Bijna een halve eeuw later, bij zijn laatste optreden in Nederland, als 85-jarige in 1988, oordeelde *NRC Handelsblad*: 'Arrau speelt nog altijd met een verbluffende lichtheid en allesbehalve routineus. De pianoklank wordt onder zijn handen

CLAUDIO ARRAU THE COMPLETE WARNER CLASSICS RECORDINGS

WARNER 0190296245572 (24CD)
VKZ.NL/225646 € 99,99

CONCERTZENDER

DIE SANCK EEN LIEDT

Liederen. We horen ze dagelijks en iedereen zingt weleens een deuntje. Maar op een klassieke radiozender zul je niet zo vaak liederen horen. Gelukkig heeft de Concertzender al jaren het programma *Die sanck een liedt*, waarin het lied in al zijn vormen centraal staat.

Als kind krijg je liederen met de paplepel ingegoten. Je eerste kennismaking met de wondere wereld van de muziek zijn de kinderliedjes die voor je worden gezongen. Dat geldt natuurlijk ook voor de grote componisten. Maar als je volwassen wordt, dan komt voor veel componisten de tijd dat je geen liedjes meer gaat schrijven maar Gewichtige Muziek: opera's, symfonieën, oratoria en wat dies meer zij.

ren. En de eerbiedwaardige Bach laat zich in zijn liederen van een heel andere kant kennen. Met zoveel repertoire is er genoeg

Saverio Mercadante

Op zondag 27 november hoort u liederen van Saverio Mercadante. Nog nooit van gehoord? Geen schande, deze componist is ook niet heel bekend. Maar bij leven was deze Italiaan een gevierd operacomponist, die in één adem met Rossini, Bellini en Donizetti werd genoemd. Ook als fluitist maakte hij naam; zijn fluitconcerten worden nog weleens gespeeld.

Zijn liederen noemde hij *arie*. Feitelijk zijn het dat ook: kleine aria's voor stem met pianobegeleiding, waarin alle emotie van de opera zit samengeballd. Opera was in die tijd een waar volksvermaak, dat tot in de haarvaten van de Italiaanse samenleving was doorgedrongen. Maar je kon niet overal een orkest en een troep zangers inhuren. Tussen twee opera's door traden de zangers met deze liederen op. En natuurlijk kon je ze zelf uitvoeren, als amateur. Komende zondag hoort u dit werk in de handen van vooraanstaande operazangers uit onze tijd.

Een uurtje aan kleine en grote liedkunst uit alle tijden

Die sanck een liedt

Gelukkig kruipt het bloed altijd waar het niet kan gaan. Haast alle componisten schreven naast hun grote werken ook liederen. In de eerste plaats waren dat grootheden als Schubert en Schumann, die het lied tot hogere kunst verhieven. Maar ook Mozart schreef een handvol charmante liederen.

redenen om een programma aan het lied te wijden. Twee keer per maand wijden wij, in *Die sanck een liedt*, een uurtje aan kleine en grote liedkunst uit alle tijden. Middeleeuwse gezangen, liedjes uit de Gouden Eeuw, liederen van grote componisten... Of liederen uit Griekenland of China, want de Concertzender is er ook voor wereldmuziek.

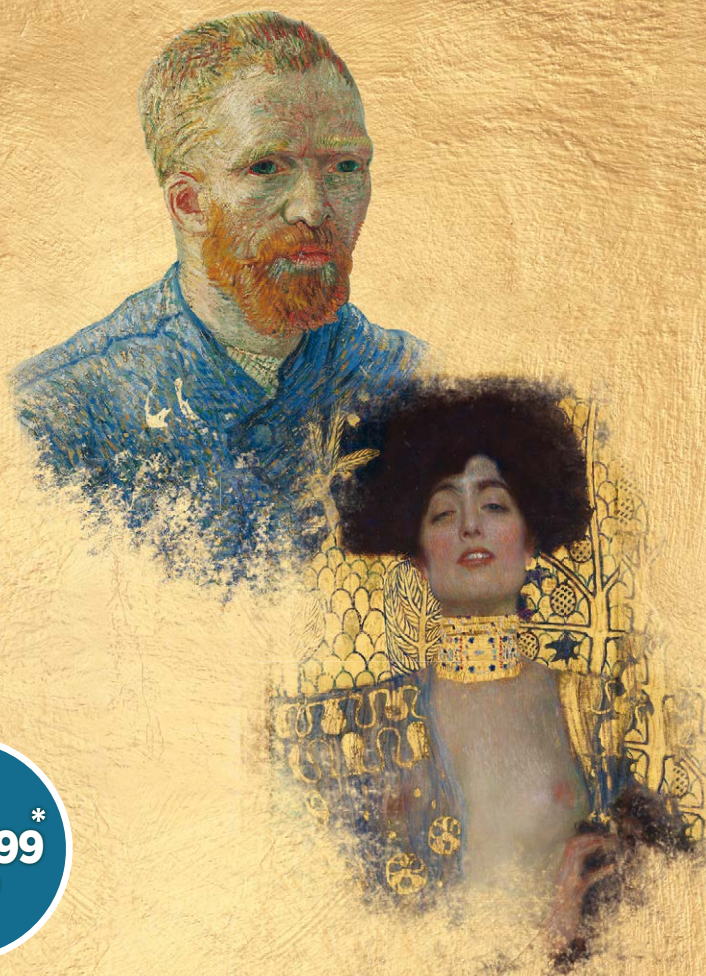
DIE SANCK EEN LIEDT, ELKE TWEEDE EN VIERDE ZONDAG VAN DE MAAND OM 11.00 UUR

Tekst Wouter Steenbeek

concertzender

**AANGENAAM
KLASSIEK**

MOET JE HOREN

€12,99*

Veel korting op klassieke cd's
+ boek en cd cadeau

Van Gogh in Me
& Hoogtepunten uit 85 jaar
Nederlands Klassiek

**+
Geschenk
VAN GOGH
IN ME
BOEK + CD**

* CONSUMENTENADVIESPRIJS

AANGENAAMKLASSIEK.NL

NIEUW

VIVALDI

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €25,99 VOOR

€ 17,99

(consumentenadviesprijs)

VIVALDI

Il mondo al rovescio

Amandine Beyer / Gli Incogniti

Harmonia Mundi - 3149020944714

Antonio Vivaldi staat nog steeds te boek als veelschrijver, maar in wezen was hij een ongekend modernist, een briljant orkestrator en een componist met groot gevoel voor muzikaal verhaal en drama. Hij zette het soloconcert op de kaart en met zijn Concerti con molti istromenti legde hij de basis voor de latere symfonie. Amandine Beyer en haar Gli Incogniti benaderen in concerten als *Il mondo al rovescio* de rode priester als briljant vernieuwer en laten Vivaldi opwindender dan ooit klinken.

NIEUW

SJOSTAKOVITSJ

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €30,99 VOOR

€ 17,99

(consumentenadviesprijs)

SJOSTAKOVITSJ

24 Preludes & Fugues

Hannes Minnaar

Challenge Classics - 608917290721 - 2SACD

Tatjana Nikolajeva deed in 1950 mee aan het Internationaal Bachconcours en speelde alle Preludes en Fuga's van de grote barokcomponist uit haar hoofd. Jurylid Dmitri Sjostakovitsj was zo onder de indruk dat hij voor haar 24 Preludes en Fuga's schreef. Dit mengsel van een beetje Bach en veel Russisch venijn van de getormenteerde componist groeide uit tot een kleine Parnassus van de pianoliteratuur. Hannes Minnaar, geprezen om zijn onopgesmukte lezing van Bachs *Goldbergvariaties*, is de aangewezen persoon om van dit bijna drie uur durende epos een onvergetelijk document te maken.

NIEUW

VARIOUS

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €23,99 VOOR

€ 14,99

(consumentenadviesprijs)

VARIOUS

Kaleidoscope

Fatma Said

Warner Classics - 5054197139215

'Fatma Said slecht grenzen tussen Oost en West' (*de Volkskrant*). 'Een betoverend debuutalbum' (*Klara*). 'Flawless, faultless, and captivating' (*The Classic Review*). Het debuutalbum *El Nour* van de Egyptische sopraan bracht overal de handen op elkaar. Met deze nieuwe cd zal het niet anders zijn. *Kaleidoscope* is een brutale mix van stijlen van Franz L  har via Astor Piazzolla en Serge Gainsbourg naar Whitney Houston. Ondertussen zingt ze in vele talen over de dans die de rode draad vormt op deze opwindende plaat. Stilzitten is uitgesloten.

NIEUW

ADAMS

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €23,99 VOOR

€ 14,99

(consumentenadviesprijs)

ADAMS

Tromba Lontana e.a.

Tonhalle-Orchester Z  rich o.l.v. Paavo J  rvi

Alpha - 3760014198748

In het seizoen 2021-2022 braken het Tonhalle Orchester Z  rich en zijn chef-dirigent Paavo J  rvi in Zwitserland een lans voor de enerverende orkestwerken van John Adams. Nu hoeft dat in de rest van de wereld niet meer, maar de liveregistraties van het orkest van onder andere *My Father knew Charles Ives*, *Slonimsky's Earbox* en *Tromba Lontana* zijn van zo'n enerverend gehalte dat ze iedereen om kunnen toveren in een Adamsliefhebber. 'Een van de grootste levende componisten', noemde Paavo J  rvi hem al eens. En zo is het.

NIEUW

**SAINT-SAËNS,
STRAUSS e.a.**

**TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €23,99 VOOR**

€ 14,99
(consumentenadviesprijs)

SAINT-SAËNS, STRAUSS e.a.
Van Gogh in Me
Nederlands Kamerkoor o.l.v. Peter Dijkstra
ALPHA – 3760014196386

Van Gogh in Me is een wonderlijke muzikale reis door het fin de siècle dat van ongeveer 1870 tot 1918 de culturele wereld bepaalde. Leidraad zijn de schilderijen van Van Gogh en Klimt en de muziek van onder anderen Debussy, Satie, Mahler en Strauss. De live-uitvoering van het roemruchte Nederlands Kamerkoor is een spektakel waarin beeld en muziek op overweldigende wijze samenvloeien, maar ook de cd brengt de sfeer van hoop, verwachting, experiment en decadentie zodanig tot leven dat we ons voor even in het hoofd van Van Gogh wanen.

NIEUW

HELLENDAAAL

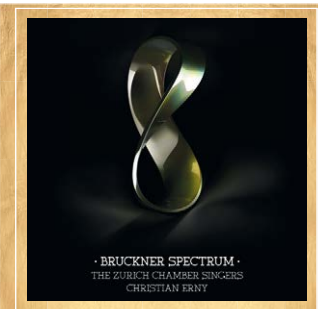
**TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €23,99 VOOR**

€ 14,99
(consumentenadviesprijs)

HELLENDAAAL
Six Grand Concertos Op. 3
Mike Fentross / Lidewij van der Voort
Challenge Classics – 608917291124

Pieter Hellendaal was een van de Nederlandse componisten die in de eerste helft van de achttiende eeuw hun geluk gingen beproeven in het bruisende Londen. De heersende muziekmode werd daar mede bepaald door de concerti grossi van Corelli en Händel. In 1758 gaf Hellendaal in Londen zijn Six grand concertos Op. 3 uit. Een vleugje Händel, een scheutje Corelli en een flinke dot Hellendaal hebben concerten opgeleverd die zich kunnen meten met de beste concerten van zijn voorbeelden. Ook de drive van La Sfera Armoniosa benadrukt dat we hier te doen hebben met barokjuwelen van Hollandse origine.

NIEUW

**BRUCKNER
PALESTRINA**

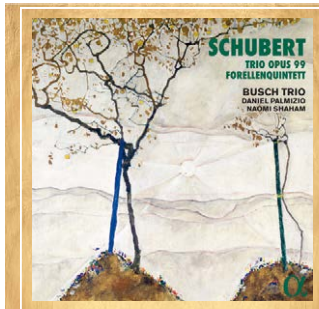
**TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €26,99 VOOR**

€ 14,99
(consumentenadviesprijs)

BRUCKNER, PALESTRINA
Spectrum
Zürich Chamber Singers
Berlin Classics – 8854700280642

De vocale werken van Giovanni Pierluigi da Palestrina vormden het hoogtepunt van de late renaissance. Een kleine drie eeuwen later zorgde Anton Bruckner voor een even grote vocale bloei met zijn motetten als *Locus iste* en *Ave Maria*. De in 2015 opgerichte Zurich Chamber Singers verbindt deze werelden en laat horen dat de toewijding en devotie in al die eeuwen niet veranderd zijn. Het resultaat is een weldadige vocale douche die niemand onberoerd laat.

NIEUW

SCHUBERT

**TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €23,99 VOOR**

€ 14,99
(consumentenadviesprijs)

SCHUBERT
Trio No. 1 Op. 99, "Forellenquintett" in A Major D 667
Busch Trio / Gregor Sigl / Rick Stotijn
ALPHA – 3760014198847

Franz Schubert schreef vier pianotrio's. De twee eendelige trio's en het Pianotrio in Es-groot, D 929 nam het Busch Trio al eerder op. Dat deed het trio volgens OpusKlassiek met 'intens muzikaal vormgegeven communicatie', wat leidde tot 'verfrissend, fonkelend maar ook diepzinnig en lyrisch spel'. Nu is ook het ontbrekende Pianotrio nr. 1 in Bes-groot, D 898 op vergelijkbaar indringende wijze vastgelegd. De combinatie met het *Forellenkwintet* waarbij het trio assistentie krijgt van contrabassist Rick Stotijn maakt dit vervolg helemaal af.

NIEUW

PÄRT

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €23,99 VOOR

€ 14,99

(consumentenadviesprijs)

PÄRT

Op zoek naar Arvo Pärt

Jan Brokken / Jeroen van Veen / Joachim Eijlander

Piano Classics - 5029365102650 - 2CD

In het boek *Baltische zielen* van Jan Brokken komen uiteraard ook Arvo Pärt en zijn muziek langs. Het bracht pianist Jeroen van Veen op het idee van een voorleesconcert waarin de verhalen van Brokken gecombineerd worden met bekende stukken van Pärt, zoals *Fratres*, *Für Alina* en *Spiegel im Spiegel*. De verhalen en de muziek bleken elkaar te versterken en het geheel sloeg zo aan dat er nu een dubbel-cd ligt. Brokken leest, Jeroen en Sandra van Veen en cellist Joachim Eijlander spelen. Het resultaat is een onweerstaanbare muziek- en verhaalbiografie van de klankmagiër uit Estland.

NIEUW

VARIOUS

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €23,99 VOOR

€ 14,99

(consumentenadviesprijs)

VARIOUS

Sliding Doors

Marieke Vos / Camiel Boomsma

Et'Cetera - 8711801017716

Sliding Doors is de intrigerende titel van een cd waarop vooral de klarinet centraal staat. Klarinettiste Marieke Vos, ook programmeur bij het Grachtenfestival, en pianist Camiel Boomsma spelen enerverende kamermuziek van onder anderen Nino Rota, Gerald Finzi en Henri Rabaud. Hoewel de componistennamen misschien niet de meest bekende zijn, voelt de muziek direct vertrouwd en bekend. Herfstige melancholie, halsbrekende virtuositeit en meeslepend filmische melodieën, het is er allemaal op deze in alle opzichten verrassende cd. Een juweel dat alle aandacht verdient.

NIEUW

VARIOUS

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €23,99 VOOR

€ 14,99

(consumentenadviesprijs)

VARIOUS

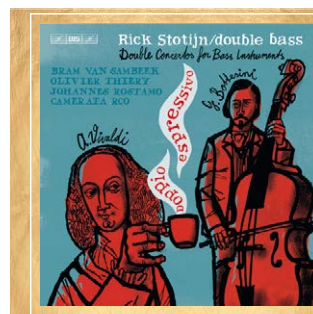
Roma Travestita

Bruno de Sá

Erato - 190296619809

Sinds Paus Sixtus V in 1587 vrouwen verbood om op publieke podia te zingen, was het aan de mannelijke sopranen om voor een sensatie te zorgen. Farinelli werd er wereldberoemd mee. Tegenwoordig proberen countertenors de tover van de castraten te evenaren. De jongste loot aan de stam heet Bruno de Sá. De Braziliaan bezit volgens het Engelse magazine *Opera* 'een echte mannelijke sopraan die in staat is om die opwindend hoge tonen te beheersen.' Samen met il Pomo d'Oro verkent hij de hoogtijdagen van de castraten in Rome. Een fascinerende cd van een fascinerende stem.

NIEUW

VIVALDI, BOTTESINI

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €26,99 VOOR

€ 14,99

(consumentenadviesprijs)

VIVALDI, BOTTESINI

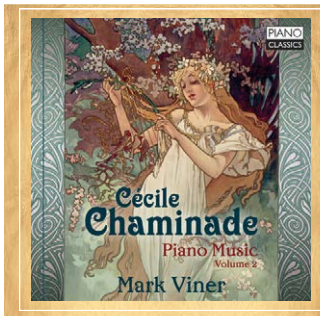
Doppio Espresso

RCO Camerata / Rick Stotijn / Bram van Sambeek

BIS Records - 7318599925097 - SACD

Giovanni Bottesini was in de negentiende eeuw de Paganini van de contrabas. Antonio Vivaldi was in de zeventiende en achttiende eeuw de grote man die met vele instrumenten experimenteerde en ook de contrabas als solo-instrument een plek gaf. Rick Stotijn en RCO Camerata brengen deze twee grootheden bijeen in een verrassend programma met hoogtepunten als *Passione amore* van Bottesini met twee contrabassen in de hoofdrol en Vivaldi's dubbelconcert voor contrabas en fagot. Een cd waarop het laagste register tot grote hoogte stijgt.

NIEUW

CHAMINADE

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €20,99 VOOR

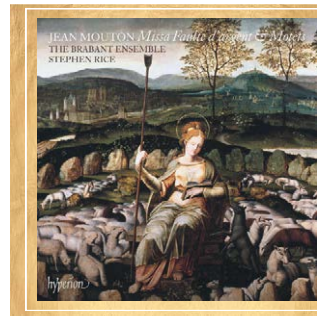
€ 14,99

(consumentenadviesprijs)

CHAMINADE
Piano Music Vol. 2
Mark Viner
Piano Classics – 5029365102490

Pianist Mark Viner heeft een neus en een voorkeur voor grote romantische en virtuoze componisten als Liszt, Alkan en Thalberg. Hij nam hun werk vol pianogeweld schitterend op. Een paar jaar geleden voegde hij er de schijnbaar lichtvoetige werken van de Française Cécile Chaminade aan toe. De plaat vol 'vanzelfsprekende charme en begrip van het genre' kreeg vele lovende kritieken. Dit vervolg is minstens zo prijzenswaardig: romantisch pianogeweld en Franse flair gaan hand in hand en zorgen ruim een uur voor een heerlijke pianodroomwereld.

NIEUW

MOUTON

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €22,99 VOOR

€ 14,99

(consumentenadviesprijs)

MOUTON
Missa Faute d'Argent & Motets
The Brabant Ensemble
Hyperion – 0034571283852

De Franse renaissancecomponist Jean Mouton gold als een van de belangrijkste en invloedrijkste componisten van zijn tijd. Zijn stijl bezit volgens *Limelight Magazine* een 'melodieuze kwaliteit' die een eerdere aan Mouton gewijde cd van The Brabant Ensemble 'zo verleidelijk maakt'. Ook deze nieuwe parel met de *Missa Faute d'Argent* als zwaartepunt is weer een cd die iedereen die Josquin Desprez en Moutons leerling Adriaan Willaert hoog heeft zitten direct aan moet schaffen. Renaissancekoorwerken op het hoogste en meeslependste niveau.

NIEUW

RACHMANINOV

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €23,99 VOOR

€ 14,99

(consumentenadviesprijs)

RACHMANINOV
Piano Concertos Nos. 2 & 4
Anna Fedorova / Sinfonieorch. St. Gallen o.l.v. Modestas Pitrenas
Channel Classics – 0723385425229

Anna Fedorova en Rachmaninov, het is een *match made in heaven*. Haar registratie van Rachmaninovs Tweede pianoconcert op YouTube werd al meer dan 35 miljoen keer bekeken. De in Nederland wonende Oekraïense pianiste bracht met het Sinfonieorchester St. Gallen al eerder een studio-opname uit van Rachmaninovs Eerste pianoconcert. Recensenten loofden de 'geraffineerde gecontroleerde onbesuisdheid' en HRAudio.net bestempelde de opname meteen als de beste in de catalogus. Met deze ultieme cd-opname van Rachmaninovs Tweede en Vierde pianoconcert zal het niet anders zijn.

NIEUW

SMETANA

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €23,99 VOOR

€ 14,99

(consumentenadviesprijs)

SMETANA
Ma Vlast
Collegium 1704 o.l.v. Vaclav Luks
Accent – 4015023243781

'Subliem', zo noemde een recensent de opmerkelijke live-uitvoering van Smetana's *Ma Vlast* door een uitgebreid Collegium 1704 tijdens het Praagse Lente Festival van 2021. Het Tsjechische ensemble speelde op historische instrumenten en dankzij de Tsjechische dirigent Václav Luks werd Smetana's meesterwerk met de beroemde Moldau als tweede deel een 'bron van vernieuwing, een levende geschiedenis die luisteraars meenam op een reis van trots en inspiratie.' De cd-registratie laat zich maar op één manier omschrijven: een must voor elke muzikliefhebber.

NIEUW

**J.S. BACH, VIVALDI
e.a.**

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €26,99 VOOR

€ 14,99

(consumentenadviesprijs)

J.S. BACH, VIVALDI e.a.
Baroque in Blue
Eckart Runge / Jacques Ammon
Berlin Classics – 8854700200688

Het is vaak gezegd: barokmuziek en jazz hebben wel iets van elkaar weg. Een basso continuo lijkt op een walking bass, improvisatie is in beide stijlen die zo'n tweehonderd jaar uiteen liggen de gewoonste zaak van de wereld, om maar wat te noemen. Cellist Eckart Runge en pianist Jacques Ammon nemen de proef op de som op *Baroque in Blue*. George Gershwin, Chick Corea en Miles Davis staan broederlijk naast Bach, Vivaldi en Händel, en het werkt. Barokmuziek alsof ze gisteren geschreven is, en jazzmuziek die er altijd al geweest lijkt te zijn.

NIEUW

VARIOUS

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €22,99 VOOR

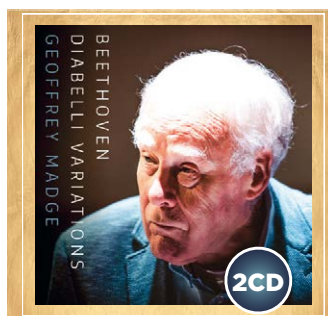
€ 14,99

(consumentenadviesprijs)

VARIOUS
Veni - Songs of Christmas 2
Norwegian Soloists Choir o.l.v. Grete Pedersen
BIS Records – 7318599925110 - SACD

Het is nooit te vroeg voor Kerstmis en kerstmuziek, en zeker niet voor Scandinavische kerstmuziek. Een aantal jaren geleden bracht het Norwegian Soloist Choir een prachtige cd uit met bekende kerstliederen en traditionele Scandinavische songs. De cd bracht vele koorliefhebbers op het puntje van de stoel en schreeuwde om een vervolg. Dat is er nu met *Veni - Songs of Christmas 2*. Duik in de wereld van het Scandinavische 'jul' met traditionele liederen, geniet van perfecte uitvoeringen van bekende westerse kerstmuziek en kom in de stemming van haardvuur en dennengeur.

NIEUW

BEETHOVEN

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €22,99 VOOR

€ 14,99

(consumentenadviesprijs)

BEETHOVEN
Diabelli Variations
Geoffrey Madge
Zefir – 8717774570883

Als de inmiddels tachtigjarige pianist Geoffrey Madge zich met de ijkpunten uit de pianoliteratuur gaat bezighouden gebeurt er iets bijzonders. Zo zette hij eerder een spraakmakende interpretatie van de *Goldbergvariaties* neer. En nu heeft hij Beethovens *Diabellivariaties* op zijn eigen wijze aan de eeuwigheid toevertrouwd. Lees vooral zijn suggestie hoe het werk te beluisteren. En luister dan naar deze éminence grise, die met rust en wijsheid alles wat hij al die jaren dat hij de *Diabellivariaties* al speelt geleerd heeft, samenbalt in een uitvoering die veel nieuws over de noten aan het licht brengt.

MOET JE HOREN
GRATIS CADEAUKAART
T.W.V. € 5,-

Bij aanschaf van Aangenaam Klassiek 2022 (Geldig t/m 31-01-2023)

WWW.AANGENAAMKLASSIEK.NL

VARIOUS

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €17,99 VOOR

€ 11,99

(consumentenadviesprijs)

VARIOUS

Silent Dreams

Harriet Krijgh / Magda Amara

Deutsche Grammophon - 0028948560523

'Een album vol verkneukelmomenten' noemde *De Gelderlander* de cd waarop Harriet Krijgh haar cello in de rol van vocalist laat schitteren en prachtige songs van onder anderen Schubert, Schumann en Mendelssohn omtovert tot intense 'Lieder ohne Worte'. Luister naar Schuberts *Nacht und Träume* en hoor de woorden meegonzen in de schitterende cellotoon die gedragen wordt door de piano van Magda Amara. En geniet van de dwingend meeslepende versie van *Wie Melodien zieht es mir* van Brahms. Waar-schuw wel de burens, want meezingen gaat vanzelf.

VARIOUS

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €17,99 VOOR

€ 11,99

(consumentenadviesprijs)

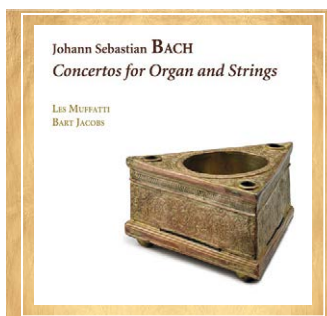
VARIOUS

In Umbra Mortis

Cappella Amsterdam

Pentatone - 0827949094866

The Classic Review vergeleek Cappella Amsterdam in een recensie van de cd *In Umbra Mortis* met grootse vocale ensembles als The Tallis Scholars en The Sixteen. Niet alleen vanwege de meer dan onberispelijke hemelse zang, maar ook vanwege het gewaagde repertoire. Het gezelschap combineert deze keer het zeer melodieuze werk *Sieben Passions-Texte* van de hedendaagse componist Wolfgang Rihm met motetten van de zestiende-eeuwse Giaches de Wert en het lijkt alsof de eeuwen vervliegen in de schoonheid van deze vocale muziek. Een echte kip-penvel-cd.

J.S. BACH

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €22,99 VOOR

€ 11,99

(consumentenadviesprijs)

J.S. BACH

Concertos for Organ and Strings

Bart Jacobs / Les Muffatti

Ramée - 4250128518048

Nee, Johann Sebastian Bach schreef geen orgelconcerten. Tenminste, ze zijn niet overgeleverd. Bart Jacobs vond wel fragmenten voor orgel en orkest in cantates die Bach baseerde op eerder geschreven concerten. Eén en één is twee, dacht de organist en met Les Muffatti maakte hij op basis van die wetenschap een orgelconcert van onder andere het Klavecimbelconcert BWV 1052. Enthousiasme alom. Het tijdschrift *Luister* gaf de schijf zelfs de hoogste waardering. 'Indrukwekkend en van het hoogste belang', concludeerde het blad. Een cd waar u niet omheen kunt.

VARIOUS

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €22,99 VOOR

€ 11,99

(consumentenadviesprijs)

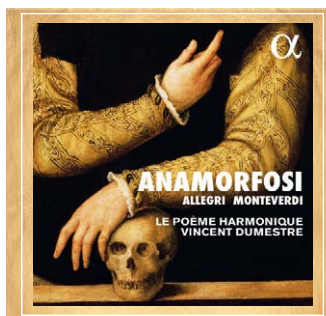
VARIOUS

12 Stradivari

Janine Jansen / Antonio Pappano

Decca - 0028948516056

Het geheim van Antonio Stradivarius spreekt nog altijd tot de verbeelding en blijft waarschijnlijk altijd een groot geheim. Toch levert de fascinatie voor de grootmeester van de vioolbouw soms briljante documenten op. Dat is *12 Stradivari* van Janine Jansen en haar goede muziek-vriend Antonio Pappano. De violiste kreeg een paar weken de beschikking over de bekendste en duurste, soms decennia niet bespeelde Stradivari en speelde daarop prachtwerken uit de vioolhistorie. Bottomline: adembene-mende violen, maar het is de violiste die ze opwindend laat klinken. Een schitterend document.

MONTEVERDI, ALLEGRI

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €22,99 VOOR

€ 11,99

(consumentenadviesprijs)

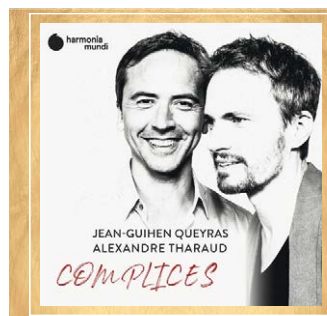
MONTEVERDI, ALLEGRI

Anamorfosi

Le Poème Harmonique o.l.v. Vincent Dumestre

Alpha - 3760014194382

'Betoverend, verrassend, tegendraads, spectaculair.' De woorden waarmee *Trouw* de recensie van de cd *Anamorfosi* van Le Poème Harmonique opende, liegen er niet om. En terecht. Het gezelschap van Vincent Dumestre weet wederom van deels gekend repertoire iets bijzonders te maken. Van oorsprong wereldlijke muziek klinkt hier in een religieuze variant, maar de uitvoering van deze 'drog-beelden', zoals de titel van de plaat zich laat vertalen, is zo spannend en gewaagd dat zelfs het geliefde *Miserere* van Allegri als nieuw klinkt.

VARIOUS

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €22,99 VOOR

€ 11,99

(consumentenadviesprijs)

VARIOUS

Complices

Jean-Guihen Queyras / Alexandre Tharaud

Harmonia Mundi - 3149020939970

Cellist Jean-Guihen Queyras en pianist Alexandre Tharaud zijn al zo'n twintig jaar metgezellen (complices) op het podium. Die twintig jaar hebben een schat aan spectaculaire toegiften opgeleverd. Deze cd bevat negentien van die toegiften uit alle hoeken en gaten van de muziekgeschiedenis. Een selectie die je op het puntje van de stoel brengt en volgens *The Strad* 'jaw-dropping' virtuositeit, 'vederlichte en aanstekelijk charmante' werken en 'kleine doch betoverende momenten' biedt. Twee muzikale grootheden die zich verenigen in ultiem speelplezier.

KORNGOLD

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €23,99 VOOR

€ 11,99

(consumentenadviesprijs)

KORNGOLD

String Quartets No. 2, Op. 26 & No. 3, Op. 34

Alma Quartet

Challenge Classics - 608917286922

'Een romantische filmmelodie' tussen 'in hoog tempo bezig stuijterende noten', en 'een vleug zachte nostalgie' waren voor *de Volkskrant* voldoende om laaiend enthousiast te zijn over de cd van het Alma Quartet met het Tweede en Derde strijkkwartet van Erich Wolfgang Korngold. Het kwartet vertrouwde de noten van de man die geldt als een van de architecten van de Hollywoodsound rechtstreeks en zonder kunstgrepen aan de cd toe, wat de sensatie biedt van een spannende live-uitvoering. Muziek van een componist die elke keer weer verrast.

FRANCK

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €22,99 VOOR

€ 11,99

(consumentenadviesprijs)

FRANCK

Préludes, Fugues & Chorals

Nikolai Lugansky

Harmonia Mundi - 3149020940037

In aanloop naar 2022, het tweehonderdste geboortjaar van César Franck, nam de gevierde pianist Nikolai Lugansky een hele cd op met pianowerk van de Belgische Fransman. Het leverde hem in Frankrijk een terechte Diapason d'Or op, want het pianorepertoire van Franck kan nog wel wat aandacht gebruiken. Francks combinatie van oude waarden, Franse slag en extatische religiositeit in bijvoorbeeld de *Prélude, Choral et Fugue* is niet te vermaden. Zeker niet als Lugansky alle emoties in de werken het volle pond geeft.

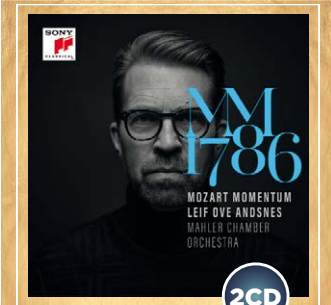

VARIOUS

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €22,99 VOOR
€ 11,99
(consumentenadviesprijs)

VARIOUS
À sa guitare
Philippe Jaroussky / Thibaut Garcia
Erato - 0190295005702

'Ik kan niet zingen, daarom ben ik op Philippe afgestapt.'
'En ik kan niet gitaarspelen, dus vroeg ik Thibaut om een tweekoppige troubadour te vormen. Zo is het gekomen.' Even simpel als hilarisch verklaren countertenor Philippe Jaroussky en gitarist Thibaut Garcia de wording van hun 'achtbaan door de muziekgeschiedenis in *liedjes* voor stem en gitaar'. De sprinkelende combinatie dendert als een popduo door 'liedjes' van Caccini, Dowland en Purcell, via Mozart, Fauré en Granados naar werk van Luiz Bonfá en de Franse Barbara. Een plaat om vrolijk van te worden.

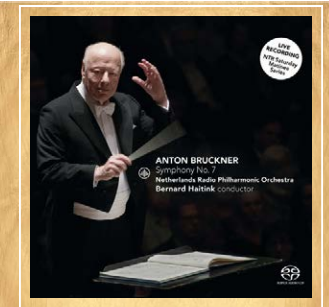

MOZART

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €25,99 VOOR
€ 14,99
(consumentenadviesprijs)

MOZART
Momentum 1786
Leif Ove Andsnes / Mahler Chamber Orchestra
Sony Classical - 0194398545127 - 2CD

1786 was het jaar waarin Mozart succes had met *Le Nozze di Figaro* en Beethoven Mozarts Pianoconcert nr. 24 omarmde. Juist in dat pianoconcert lijkt Mozart zijn meest melancholische kant bloot te leggen. Op *Mozart Monumentum 1786* brengt Leif Ove Andsnes met het Mahler Chamber Orchestra dit bijzondere jaar uit het leven van Mozart tot klinken. Met als overige werken het Pianoconcert nr. 23, het Pianokwartet in Es en het Trio in Bes biedt hij een even subliem als onweerstaanbaar inzicht in het hoofd van de componist.

BRUCKNER

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €24,99 VOOR
€ 11,99
(consumentenadviesprijs)

BRUCKNER
Symphony No. 7
Radio Filharmonisch Orkest o.l.v. Bernard Haitink
Challenge Classics - 0608917289527

En opeens werd 15 juni 2019 een gedenkwaardige dag in de Nederlandse muziekgeschiedenis. Tijdens de Zaterdag-Matinee voerde Bernard Haitink met het orkest waar hij ruim zestig jaar geleden zijn eerste chef-dirigentschap bekleedde Bruckners Zevende symfonie, zijn lievelingswerk, uit. Even daarvoor had de maestro in een interview aangegeven dat hij het allemaal welletjes vond. Zo werd deze gedenkwaardige Matinee zijn laatste concert op Nederlandse bodem. Deze live-registratie is een nu al historische opname die de grootsheid van Haitink nog één keer onmiskenbaar laat horen.

VARIOUS

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €17,99 VOOR
€ 11,99
(consumentenadviesprijs)

VARIOUS
Brabant 1653
Holland Baroque
Pentatone - 0827949089565 - SACD

Geef Judith en Tineke Steenbrink, de 'barokzuses' achter Holland Baroque, een thema en er komt een even geweldig als verrassend programma uit. Zelfs als ze dicht bij huis blijven. Want de cd *Brabant 1653* onthult wat er zich in de zeventiende eeuw afspeelde achter de poort die het karmelietenklooster in Boxmeer verbond met de Sint-Petrusbasiliek. De zussen vonden een schat aan zeventiende-eeuws kloosterrepertoire van onder anderen Benedictus Buns en brachten dat in adembenemende reconstructies. Duik voor even in de magische wereld van het rustgevende klooster en geniet.

VARIOUS

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €22,99 VOOR

€ 11,99

(consumentenadviesprijs)

VARIOUS

Dutch Masters

Lucas & Arthur Jussen

Deutsche Grammophon - 0028948198597

Arthur en Lucas Jussen gaan niet voor de makkelijke weg als het gaat om repertoirekeuzes. Zo is *Dutch Masters* een ode aan de Nederlandse muziek en een hommage aan hun leermeester Ton Hartsuiker. Het is muziek die niet dagelijks op het programma staat, zoals de Sonate voor twee piano's van Willem Pijper, maar onder de handen van de pianobroers worden het kleine meesterwerken die de Nederlandse muziek in een nieuw daglicht zetten. Absoluut hoogtepunt van dit 'sterkste album' (*de Volkskrant*) van de Jussens is het nieuwe en enerverende pianoconcert *In Unison* van Joey Roukens.

WEILL, SJOSTAKOVITSJ

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €22,99 VOOR

€ 11,99

(consumentenadviesprijs)

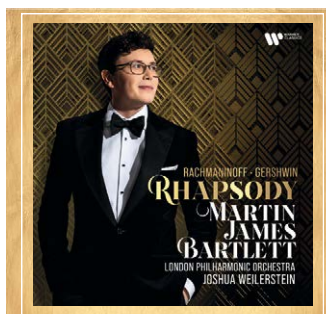
WEILL, SJOSTAKOVITSJ

Symphony No. 2 & No. 5

Rotterdam Philharmonic Orchestra o.l.v. Lahav Shani

Warner Classics - 0190295478346

'Doorleefde tristesse' en 'een vlucht naar een nieuwe wereld'. Met deze prikkelende woorden vat de Belgische krant *De Standaard* deze cd van het Rotterdams Philharmonisch Orkest en zijn chef-dirigent Lahav Shani samen. Het is een mooi tweeluik van de jaren dertig van de twintigste eeuw met topuitvoeringen van Sjostakovitsj' Vijfde symfonie en Kurt Weills Tweede symfonie. En het is vooral een visitekaartje van Shani en het orkest waarin de violen 'flinterdun musiceren in het ijle' en het koper 'schittert en schettert'.

RACHMANINOV, GERSHWIN

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €22,99 VOOR

€ 11,99

(consumentenadviesprijs)

RACHMANINOV, GERSHWIN

Rhapsody

Martin James Bartlett / LPO o.l.v. Joshua Weilerstein

Warner Classics - 0190296434334

De Britse pianist Martin James Bartlett was een aantal jaren geleden de jongste musicus ooit die debuteerde op de BBC Proms. En hij was nog een student toen hij zijn eerste platencontract op zak had. Met zijn tweede cd pakt hij meteen groots uit: Rachmaninovs *Paganinivariaties* en Gershwins *Rhapsody in Blue*. Daartussen een aantal soloarrangementen die Earl Wild maakte van werken van de beide componisten. Een heerlijke plaat, die volgens het Belgische Klara vooral opvalt door de 'onweerstaanbare swing' van de jonge pianist.

VARIOUS

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €22,99 VOOR

€ 11,99

(consumentenadviesprijs)

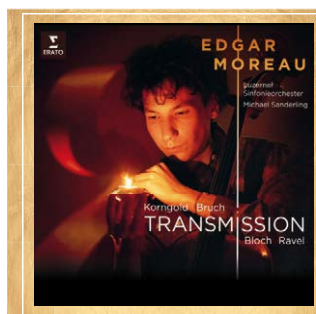
VARIOUS

Ne m'oubliez pas! Classical Piano and Chamber Music from Curaçao

Ketevan Sharumashvili / Jeroen Dupont

Zefir - 8717774570777

Curaçao is een deel van het Koninkrijk der Nederlanden, maar de muziek van Curaçaose grootheden als Jan Gerard Palm, Jules François Blasini en Miguel Esebilio Senior wil maar niet beklijven. En dat terwijl zowel de piano- als de kamermuziek een heerlijke combinatie is van Chopin en tegendraadse Caribische ritmen. De in Nederland wonende Georgische pianiste Ketevan Sharumashvili breekt een lans voor de Curaçaose muziek en zorgt met struikelmarsen en een zwierig gesyncopeerde driekwartsmaat voor een heerlijk tropisch klankbriesje.

KORNGOLD, BRUCH e.a.

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €22,99 VOOR

€ 11,99

(consumentenadviesprijs)

KORNGOLD, BRUCH e.a.

Transmission

Edgar Moreau / Luzerner Sinfonieorch. o.l.v. Michael Sanderling
Erato - 0190295105105

Kol Nidrei van Max Bruch, *Schelomo* van Ernst Bloch en ook het Celloconcert van Erich Wolfgang Korngold zijn stukken, doordrenkt van klanken uit het joodse geloof en die typisch Joodse melancholie. Een solist die deze sentimenten overdrijft, mist de somberheid én de levenskracht van deze werken. De jonge Franse cellist Edgar Moreau snapt de wereld achter de noten en speelt volgens het gezaghebbende *The Strad* met 'subtiële en tintelende schoonheid' en een 'betoverende sensitiviteit'. Een hartverscheurend mooie cd waarop de Joodse wereld zonder opsmuk zalig zingt.

CHOPIN

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €22,99 VOOR

€ 11,99

(consumentenadviesprijs)

CHOPIN

Etudes Op. 25, 4 Scherzi

Beatrice Rana

Warner Classics - 0190296764240

'Zo eigenzinnig hebben we Chopins etudes en scherzo's niet eerder gehoord', kopte *de Volkskrant* bij een recensie van de Chopin-cd van Beatrice Rana. Inderdaad laat de Italiaanse pianiste 'Chopin werkelijk klinken als de revolutionair die het aanzien van de pianomuziek in de negentiende eeuw veranderde', zo voegde *Pianist* toe. 'Ze is met een breed kleurenpalet onstuimig waar nodig, teder waar gewenst en virtuoos zonder het anabole-steroïde-spijballenvertoon waar de noten haar geen keus laten.' Een juweel van een cd die nieuwe inzichten geeft in de noten van Chopin.

VARIOUS

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €23,99 VOOR

€ 11,99

(consumentenadviesprijs)

VARIOUS

Night Passages

Martin Fröst / Roland Pöntinen

Sony Classical - 0194399174029

Meesterklarinetist Martin Fröst bewandelt regelmatig minder voor de hand liggende wegen met zijn instrument. Vaak koppelt hij dat aan een persoonlijk thema. Zo'n cd is *Night Passages* waarop de onregelende nachtelijke momenten die de ziekte van Ménière, waar Fröst aan lijdt, centraal staan. De klarinettist vertaalt de nachtelijke gekte van deze ooraandoening in een bonte verzameling muziek die van barok naar jazz naar traditionele volksmuziek schiet. De kracht van Fröst is dat het allemaal klopt en dat je doorlopend op het puntje van de stoel meegaat met zijn 'avontuurlijke reis door de menselijke geest'.

VARIOUS

TIJDELIJK VERKRIJGBAAR
VAN €23,99 VOOR

€ 11,99

(consumentenadviesprijs)

VARIOUS

Formidable!

Thomas Oliemans / Amsterdam Sinfonietta

Channel Classics - 0723385433217

Matthijs van Nieuwkerk en Rob Kemps zetten in 2021 het Franse chanson weer op de kaart met hun gelijknamige programma. Al veel eerder brak bariton Thomas Oliemans een lans voor het Franse lied van onder anderen Giraud, Trenet, Aznavour en Brel en begeleidde hij zichzelf tijdens concerten achter de piano. Met Amsterdam Sinfonietta voegde hij prachtige strikersarrangementen toe en het resultaat is een cd die het Franse *joie de vivre* en het Hollandse vakantiegevoel naar een grootse synthese brengt.

IGOR LEVIT

In februari 2020, net voor de eerste lockdown, gaf Igor Levit een opmerkelijk recital, zijn eerste in het Concertgebouw. Tegelijk was het een van de laatste concerten in de serie Meesterpianisten. Kort daarna ging Marco Riaskoff, de grote man achter deze succesvolle serie, failliet. Einde Meesterpianisten. Het Concertgebouw zet de serie nu voort onder de noemer Grote Pianisten. Maar de ziel is eruit. Marco staat nu met lege handen aan de zijkant.

Terugblikkend wordt het optreden van het Russisch-Duitse pianofenomeen daardoor nog onvergetelijker dan het al was. Alleen al vanwege het programma. Voor de pauze 'gewoon' twee keer Beethoven (meesterlijk), erna uitsluitend pianotranscripties van orkestwerken. Van Wagner een fragment uit *Parsifal* en van Mahler het Adagio uit diens onvoltooide Tiende symfonie. Plus als toegift het fameuze Adagietto uit de Vijfde. Hoe bedenk je het. Hoeveel pianoliefhebbers zullen hiernaar hebben uitgekeken? De tot het uiterste geconcentreerde Levit gaf echter geen krimp.

Hij was heer en meester over de kale Wagner en Mahler. Op Levits laatste cd (*Tristan*) is te horen hoe het klinkt en welke technische toeren hij moet uithalen met slechts twee handen. Ja, ik weet ook wel dat Wagner en Mahler véél beter

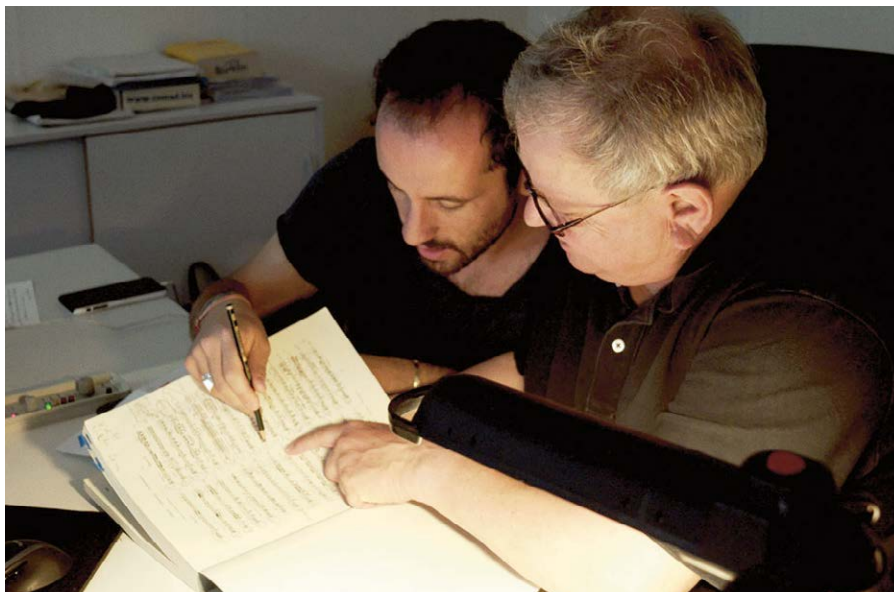
tot hun recht komen in hun orkestrale jasjes. Maar wat Levit ons voorschotelt grenst aan het ongelofelijke. Bovendien plaatst hij alles in een zinvol kader: Liszt voor en Liszt na. Eerst de derde *Liebestraum* en tot slot *Harmonies du soir*.

Daartussenin het lange, experimentele 'pianoconcert' uit 1973 van Hans Werner Henze. Die in zijn 50 minuten durende collage – *Tristan* – vooral lijkt te worstelen met de torenhoge erfenis van Brahms en Wagner.

Echt iets voor Levit. Niet alleen in de concertzaal, ook op zijn cd's zorgt hij voor prikkelende confrontaties. De Partita's van Bach en alle 32 Beethoven-sonates (Grote Prijzen in Engeland en Duitsland) kregen nog hun eigen album. Op een andere Sony-release combineert hij variaties van Bach (Goldberg) en Beethoven (Diabelli) met een fascinerende, hedendaagse reeks: *The People*

United Will Never Be Defeated van de Amerikaan Frederic Rzewski. Op *Encounter* krijgen Bach, Brahms en Reger gezelschap van Morton Feldman. De kampioen van de stilte. Levit heeft wel lef.

Aan het uit 2021 daterende en onlangs in Berlijn met een Opus Klassik bekroonde album met de 24 Preludes en Fuga's opus 87 van Dmitri Sjostakovitsj voegt Levit een derde cd toe. Ditmaal de imposante en bijna onspeelbare *Passacaglia on DSCH* – gebaseerd op de muzikale handtekening van de Rus. Een machtig opus van de in 2015 overleden Schotse pianist en componist Ronald Stevenson. Opnieuw: typisch Igor Levit, voortdurend op zoek naar historische en muzikale verbanden. De link verwijst dit keer naar de man achter het pianoarrangement van Mahlers Adagio. Vandaar.

GEEN ANGST

Geen wonder dat Levit in zijn nieuwe vaderland op het ogenblik hoog scoort. Hij kreeg in oktober vanwege die 'Duitse Edison' extra aandacht omdat er tegelijkertijd een twee uur (!) durende documentaire over hem in première ging. Op 4 oktober was er synchroon in tientallen Duitse bioscopen een voorvertoning te zien. Met na afloop live een gesprek vanuit Berlijn met regisseur Regina Schilling en alle 'hoofdpersonen'. Ik ben er speciaal voor afgereisd naar de dichtstbijzijnde bios, Apollo Kino in Aken. Ik heb er geen moment spijt van gehad.

Igor Levit – No Fear is de meest indringende docu over een pianist die ik heb gezien sinds de film van Bruno Monsiegeon over Svatoslav Richter. Ook Levit laat zich zonder gêne in zijn ziel kijken. Nu al: hij is pas 35, maar heeft al het nodige achter de rug. Op zijn achtste verhuisde hij met zijn familie naar Hannover. Zijn grote talent werd daar gelukkig meteen herkend. Als Jood heeft hij het echter niet makkelijk gehad. Wat hem tot op heden inspireert om, waar hij maar kan, fel uit te halen richting het broeiende antisemitisme en neofascisme in Duitsland. Hij gaat de discussie

bewust niet uit de weg en gruwet van de AfD, de Alternative für Deutschland.

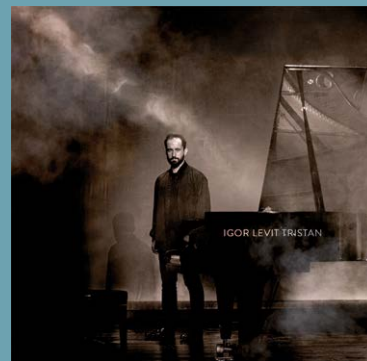
Het resultaat is dat hij regelmatig wordt bedreigd. Toch speelt hij 'gewoon' door, desnoods met politiebewaking. Op de lockdown en alle weggefallen engagementen reageerde hij al even alert. Hij organiseerde gewoon zijn eigen 'concertjes' (meer dan 50 !), die live werden gestreamd vanuit zijn huis in Berlijn. Telkens met een ander programma. Het zit uiteraard in dat portret, dat overigens begint met een paar beelden van zijn solodebuut in Amsterdam. Je zit meteen midden in de docu. Boven in de gang van het Concertgebouw, achter het podium. Waar een nerveuze Levit rondjes draait. Vlak voordat de deuren naar de grote trap openzwaaien.

Een ander hoogtepunt volgt als hij met zijn Tonmeister, de oude rot Andreas Neubronner, aan het werk is in de studio. Hun samenwerking is opmerkelijk en heeft al vele topproducties opgeleverd. Toen ik ook zag hoe ze liefelijk en intiem in de weer zijn tijdens het afluisteren van de takes, moest ik even een traantje wegpinken. Zoals waarschijnlijk niemand snel de scène zal vergeten waarin ze samen gelukkig rondzwieren bij de mengtafel. Omdat de uitgekozen versie van een koraal van Bach/Busoni het duo kennelijk intens gelukkig maakt. Terecht: de cadans is inderdaad perfect.

Wat Igor Levit ons voorschotelt grenst aan het ongelofelijke

Igor Levit – No Fear (Das inspirierende Porträt eines aussergewöhnlichen Künstlers) is binnenkort te zien op de Frans-Duitse cultuurzender Arte.
IgorLevit.piffl-medien.de

LISZT, HENZE TRISTAN

IGOR LEVIT
SONY CLASSICAL 0194399434826 (2CD)
VKZ.NL/225648 € 27,99

SJOSTAKOVITSJ, STEVENSON ON DSCH

IGOR LEVIT
SONY CLASSICAL 194398092126 (3CD)
VKZ.NL/225654 € 38,99

BRILLIANTE MUZIKALE KERSTCADEAU'S

9 CD

CHRISTIAN ERBACH *Complete Organ Music*

Manuel Tomadin *Historical Organs*

95329

96569

1CD

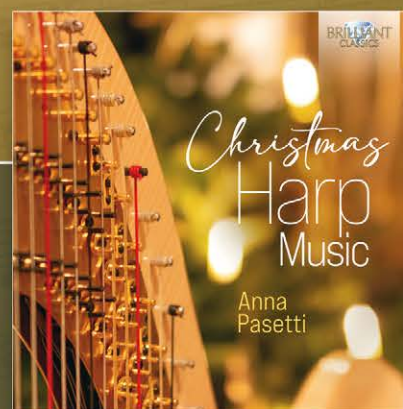
Jean-Baptiste Robin
Time Circles
Orchestral & Chamber Music

96716

1CD

Anna Renzi
Arias for the first Opera Diva
Roberta Invernizzi *soprano* • Ensemble Sezione Aurea

96678

1CD

Christmas Harp Music
Anna Pasetti

PCL10259

2CD

Cor de Groot
Hommage Piano Music
Jacob Bogaart • Folke Nauta

PCL10263

1CD

Koharik Gazarossian
24 Etudes
Nare Karoyan *piano*

PCL10254

1CD

Clementi
Piano Sonatas & Preludes
Ilia Kim *piano*

RACHEL PODGER

OPEN EN NIEUWSGIERIG

Door Noortje Zanen

“Alles begint met Bach”, volgens de eminente Engelse barokvioliste Rachel Podger. Ze heeft enorme successen behaald met haar unieke interpretaties en bijzondere arrangementen van Bach en zijn tijdgenoten. Een leven zonder muziek kan ze zich nauwelijks voorstellen. Hoe groeide ze op en wat zijn haar belangrijkste drijfveren?

Rachel Podger is geboren in Engeland maar verhuisde op haar achtste naar Duitsland, samen met haar ouders en haar twee jaar oudere broer Julian. “Ik ben al zingend en vioolspelend opgegroeid”, vertelt Podger lachend. “Mijn vader begon ooit als koorknaap aan King’s College in Cambridge en is daarna altijd op hoog niveau blijven zingen, al is hij uiteindelijk geen professioneel musicus geworden, maar priester. Ook mijn moeder is heel muzikaal en speelt allerlei instrumenten, al is ze geen beroepsmusicus. Samen musiceren betekende vooral: samen plezier maken. Op mijn vijfde kregen Julian en ik onze eerste vioollessen volgens de speelse Suzukimethode. Toen duidelijk werd dat we talent hadden kozen mijn ouders er heel bewust voor om ons niet naar een speciale school voor jong talent te sturen. Doordat we op een ‘gewone’ Vrije School zaten konden we ons breed ontwikkelen.”

‘Ik was totaal gefascineerd’

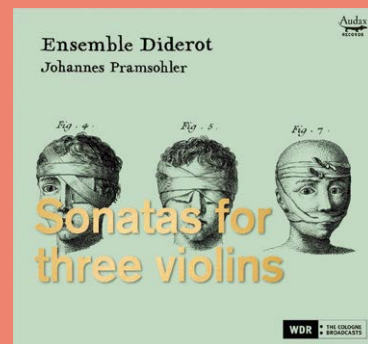
Toch heeft Podger nooit getwijfeld over haar beroepskeus. “Eigenlijk leidde ik tijdens mijn middelbareschooltijd al het leven van een musicus, want ik had elk weekend wel een concert, tijdens de kerkdiensten samen met mijn vader, of tijdens de optredens met mijn jeugdkoor of met de orkesten en ensembles van school.” De uitvoering die ze zich het best kan herinneren was allesbepalend. “Met mijn jeugdkoor voerden we Bachs *Weinachtsoratorium* uit en de dirigent had daarvoor een barokorkest uit Keulen uitgenodigd, iets wat aan het begin van de jaren 80 nog helemaal niet zo gebruikelijk was. Als zestienjarige sopraan stond ik vlak achter de violen en ik was totaal gefascineerd. Ik bestookte de violisten met vragen en kreeg zelfs een eerste barokvioolles.”

De immer enthousiaste en energieke barokvioliste heeft een drukke agenda. Naast al haar concerten en cd-projecten geeft ze les aan de Royal Academy of Music in Londen, het Royal Welsh College of Music and Drama in Cardiff en de Juilliard School of Music in New York. Sinds 2005 is ze artistiek leider van het Brecon Baroque Festival. “Ik vind het een eer en een privilege om getalenteerde musici te begeleiden, dat houdt me scherp. Ook werk ik ontzettend graag

samen met mijn geniale vriend, de musicus Chad Kelly. Hij heeft de mooiste arrangementen van Bach voor mij gemaakt, zoals de Toccata en fuga voor vioolsolo, net uitgekomen op mijn nieuwe album *Tutta sola* op Channel Classics, en de *Goldbergvariaties* voor negen instrumentalisten, die hebben we net opgenomen. Ik sta overal voor open, nieuwsgierigheid is mijn belangrijkste drijfveer. Ik probeer een muziekstuk altijd weer fris te benaderen en blijf vragen stellen. Dat vind ik belangrijk - en het houdt me jong!”

Cd-tip van Rachel Podger:

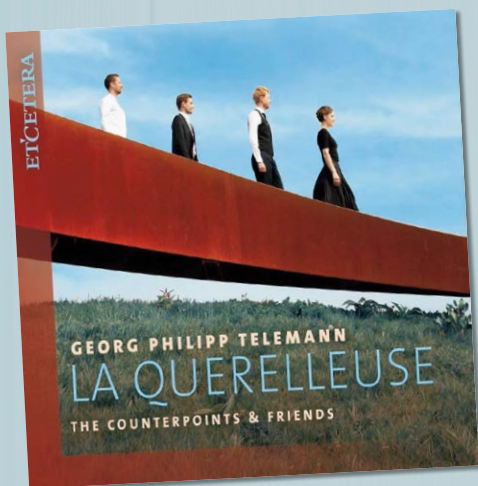
“Ik hou van deze opname. De muziek is zeer goed doordacht en wordt prachtig gespeeld door Johannes Pramsohler en zijn vrienden; je kunt het muzikale plezier horen dat ze beleven aan hun metaforische schermutselingen! Een heerlijke klank.”

**SOMMER, PACHELBEL e.a.
SONATAS FOR THREE
VIOLINS**

ENSEMBLE DIDEROT
AUDAX RECORDS 3770004137299
VKZ.NL/225657 €20,99

KADOOTJES

LA QUERELLEUSE
THE COUNTERPOINTS & FRIENDS
ET'CETERA 8711801016528
VKZ.NL/20316 € 23,99

NACHTBLAU
DOMINIK HOYER BAND
DOUBLE MOON 0608917141221
VKZ.NL/225647 € 17,99

Het hele jaar kadootjes geven en krijgen. Heerlijk.

Ik ga op mijn eigen listige manier te werk om kadootjes te krijgen. Ik roep gewoon lachend: Morgen ben ik jarig! Maar je was toch al jarig? Ja, heel gek, maar morgen weer.

Bij de Jumbo of Appie kijk ik de mevrouw van de versafdeling in de ogen en zeg: "Ik ben jarig", dan krijg ik een stukje worst. De week daarop zeg ik weer dat ik jarig ben, dan gelooft de mevrouw mij niet en biecht ik eerlijk op dat ik niet jarig was en dan krijg ik wéér een plakje worst omdat ik zo éérlijk ben. In april zet ik m'n schoen. Ik laat het de dag ervoor wel weten aan wie het horen wil. "Doe je dat nog steeds, Edwin?" Wel degelijk. Tis misschien niet helemaal pedagogisch (opvoedkundig), maar wel leuk.

Tip voor december. Vaak weten mensen niet wat ze moeten geven. Als aan mij gevraagd wordt wat ik voor mijn verjaardag, onder de boom of in m'n schoen wil hebben zeg ik altijd: een cd, video of boek, eentje die *jij* geweldig vindt. En voor je het weet kom ik door dat kadootje op een nieuw spoor. Soms zeg ik later plagend tegen de gever: "Dat jij dát geweldig vindt. Nooit van je gedacht, ik dacht dat je een goeie smaak had." Dan lachen we met elkaar, en lachen is het mooiste kado. Het leuke is dat ik deze gever een kadootje kan geven dat *ik* mooi vind.

Cd klassiek

La Querelleuse. The Counterpoints & Friends. Hun debuut-cd. Composities van Georg Philip Telemann. Ik zeg eerlijk

dat ik vroeger niets aan de muziek van Georg Philip Telemann vond. "Edwin, wat zeg je nu!?" Ja ho, dat was vroeger. Misschien luisterde mijn moeder niet naar de *Water Music* van Georg Friedrich Händel toen ik zacht lag te wiegen in haar buik, maar wel naar Erroll Garner. Maar het is goed gekomen met me. De muziek op deze cd is 300 jaar geleden gecomponeerd. Het boekje geeft veel info. Een *querelle* is een ruzie en Telemann maakte soms ruzie met 'de traditie' van hoe je moet componeren, kortom hij trok zich niks aan van wat anderen vinden van zijn muziek, hij gaat zijn eigen gang! Kijk, dat is dapper. *La Querelleuse* betekent letterlijk *de ruzie-makende vrouw*. Het verhaal gaat dat hij zijn vrouw een ruziemaakster vond. Thomas Triesschijn speelt recorder, recorder is het Engelse woord voor fluit. Wist ik niet. "Wist je dat niet?" Nee. Houd leren nooit op? Nee! Das maar goed ook, anders wordt het leven héél saai. Ik hoorde een jong iemand zeggen: "Dit is ouwemensmuziek." Maar dat is niet helemaal waar. Ik kende Thomas-de recorder-Triesschijn al toen hij een 'jong ventje' was. Toen was hij ook al bezig met Telemann en anderen. 1 november 2010 schrijft Thomas mij: Ik heb in Schiedam voor allemaal groepen 5, 6, 7 en 8 gespeeld en het is echt fantastisch om al die reacties van de kinderen te horen en te zien. Toen we aan de groep vroegen wie er een instrument speelde riep er eentje bijvoorbeeld heel trots: "Ik speel playstation!" Leuk hè. Later zijn er kinderen uit deze groepen fluit gaan spelen!

KinderZAKEN

...voor kinderen en andere volwassenen

Goed werk, Thomas. Tussen 0 en 12 jaar wordt de basis gelegd. Doe de groeten aan je talentvolle *Counterpoints & Friends*.

En nu een potje jazz.

Cd jazz

Nachtblau. Dominik Hoyer Band. Dit is zijn debuut-cd als bandleider. Een vreugde om gelijk ná *La Querelleuse* te luisteren naar Dominik. Hij is een bescheiden drummer en componist van alle stukken. Geen 'feest der herkenning' maar iets nieuws. Je weet nooit of zijn muziek de toekomstige *evergreens* zullen worden. Dat heeft meestal van doen met publiciteit en of collega's deze

The Counterpoints & Friends

Morgen ben ik jarig!

stukken op hun repertoire nemen of op hun eigen cd's zetten.

Je hoort een melancholische trombonist, een smaakvolle en parelende pianist, een deksels stomende basgitarist en een tippelende percussionist.

Tip. Draai om beurt een track van Georg Philipp Telemann en van Dominic Hoyer. Laat me weten hoe dat bevalt. Doen! De 9de mailer krijgt een nestje cd's van mij toegestuurd.

Op de valreep*

Er viel een bescheiden enveloppe in de bus. Een cd'tje.

Something about Sanna. Bij #1 viel ik gelijk van mijn stoel bij Sven Schuster op

zijn basgitaar, en bij #2 op 2'29" Sanna van Vliet unisono zang met toetsen en bas – wat ben ik daar dol mee. En Joost Kesselaar met een stevige beat en percussie. Ai, wat een muzikanten. Een hechte combi met eigen teksten en composities. Wat word ik hier blij van.

Overigens

11 januari ben ik jarig en dat vier ik op 12 januari in het Bimhuis in Amsterdam. Konrad Koselleck met zijn Bigband tuigen een feestje voor mij op met muziekvrienden die optreden – jazz en klassiek – en zelf mag ik ook meedoen. Nog een heleboel nachtjes slapen en dan is het zover. Misschien zie ik jullie

daar? Je komst is mijn kadootje. Mag ik dan met je op de foto?

Met de hartelijke groeten van Parrot Milo, die altijd over mijn schouder meekijkt en -luistert.

Iedere mailer krijgt de intussen felbegeerde KKZ konde.

edwinruten@edwinruten.nl

Nou dág!
Edwin Ruten

PS. Op de valreep. Wat is dat voor soort reep? De 11de mailer met de goede oplossing krijgt 2 cd'tjes toegestuurd. Zet je adres bij je antwoord.

PPS. Alle columns zijn na te lezen op www.edwinruten.nl bij LEZEN

PS. 11 januari is de datum hê. Noteren en niet vergeten.

ZO KLINKT EEN GOED HUMEUR

Door Mischa Andriessen

Overdaad schaadt en meer is niet altijd per se meer, allemaal waar, maar het kan zo lekker zijn; een uitgebreide blazerssectie met een volle, vette klank, daar krijgt een mens energie en goede zin van. En menig zangeres vleugels. Hoor Ella Fitzgerald maar eens op het recent verschenen *Ella at the Hollywood Bowl: The Irving Berlin Songbook*. Zo klinkt een goed humeur. Zo klinkt een zangeres die haar vak op het allerhoogste niveau verstaat, die de teksten kent, woord voor woord weet en voelt wat ze zingt en gesteund wordt door het huisorkest, waarvan de leden anoniem zijn gebleven, maar die hier vijftien nummers lang de pannen van het dak spelen. En wat een swingende, maar vooral ook geestige songs schreef die Irving Berlin.

Ook op *Avalanche* van Maarten Hogenhuis & Nationaal Jeugd Jazz Orkest zit de stemming er direct stevig in. Het titelnummer is typerend voor de brede aanpak die saxofonist en orkestleider

Vet!

Hogenhuis voor het NJJO nastreeft, jazz maar met vette beats, ontleend aan Drum 'n Bass. Het is meteen ook een visitekaart van jewelste voor zangeres Jaïnda Bouter, die klinkt alsof ze zo vanaf de plaat in je kamer springt, wat een power, wat een presence! En met liefst

Ella Fitzgerald

achtien jonge mannen en vrouwen achter haar resulteert dat in een heerlijk bruisende plaat.

Even gewaagd als geslaagd is *Del Río A La Mar* van The BvR Flamenco Big Band. Saxofonist Bernard van Rossum brengt op dit album de vette sound van een jazzbigband samen met de vurige Spaanse flamenco. Een onverwachte combinatie, maar een aangename. Ook op deze cd slaat de vitaliteit van de muziek ogenblikkelijk over op de luisteraar. En ook hier blijkt het combineren van een grote, vet klinkende band met stemmen uitstekend te werken – de stemmen van gast Rafael Utrera, en vooral ook van zangeres María Marín.

Bleeding Amazonia van het Millennium Jazz Orchestra is ook vitaal, maar het album is tegelijk ook een aanklacht tegen de verwoesting van het regenwoud in het Amazonegebied. Bandleider Joan Reinders schreef een krachtige suite waarin de Braziliaans-Nederlandse zangeres Lilian Vieira met een hoorbaar grote betrokkenheid onder meer teksten van dichter Thiago de Mello zingt. Opnieuw zorgt de volle klank van een uitgebreide bezetting voor een meerwaarde, is het alsof zo'n vet aangezette blazerssectie de woorden, het belang van die woorden, onderstreept en benadrukt. Voor muziek als deze, met een boodschap, is dat zonder meer een pre.

ELLA AT THE HOLLYWOOD BOWL
THE IRVING BERLIN SONGBOOK

UNIVERSAL 0602445551958
VKZ.NL/225655 € 22,99

SIBELIUS SYMPHONIES NOS. 3 & 5, POHJOLA'S DAUGHTER

Gothenburg Symphony Orchestra
o.l.v. Santtu-Matias Rouvali
Alpha 3760014196454
[VKZ.NL/225611](https://www.vkz.nl/225611) € 23,99

ORKEST

Twee Finse toptalenten strijden om de voorrang. Ze spelen allebei een thuiswedstrijd in muziek van Sibelius, dé nationale componist van hun geboorteland. Klaus Mäkelä, die in 2027 chef-dirigent van het Concertgebouworkest wordt, heeft de coronatijd benut om in relatieve rust met zijn Oslo's orkest alle zeven symfonieën op te nemen.

Santtu-Matias Rouvali is eerder begonnen aan zijn Sibelius-cyclus met het orkest van Göteborg, waarvan hij sinds 2017 chef is. Met de eerste twee afleveringen in de reeks viel hij meteen al in de prijzen. Nu is ook de volgende cd verschenen. Hierop is de Derde symfonie gekoppeld aan de Vijfde en de symfonische fantasie *Pohjola's dochter*. In

GRANDIOZE LANDSCHAPPEN

tempokeuze kunsten de twee dirigenten elkaar de hand schudden. Rouvali is wat trager in de Derde en wat vlotter in de Vijfde, maar deze verschillen springen niet in het oor. De 37-jarige Fin lijkt wel iets dieper te graven dan zijn bijna tien jaar jongere landgenoot. Hij zet de partituren ook steviger naar zijn hand, terwijl Mäkelä de muziek eerder voor zichzelf laat spreken. Beide dirigenten nemen je mee naar grandioze landschappen om veel in te ontdekken. Er zijn meer wegen die naar Sibelius leiden.

EDDIE VETTER

MAHLER SYMPHONIE NR. 9

Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks
o.l.v. Simon Rattle
BR Klassik 4035719002058
[VKZ.NL/225615](https://www.vkz.nl/225615) € 20,99

ORKEST

Simon Rattle is met ingang van het volgende seizoen benoemd tot chef-dirigent van het Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, als opvolger van de drie jaar geleden gestorven Mariss Jansons. Vorig jaar opende hij met dit orkest de Isarphilharmonie, een tijdelijke zaal in München voor zolang als

RATTLE EN MÜNCHEN: OUDE VRIENDEN

de grote zaal in het cultureel centrum Gasteig wordt gerenoveerd. Het was een bijzonder concert, opgedragen aan de nagedachtenis van de kort daarvoor overleden Bernard Haitink. Vanwege de pandemie mochten er slechts een paar honderd mensen aanwezig zijn om tot diep in de oren onder de indruk te raken van de uitvoering. Rattle doet soms vreemde dingen met Mahler, maar in deze liveopname weet hij een perfecte balans te vinden tussen de uitersten die de Negende symfonie kenmerken. Op het hoogtepunt van het lange eerste deel klinkt het motief van de onregelmatige hartslag overweldigend, inderdaad 'mit höchster Gewalt'. De verwrongen en groteske karakters van de middendelen krijgen vlijmscherp reliëf. En het aangrijpende Adagio druipet niet van de emoties, maar raakt het hart des te meer met de ingehouden sfeer van serene tederheid. Rattle en München zijn oude vrienden. We zullen nog veel moois van hen horen.

EDDIE VETTER

SJOSTAKOVITSJ, MAHLER SYMPHONY NO. 10

Hong Kong Philharmonic Orchestra
o.l.v. Jaap van Zweden
Naxos 0747313437276
[VKZ.NL/225618](https://www.vkz.nl/225618) € 14,99

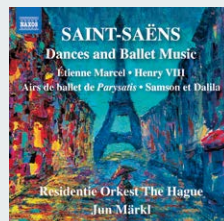
ORKEST

Drie jaar geleden dirigeerde Jaap van Zweden het Concertgebouworkest in een bijzondere uitvoering van Mahlers onvoltooid gebleven Tiende symfonie. Voor het eerst in bijna een eeuw klonk in Amsterdam weer de versie die Willem Mengelberg samen met zijn assistent Cornelis Dopfer van twee

BUITENGEWOON EXPRESSIEF ORKESTSPEL

delen had gemaakt. Een maand tevoren had Van Zweden deze versie al uitgevoerd met zijn orkest in Hong Kong. Die interpretatie is nu op cd verschenen. Het geheel lijkt curieuzer dan het is, want het uitvoerige openingsdeel, een Adagio dat bij bezadigde dirigenten wel een halfuur kan duren, was bij Mahlers dood in 1911 zo goed als af. Mengelberg en zijn assistent, die als weinig anderen de taal van de componist konden spreken, wijdden zich vooral aan het 'Purgatorio', dat als kort derde deel van de symfonie was gepland. De titel verwijst naar het vagevuur dat Mahler naar zijn gevoel op aarde moest doormaken. De sereniteit van het Adagio is ver weg, zeker in dit buitengewoon expressieve orkestspel. De musici uit Hong Kong zijn evenzeer op dreef in de Tiende symfonie van Sjostakovitsj uit de zwartste dagen van de Sovjet-Unie, net als Mahlers Tiende een product van een zware persoonlijke crisis.

EDDIE VETTER

SAINT-SAËNS DANCES AND BALLET MUSIC

Residentie Orkest
o.l.v. Jun Märkl
Naxos 0747313446377
[VKZ.NL/225619](https://www.vkz.nl/225619) € 14,99

ORKEST

Jun Märkl nam al eerder voor Naxos balletmuziek op van Camille Saint-Saëns, toen met zijn eigen Malmö Symphony Orchestra. Daarmee zette hij de lijn voort van voormalig chef Marc Soustrot, hier bekend als gevierd chef-dirigent van het Brabants Orkest en huidige eredirigent van de philharmonie zuidnederland, die Saint-Saëns weer duidelijk op de kaart zette met opnamen van zijn pianoconcerten en celloconcerten. Met deze opname van het Residentie Orkest, waar Märkl vaste gastdirigent is, krijgt de eerdere Naxos-cd nu een vervolg. En dat is mooi, want Saint-Saëns blijft een van de meest onderschatte Franse componisten die de traditie van opera, dans en ballet voortzette die vooral ten tijde van Lodewijk XIV hoogtij vierde. Aan het begin van de twintigste eeuw was de toen nog levende componist een ware hit, maar inmiddels is dat anders. We kennen zijn Orgelsymfonie, het Carnaval der dieren en de opera *Samson et Dalila*, maar verder is veel van zijn werk inmiddels naar het stoffige rijk der vergetelheid verdwenen. En dat is jammer, want zijn dans- en balletmuziek uit de opera's *Étienne Marcel* en *Henry VIII* en de toneelmuziek bij *Parysatis* op deze cd passen in de beste Franse traditie en worden hier bovendien met de juiste Franse slag uitgevoerd.

FRANSE SLAG

PAUL JANSSEN

MILHAUD, ELGAR e.a. LA CRÉATION DU MONDE, ENIGMA VARIATIONS e.a.

philharmonie zuidnederland
o.l.v. Duncan Ward
Fuga Libera 5400439008038
VKZ.NL/225623 € 23,99

ORKEST

Sinds een jaar staat Duncan Ward aan het hoofd van de philharmonie zuidnederland. De 33-jarige Engelsman blaakt van het enthousiasme en toont zich ook in coronatijd gezond ambitieus. Luister maar naar deze cd. *La création du monde* is zwoele balletmuziek uit 1923 waarin Darius Milhaud elementen uit jazz en Afrikaanse folklore heeft verwerkt. In Zuid-Nederland swingen

ze zowat de orkestbak uit bij

ALLESBEHALVE EEN GRIJZE MUIS

de opwindende klanken. Charles Koechlin zocht het hoger op in *Vers la voûte étoilée*, een meditatie over de sterrenhemel, in de woorden van de componist 'een reis naar verre oorden die toch een relatie hebben met menselijke emoties'. Waar Elgars *Enigmavariaties* over gaan, is in een enkel geval nog steeds een raadsel, maar over de kwaliteit van de muziek kan geen misverstand bestaan, zeker in de zorgvuldige uitvoering van dit orkest. Duncan Ward is ook componist. In 2005 won hij als zestienjarige de BBC Young Composers Award. Vijf jaar later componeerde hij *Fumes*, over de overweldigende indruk die Californië op hem maakte toen hij daar een tijdje verbleef bij de vermaarde Indiase sitarspeler Ravi Shankar. Een explosie van kleur is het. Het mag duidelijk zijn: Duncan Ward is allesbehalve een grijze muis.

EDDIE VETTER

TSJAIKOVSKI, RIMSKI-KORSAKOV SYMPHONY NO. 5 e.a.

London Symphony Orchestra
o.l.v. Gianandrea Noseda
LSO Live 0822231185826 (sacd)
VKZ.NL/225628 € 16,99

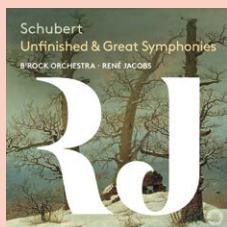
ORKEST

De Vijfde symfonie van Tsjajkovski klinkt beter in het Concertgebouw dan door de luidsprekers. Het noodlot heeft ruimte nodig om je te kwellen. En voor weemoedige overgave aan de voorzienigheid is de huiskamer al helemaal te klein. Tenzij je met een geweldige dirigent als Gianandrea Noseda te maken hebt, die zoveel expressieve power in huis heeft dat hij ook digitaal weet te biologeren. Geboren in Milaan heeft deze unieke dirigent het talent voor opera en theater in zijn genen zitten. Bovendien heeft hij een woest temperament dat zich vertaalt in een magistrale vertelkunst. Noseda houdt van intense fraseringen, beeldende klankkleuren, opzweepende ritmes en felle dynamische contrasten. Zo verleidt hij het London Symphony Orchestra, dat musicert op het scherp van de snede en zich gewillig uitlevert aan deze bloedmuzikale storyteller, tot adembenemende avonturen. Voert de reis bij Tsjajkovski door het innerlijke landschap van diens vertwijfelde ziel,

ADEMBENEMENDE AVONTUREN

in Rimski-Korsakovs *Kitezh Suite* weet Noseda de illusie te creëren dat je wordt meegevoerd op een magische tocht langs de dorpen, rivieren, berkenbossen en steppen van moedertje Rusland, op zoek naar Kitezh, de stad die na een aanval door de Tartaren onzichtbaar werd.

WENNEKE SAVENIJE

SCHUBERT UNFINISHED & GREAT SYMPHONIES

B'Rock Orchestra
o.l.v. René Jacobs
Pentatone 0827949089466
VKZ.NL/225632 € 23,99

ORKEST

René Jacobs zou René Jacobs niet zijn als hij bij deze cd een uitvoering toelichting en uitdagende verantwoording achterwege had gelaten. Het klinkende resultaat van zijn nauwgezette analyse komt in de 'Grote' symfonie in C (nr. 9) neer op een historisch klankbeeld, een hoog tempo en nadruk op dynamische tegenstellingen, de symfonie vaart er wel bij. Wie gewend is aan geliefde vertolkingen met 'himmlische Länge' van voorbije maestro's, zal opkijken van de felle, weerbarstige energie die toch ook een wezenskenmerk is van Schuberts laatste symfonie. Over de Achtste, de 'Onvoltooide', heeft Jacobs een op Leitmotiven gebaseerde theorie. Nee, dit is geen werk dat de slordige Schubert domweg vergeten had af te maken, maar wel degelijk een voltooide en voldragen symfonie waarvan de twee delen samenvallen met Schuberts autobiografische schrijfsel *Mein Traum* uit dezelfde periode. Vandaar dat de beide delen worden voorafgegaan door relevante passages, voorgedragen door de acteur Tobias Moretti. De symfonie zelf

heb ik nog nooit zo snel gehoord, maar wie eenmaal

STRAF WANDELTEMPO

gewend is aan het straffe wandeltempo in het Andante con moto raakt vanzelf overtuigd. Daarbij zal de heldere opnameklank, warm en met een ruim geluidsbeeld, zeker een factor zijn.

GERARD SCHELTENS

HAYDN SYMPHONIES 6, 7, 8

Florilegium
o.l.v. Ashley Solomon
Channel Classics 0723385447221
VKZ.NL/225621 € 23,99

ENSEMBLE

Een echt orkest kun je het ensemble dat Joseph Haydn aan het hof van Esterházy tot zijn beschikking had eigenlijk niet noemen. Met tien strijkers en vijf blazers was dit meer een uit de kluiten gewassen kamermuziekensemble. Voor dit solistenensemble, waarvan Haydn de musici door en door kende, componeerde hij vele symfonieën, waaronder het hier opgenomen drietal. Het schijnt dat de prins bij wie Haydn in dienst was in 1761 hoogstpersoonlijk het initiatief nam voor deze drie symfonieën met ochtend, middag

INSTRUMENTALISTEN VAN TOPKWALITEIT

en avond als thema. Daartoe zou de prins op het idee zijn gebracht door *De vier jaargetijden* van Vivaldi, dat in Esterházy regelmatig klonk. Maar in tegenstelling tot dit virtaal concerten zijn Haydns dagsymfonieën niet echt op te vatten als programmamuziek. Het Engelse ensemble Florilegium gebruikt exact de bezetting waarvoor Haydn de stukken schreef en dat geeft deze symfonieën een grote mate van helderheid. In veel andere uitvoeringen is de bezetting aanmerkelijk groter. De klank van Florilegium is kamermuzikaal, en dat is precies de bedoeling, ook al gaat het hier om symfonieën. Net als destijds in Haydns ensemble zijn ook hier de instrumentalisten allemaal van topkwaliteit, zowel in samenspel als solistisch.

MARCEL BIJLO

Kijk voor de
aanbieding op
pagina 11

BERG, MAHLER SEHNSUCHT

Barbara Hannigan, Raoul Steffani,
Camerata RCO
o.l.v. Rolf Verbeek
Alpha 3760014198724
VKZ.NL/225625 € 23,99

ORKESTEN VOCAAL

'Sehnsucht' betekent zoiets als 'onvervuld verlangen'. De liederen die Barbara Hannigan en Raoul Steffani hier vertolken, lopen over van zulke nostalgische gevoelens. De cd lijkt een vervolg op *Vienna: fin de siècle*. Daarop zong Hannigan ook de *Sieben frühe Lieder* op. 1 van Alban Berg, toen met de inmiddels overleden Reinbert de Leeuw aan de piano. Nu zingt zij de cyclus in diens orkestratie. Het gaat om een livestreaming, in de lente van 2021 gemaakt in de Rotterdamse Doelen toen er vanwege de pandemie geen publiek aanwezig mocht zijn. Ook voor een lege zaal straalt Hannigans stem warmte en licht uit. Zo voert ze luisteraars mee in de ongrijpbaar ijle sferen. Een verrassing is de subtiele bijdrage van de

WARMTE EN LICHT IN HANNIGANS STEM

jonge bariton Raoul Steffani in *Vier Gesänge* op. 2 van Berg, fascinerende muziek die lijkt te komen uit een schemerzone tussen waken en slapen. Mahlers Vierde symfonie klinkt hier in Erwin Steins bewerking voor kamer-orkest. De Camerata RCO excelleert onder leiding van Rolf Verbeek in de transparante orkestweefsels, met de onvolprezen Barbara Hannigan als de engel die in het laatste deel het hemelse leven bezingt, de betere wereld waarnaar de componisten zo 'sehnsüchtig' hebben gesmaakt.

EDDIE VETTER

SCHUBERT, SCHUMANN, WEBER MEIN TRAUM

Stéphane Degout, Pygmalion
o.l.v. Raphaël Pichon
Harmonia Mundi 3149020944790
VKZ.NL/225627 € 24,99

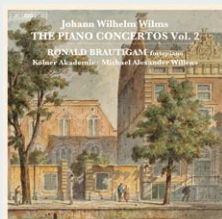
ORKESTEN VOCAAL

Op 2 juli 1822 had Schubert een droom. Hij wordt daarin weerd afgewezen door zijn vader en beleeft opnieuw het verdriet om de dood van zijn moeder. In zijn liederen, zegt hij, is liefde altijd verbonden met smart. Maar dan betreedt hij een magische wereld

TWEE ZIELEN, ÉÉN GEDACHTE

waar hij voor altijd geluk ervaart en zich met zijn vader verzoent. De dirigent Raphaël Pichon heeft deze droom als uitgangspunt genomen voor een programma waarin uiteraard Schuberts 'Onvultooide' niet ontbreekt. De relatie tussen deze symfonie en de droomver telling is vaker gelegd, onder meer door Harnoncourt en Jacobs, maar hier zingt Stéphane Degout bovendien liederen (in orkestversies van Liszt en Brahms) en andere composities van Schubert die gaan over dood en verlossing, eenzaamheid en onvervuld verlangen. Muziek van Schumann en een fragment uit Webers opera *Euryanthe* ademen eenzelfde sfeer. De verschillende composities gaan associatief als in een droom in elkaar over. In de uitvoering zijn Pichon en Degout twee zielen, één gedachte. Helaas blijft in de 'Onvultooide' de voorgeschreven herhaling van de expositie achterwege, maar het orkest van Pygmalion speelt zijn rol met romantische gloed. En de rillingen lopen over de rug als Degout *Der Doppelgänger* vertolkt.

EDDIE VETTER

WILMS THE PIANO CONCERTOS VOL. 2

Ronald Brautigam,
Kölner Akademie
o.l.v. Michael Alexander Willens
BIS 7318599925240 (sacd)
VKZ.NL/225614 € 23,99

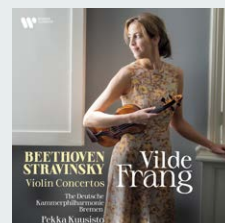
CONCERT

Ooit was Johann Wilhelm Wilms (1772-1847) in Nederland bekender dan zijn tijdgenoot Beethoven. Als tiener verliet hij Duitsland om in Amsterdam zijn geluk te beproeven. Hij werd er pianoleraar en fluitist in het orkest van Felix Meritis. Al gauw maakte hij naam als componist. Hij zou zelfs de muziek van het voormalige volkslied *Wien Neêrlands bloed* componeren. Ronald Brautigam heeft zich ontfermd over de vijf pianoconcerten die van Wilms bewaard zijn gebleven. In het tweede deel van

VITAAL EN SPRANKELEND PIANOSPEL

de reeks speelt hij de solopartij in de laatste twee concerten. Deze keer maakt hij gebruik van een fortepiano die Paul McNulty heeft gebouwd naar een instrument van Graf uit 1819. Wilms staat ook in zijn rijpere werk uit de jaren 1814-1820 nog met beide benen in de achttiende eeuw, maar vooral in op. 55 lijkt toch wel iets van Beethovens invloed te bespeuren. Als na de lange orkestinleiding van op. 32 Brautigam zijn entree maakt, is meteen duidelijk dat de luisteraars een uurtje kunnen genieten van vitaal en sprankelend pianospel. Bij zijn speelse avonturen heeft hij opnieuw trouwe bondgenoten gevonden in de dertig musici van de Kölner Akademie en hun dirigent Michael Alexander Willens.

EDDIE VETTER

BEETHOVEN, STRAVINSKY VIOLIN CONCERTOS

Vilde Frang,
Deutsche Kammerphilharmonie Bremen
o.l.v. Pekka Kuusisto
Warner 0190296677403
VKZ.NL/225639 € 22,99

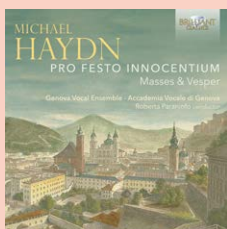
CONCERT

De Noorse Vilde Frang, inmiddels 36, is absoluut een topvioliste van deze tijd. Nadat ze heel jong door Mariss Jansons werd ontdekt heeft ze haar carrière gestaag en weloverwogen opgebouwd, zonder sterrendom, glamour of kapsones. Haar delicate speelstijl is niet uit op schittering, maar wel doelgericht, doordacht, doorvoeld en doorleefd. Deze eigenschappen komen volop naar buiten in het concert aller concerten van Beethoven. Geen spectaculair stuntwerk op de viool, maar wel raffinement en energie. Frang speelt de cadens met pauken, die ontleend is aan Beethovens eigen pianoversie. Nog interessanter is haar visie op het neobarokke vioolconcert van Stravinsky uit 1931, een geestrijk en levendig, springerig werk dat je gek genoeg niet zo vaak in de concertzaal hoort. Johann Sebastian Bach was de voornaamste inspiratiebron van dit ritmisch pregnante, bijna kamermuzikale stuk, waarin Stravinsky de wedijverende wisselwerking tussen solist en orkest centraal stelt.

RAFFINEMENT EN ENERGIE BIJ VILDE FRANG

Wat hebben Vilde Frang en de Finse dirigent Pekka Kuusisto met zijn musici uit Bremen dat goed begrepen! Het speelplezier barst er aan alle kanten uit. Let ook op de perfecte, glasheldere opnameklank en je hebt een ideale vertolking van dit meesterlijke concert te pakken.

GERARD SCHELTENS

M. HAYDN PRO FESTO INNOCENTIUM

Genova Vocal Ensemble
o.l.v. Roberta Paraninfo
Brilliant Classics 5028421966885
VKZ.NL/22564 € 11,99

KOOR

Iedereen weet dat Joseph Haydn een jongere broer had, maar kent u hem? In zijn tijd was Michael Haydn een grootheid, Mozart bewonderde hem zeer. Hij was decennialang in dienst van de bisschop van Salzburg en wijdde zijn muzikale bestaan grotendeels aan de rooms-katholieke kerk, als koorknaap, organist, dirigent en componist. Zijn uitgangspunt was de strenge Oostenrijkse koortraditie, geworteld in het gregoriaans en zonder opera-achtige modellen. Op zijn naam staan alleen al 36 missen, waarvan we er hier twee horen: de vroege *Missa Sancti Aloysii* uit 1777 en de juist erg late *Missa sub titulo St. Leopoldi pro festo Innocentium* uit 1805, met ertussenin de *Vespers* uit 1793. Alle drie gemaakt voor het Feest van de Onschuldige Kinderen (28 december), geven ze mooi de ontwikkeling weer in Haydns visie op hetzelfde onderwerp. De bezetting beperkt zich tot hoge stemmen

KENT U HEM?

(vrouwen en jongens): drie solisten en klein koor met strijkers en orgel. De liturgische regels staan de dramatiek niet in de weg, en

ook voor serieuze onderwerpen hanteert Haydn de 'lichte' toon die we ook van Mozart kennen. Boeiende, expressieve muziek, heel mooi en stijlvol uitgevoerd. Laat u verrassen door het echt niet mindere broertje van Haydn.

GERARD SCHELTENS

SCHUBERT SCHWANENGESANG, EINSAMKEIT

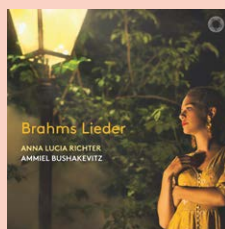
Ian Bostridge, Lars Vogt
Pentatone 0827949078668
VKZ.NL/225634 € 20,99

VOCAL

Schuberts *Schwanengesang* is geen cyclus zoals *Winterreise*, maar een verzameling van wat de laatste liederen bleken te zijn die Schubert voor zijn vroege dood componeerde. Op dit album combineren Lars Vogt en Ian Bostridge deze liederen met de kleine cyclus *Einsamkeit* op teksten van Johann Mayerhofer. Pianist Lars Vogt, onlangs overleden, laat op deze opname nog eenmaal horen wat hij kan: hij maakt enorme dynamische verschillen en speelt soms fluisterzacht, bijvoorbeeld in *Der Doppelgänger*. Hij creëert een schitterende sfeer met de kleuren die hij onttrekt aan wat Schubert gecomponeerd heeft. Hij is daarnaast een begeleider met veel consideratie voor zijn partner en dat is nodig, omdat hij werkt met een zanger die aan alles in de gedichten uitdrukking probeert te geven. Ian Bostridge doet waar hij om bekend staat: hij is geen 'zangbeest' maar eerder een verteller die zingt: hij zet zijn stem zo nodig onder druk om een bepaalde stemming over te brengen, hij fluistert, hij overdondert en maakt elk woord verstaanbaar. In een lied als *Die Taubenpost* leidt dat nog tot mooi zingen, maar *Ständchen* mist toch wat van de lyriek waar het lied om vraagt. Men kan zijn aanpak gekunsteld noemen, maar die toont tegelijkertijd grote betrokkenheid.

EEN VERTELLER DIE ZINGT

HEIN VAN EEKERT

BRAHMS LIEDER

Anna Lucia Richter, Ammiel Bushakevitz
Pentatone 0827949098666
VKZ.NL/225631 € 20,99

VOCAL

Hoewel Anna Lucia Richter al ruim tien jaar actief is als zangeres maakt ze met deze cd toch een debuut: ze gaat nu als mezzosopraan door het leven in plaats van als sopraan. Getuige de liederen van Brahms die zij hier subliem ten gehore brengt, mogen we dat een uiterst gelukkige beslissing noemen. In de door haarzelf geschreven toelichting schrijft ze dat het thema 'schemering' de opgenomen selectie verbindt, en het is inderdaad opvallend hoe mooi de

EEN UITERST GELUKKIGE BESLISSING

gekozen volgorde werkt als een vanzelfsprekende poëtische reis, waarin de bijzondere wisselwerking tussen tekst en muziek in Brahms' liederen fantastisch tot zijn recht komt. Richter en pianist Ammiel Bushakevitch durven bovendien de nodige risico's in tempo, dynamiek en kleuring te nemen die de liederen ongemeen boeiend maken. Liederer eruit lichten is bijna oneerlijk; het zijn eigenlijk allemaal juweeltjes. Maar luister eens naar het prachtig langzame begin van *Unbewegte, laue Luft*, hun dramatische en contrastrijke *Von ewiger Liebe*, of de perfect gedoseerde intensiteit van *Wie rafft ich mich auf in der Nacht*. Richters interpretatieve kwaliteiten waren altijd al uitmuntend, en met de nieuwgevonden warmte in haar stem verzorgt zij samen met Bushakevitch een welhaast volmaakt Brahmsrecital.

BENJAMIN ROUS

HÄNDEL THEODORA

Lisette Oropesa, Paul-Antoine Bénos-Djian, Joyce DiDonato e.a.
Il Pomo d'Oro
o.l.v. Maxim Emelyanychev
Erato 5054197177910 (3cd)
VKZ.NL/225640 € 31,99

ORATORIUM

Het lijkt alsof Händel in zijn oratoria door het ontbreken van toneelmiddelen zichzelf ertoe zette om in zijn muziek karakterologisch nog intenser en kleurrijker te werk te gaan. Zijn *Theodora* is een meesterwerk: het verhaal van de christenvrouw Theodora en haar Romeinse geliefde Didymus die het slachtoffer worden van Romeinse onverdraagzaamheid was Händels favoriete oratorium onder zijn eigen werken, en met reden. In deze nieuwe opname, van een reeks succesvolle concerten, zet orkest Il Pomo d'Oro onder leiding van Maxim Emelyanychev direct de sfeer neer van een evenement waar je als luisteraar bij wilt zijn. In het steeds tragischer wordende verhaal worden onnodige zwaarte en een slepende oratoriumtoon vermeden: koor en orkest zetten de vijandige Romeinen eerder als luchthartige losbollen neer, terwijl het bloedmooie 'As with rosy steps the morn' van Theodora's vriendin Irene (hier: een tedere Joyce DiDonato) een bijna fluisterzachte en intieme intensiteit krijgt. Sopraan Lisette Oropesa is hartstochtelijk en kwetsbaar in de titelrol en countertenor Paul-Antoine Bénos-Djian toont substantie en betrokkenheid bij de tekst in de rol van Didymus. Tenor Michael Spyres en bas John Chest completeren een prachtige cast, die met de overige uitvoerenden zorgt voor dramatische kracht die nooit ten koste gaat van de muzikaliteit.

DRAMATISCHE KRACHT

HEIN VAN EEKERT

BEETHOVEN CHRISTUS AM ÖLBERGE

Vocale solisten,
Collegium Vocale Gent,
Orchestre des Champs-Élysées
o.l.v. Philippe Herreweghe
Phi 5400439000391
VKZ.NL/225624 € 23,99

ORTATORIUM

Beethovens enige oratorium staat in de schaduw van zijn grote meesterwerken. Toch verschijnt er af en toe een opname van *Christus am Ölberge*. Zo zijn er registraties van Segerstam en Harnoncourt of een bijna twintig jaar oude van Kent Nagano met Plácido Domingo en Luba Orgonasova, en uit de lp-tijd (maar wel op cd verkrijgbaar) een met Nicolai Gedda en Cristina Deutekom, of een nog oudere met Fritz Wunderlich en Erna Spoorenberg. Aan dit illustere rijtje kan nu de nieuwe opname worden toegevoegd waarop Philippe Herreweghe zijn onvolprezen Collegium Vocale Gent en het Orchestre des Champs-Élysées leidt. De Belgische dirigent heeft het vergeelde vernis van eeuwen met zachte maar dwingende hand verwijderd. De strikers verdoezen hun tonen niet met een wollig vibrato maar blijven helder klinken, mooi harmoniërend met de blazerssecties. Beethovens emotionele toonzetting van Jezus' doodsnoed wanneer hij op de Olijfberg God smeekt dat de kelk aan

MET ZACHTE MAAR DWINGENDE HAND

hem
voor-
bij

mag gaan, doet bij Herreweghe eerder lyrisch dan dramatisch aan, eerder klassiek dan romantisch. De tenor Sebastian Kohlhepp (Christus) en de sopraan Eleanor Lyons (Engel) zingen vol uitdrukingskracht, ook al kunnen zij de herinnering aan hun beroemde voorgangers niet geheel uitwissen.

EDDIE VETTER

MOZART THE PRUSSIAN QUARTETS

Chiaroscuro Quartet
BIS 7318599925585
VKZ.NL/225613 € 23,99

KAMERMUZIEK

Door zijn Pruisische kwartetten in 1789 op te dragen aan koning Frederik Wilhelm I, de neef van Frederik de Grote, hoopte Mozart op een passende beloning. Maar die bleef uit zodat Mozart, die het druk had met *Così fan Tutte*, besloot het bij drie van de voorgenomen zes te laten. Volgens hem was het componeren van strikkwartetten 'uitputtende arbeid', maar dat hoor je er niet aan af. Zijn drie voltooide Pruisische kwartetten komen lichtvoetig, inventief, ongecompliceerd en blijmoedig over. Mits goed gespeeld, is het schitterende muziek waarin niet alleen de eerste viool, maar ook de drie andere instrumenten aan hun trekken komen. Helaas is het authentiek musicerende Chiaroscuro Quartet niet bij machte de essen-

MOZARTS PRUISISCHE KWARTETTEN

tie van
deze
betove-

rende muziek te verklanken. De intonatie is op veel momenten beneden de maat, de toonvorming is zanderig en de individuele solo's van de verschillende instrumenten zijn over het algemeen niet overtuigend. Mozarts hemelse muziek klinkt alsof de noten hun vleugels zijn kwijtgeraakt. De opname is te theoretisch, studieuze, braaf en burgerlijk. Alleen in de snelle delen komt er wat leven in de brouwerij. Mozart verdient een vrolijkere en elegantere aanpak.

WENNEKE SAVENIJE

KAPSBERGER, LANDI e.a. LA TARANTELLA E UN PO' DI FOLLIE

L'Arpeggiata
o.l.v. Christina Pluhar
Alpha 3760014196416 (6cd)
VKZ.NL/22568 € 42,99

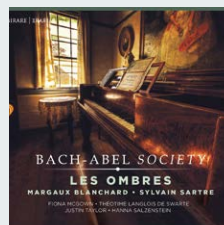
KAMERMUZIEK

In 2000 richtte de Oostenrijkse theorbiste Christina Pluhar L'Arpeggiata op. Een jaar later kwam het ensemble op het toen nog zeer kleine Franse label Alpha met de cd *La Villanella* rond de componist Giovanni Girolamo Kaps-

LEGENDARISCH

berger. In de jaren daarna volgden cd's met werk van Stefano Landi (*Homo fugit velut ombra*), de dubbel-cd met *Rappresentazione di anima e di corpo* van Emilio de'Cavalieri, het vroegst overgeleverde werk dat lijkt op een oratorium, *La Tarantella*, gewijd aan de wilde Italiaanse dans en *All'Improviso* waarop *La Folia* een barokke jazzbehandeling kreeg. Het ensemble stapte vervolgens over naar de destijds grotere en internationaler werkende maatschappij Virgin Classics, maar die eerste cd's op Alpha waarop onder anderen grootheden als mezzosopraan Johannette Zomer en alleskunner Marco Beasley een rol spelen, groeiden uit tot een legendarische status. Logisch, het waren cd's waarop het ensemble componisten en werken wakker schudde die, zoals *Rappresentazione di anima e di corpo*, voornamelijk bestonden in muziekgeschiedenisboeken. Bovendien wist Pluhar de musici te inspireren tot een intens levendige wijze van vertolken. Hoewel deze Alpha-cd's zo'n tien jaar geleden al eens in een verzamelbox werden uitgebracht, zijn en blijven de opnamen zo goed dat ook deze heruitgave alle aandacht verdient.

PAUL JANSSEN

DIVERSE COMPOSITEN BACH-ABEL SOCIETY

Les Ombres
Mirare 3760127225850
VKZ.NL/225629 € 22,99

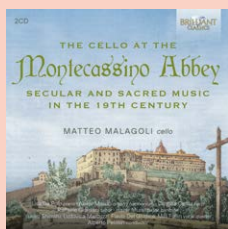
KAMERMUZIEK

Johann Christian Bach, de jongste zoon van Johann Sebastian, wordt wel de Londense Bach genoemd. Een flink deel van zijn leven bracht hij in Londen door en hij heeft daar muzikaal veel gepresteerd. Hij was een van de eersten die het talent van de piepjonge Mozart op waarde wisten te schatten, hij stimuleerde hem om zijn

HET RIJKE LONDENSE MUZIEKLEVEN

allereerste pianoconcerten te componeren. Maar hij organiseerde ook concerten, samen met zijn landgenoot Carl Friedrich Abel, een virtuoos gambist die ook componeerde. Samen richtten ze de Bach-Abel Society op waarmee ze informele concerten organiseerden. Zeventien jaar hebben deze concerten bestaan, van 1762 tot 1779. Deze cd van het ensemble Les Ombres, waarin onder anderen violist Timothé Langlois de Swarte en, in dit geval, fortepianist Justin Taylor meespelen, biedt een staalkaart van muziek die tijdens deze concerten klonk: gambastukken van Abel, kamermuziek van Johann Christian Bach en werk van wat minder bekende componisten. Maar ook drie Schotse liederen van Joseph Haydn, in onvervalst Schots gezongen door mezzo Fiona McGown. Er wordt heerlijk uit de losse pols gemusiceerd, als op een intiem huisconcert. Zo klinkt de opname van de cd ook. Een mooi inkijkje in het rijke Londense muziekleven van weleer.

MARCEL BIJLO

MERCADANTE, BERTOJA e.a. THE CELLO AT THE MONTECASSINO ABBEY

Matteo Malagoli, Lisa De Polo e.a.
Brilliant Classics 5028421967134
VKZ.NL/22565 € 13,99

KAMERMUZIEK

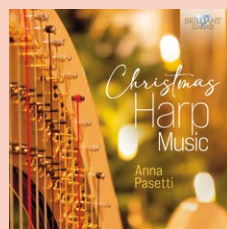
Het klooster van Monte Cassino is van oudsher nauw verbonden met Napels en zijn geschiedenis. Naast de liturgische praktijk werd er in de negentiende eeuw veel aan kamermuziek gedaan. Vooral de cello was in het klooster geliefd, getuige de schat aan celloliteratuur die in het archief wordt bewaard. Op dit dubbelalbum worden een aantal van die werken onder het stof van daan gehaald, waaronder een celloduet van Valentino Bertoja, een Elegie voor cello en piano van Saverio Mercadante, een Concerto armonico van Padre Placido Abela, een Solo voor cello en harp van Mercadante en een aantal romantische cellostukken met klinkende namen als *La passione* en *Pensiero lugubre* van Ernesto Antonio Luigi Coop. Op de tweede cd staan sacrale werken – instrumentaal en vocaal – van Domenico Corigliano, Pietro Ray, Mercadante, Sigismund Thalberg (een Andante religioso voor piano), Padre

Placido Abela

REIS DOOR HET KLOOSTERARCHIEF

(Apertura voor twee cello's, contrabas en orgel, afkomstig uit zijn mis) en Padre Bonifacio Maria Krug (*Il Golgotha* voor cello en piano). De wisselende kwaliteit van de uitvoeringen doet niet altijd recht aan de eveneens wisselende kwaliteit van de composities, maar er valt wel veel te grasduinen en ontdekken op deze muzikale reis door het kloosterarchief.

WENNEKE SAVENIJE

BOCHSA, HASSELMANS e.a. CHRISTMAS HARP MUSIC

Anna Pasetti
Brilliant Classics 5028421966786
VKZ.NL/22562 € 11,99

INSTRUMENTAAL

Anna Pasetti is een grootheid in de harpwereld. Niet alleen door haar spel, maar ook en vooral door haar musicologische interesse. Ze geldt als een van de grootste experts op het gebied van de historie van de harp, maar ondertussen is ze ook gewoon een musicus die houdt van veel muziek en van tradities. Zoals de kersttraditie. De harp en kerst vormen een heerlijke twee-eenheid en dat blijkt ook weer uit deze cd vol kerstmuziek van voornamelijk harpisten die ook als componist actief waren. Er klinken prachtige fantasieën over traditionele kerstliederen als de hier voor het eerst opgenomen Fantasia over *Adeste fideles* van Bochsa. Ze wisselen af met klassieke kerstwerken als het *Weihnachtslied* van Edmund Schücker en *Conte de Noël* van Alphonse Hasselmans. Hasselmans was de belangrijkste Franse harpist en harpdocent van de laatste decennia van de negentiende eeuw. Rechttoe rechtaan arrangementen van *Stille Nacht* en *Jingle Bells* ontbreken evenmin. Pasetti speelt alles met veel verve en weet de sfeer van dennengeur, kaarslicht en Glühwein uitstekend over te brengen. Een plaat die niet alleen goed is voor een dromerige luie avond in kerstsfeer, maar die ook voor iedereen die bang is voor de spreekwoordelijke stilttes aan tafel een uitstekende begeleiding vormt bij een uitgebreid kerstdiner.

MET VERVE

PAUL JANSSEN

BACH, TARTINI e.a. TUTTA SOLA

Rachel Podger
Channel Classics 0723385444220 (SACD)
VKZ.NL/225622 € 23,99

INSTRUMENTAAL

Met recht en reden gaat Rachel Podger door voor de 'unsurpassed British glory of the baroque violin'. Met haar glasheldere, loepzuivere en geestdriftige vioolspel breekt ze op *Tutta sola* een lans voor vioolmuziek van Bach en zijn tijdgenoten. Ze begint met een inspirerende uitvoering van Bachs Toccata en Fuga in d, BWV 565, waarvan door sommige musicologen gedacht wordt dat het weleens bewerking voor tien 'klaviervingers' van een stuk voor viool solo zou kunnen zijn. Chad Kelly draait het om en bewerkte het orgelwerk voor viool solo. In de geraffineerde uitvoering van Podger klinkt dat verrassend overtuigend. Er volgt een bonte opeenvolging van dansen in een solowerk van Johann Joseph Vilsmayr, waar Podger met flair nieuw leven inblaast. De discrete Fantasia in c van Nicola Matteis jr. houdt het midden tussen Bach en Telemann, waarna Podger gracieus drie etudeachtige deeltjes uit het vermoedelijk door een non gecomponeerde *Nogueira Manuscript* vertolkt. Na drie anonieme dansdelen uit het *Klagenfurt Manuscript* volgt de

GEESTDRIFTIG VIOOLSPEL

ingenieuze Suite in A van Johann Paul von Westhoff, die mogelijk Bach heeft beïnvloed. Tot besluit schittert Podger in Italiaanse Preludes uit de collectie van John Walsh en delen uit de vioolsonates van Tartini.

WENNEKE SAVENIJE

COREA, EVANS e.a. LOST & FOUND

Sean Shibe
Pentatone 0827949098866
VKZ.NL/225633 € 20,99

INSTRUMENTAAL

"Een overvolle speelgoedkast", zo noemt de Schotse gitarist Sean Shibe zijn nieuwe cd *Lost & Found*. Op dit imperium van curiositeiten vertolkt hij op zijn elektrische gitaar werken die bij elkaar een millennium muziek representeren. De reis gaat van Hildesheim van Bingen via werk van onder anderen Chick Corea, Bill Evans en Olivier Messiaen naar de meditatieve partituren van de maffe Moondog en recent werk van Oliver Leith en Shiva Feshareki. Het lijkt inderdaad een bonte verzameling, maar de gitaar en de interpretatiekunst van Shibe zorgen ervoor dat de plaat een haast kosmische reis is door een mogelijk universum van de elektrische gitaar. Hier geen scheurende Stratocaster, maar intieme klanken die nu eens repetitief, dan weer lyrisch en dan weer welhaast kosmisch zijn door het gebruik van multitracks en effectapparatuur. Shibe, die ook een virtuoos klassieke gitarist is, zoals hij bewees op zijn vorige cd *Camino* met werk van onder anderen Falla en Mompou, weet alles probleemloos onder één noemer te brengen en je mee te nemen in een wonderlijke wereld van klanken die geregeld ver voorbij het gekende geluid van de elektrische gitaar gaan. Dromerige hoogtenpunten zijn de lieflijke miniaturen van Moondog en Shibes adaptatie van Meredith Monks *Nightfall* voor twaalf stemmen tot een golvend gitaarwerk.

KOSMISCHE REIS

PAUL JANSSEN

GAZAROSSIAN 24 PRELUDES

Nare Karoyan
Piano Classics 5029365102636
VKZ/NL/22566 € 20,99

PIANO

Het klinkt misschien gek, maar de belangrijkste twintigste-eeuwse Armeense pianiste en componiste Koharik Gazarossian (1907-1967) is nooit in Armenië geweest. Ze werd geboren in Istanboel en vertrok in de late jaren twintig van de twintigste eeuw naar Parijs, waar ze piano studeerde en compositieles had van onder anderen Paul Dukas. Ze werd er al snel een graag geziene pianiste en verdeelde haar tijd tussen de Franse hoofdstad en Istanboel. Het advies van Aram Katsjatoerjan om vooral naar Armenië te gaan omdat dat haar meer succes en erkenning zou opleveren, sloeg ze om onbekende redenen in de wind. In hoeverre Katsjatoerjan het bij het rechte eind had, zullen we nooit weten. Feit is dat haar werken zowel in Armenië als in de rest van de wereld nauwelijks bekend zijn. En dat is erg jammer, getuige de 24 Preludes voor piano die Nare Karoyan nu voor het eerst integraal aan de cd heeft toevertrouwd. De preludes zijn duidelijk geïnspireerd op Chopin, maar hebben een mooie eigen kleur door het suggestieve gebruik van de Armeense volksmuziek, die nu eens slechts gestileerd aanwezig is, dan weer klinkt in citaten uit bekende Armeense (volks)liederen. Een mooie cd met werk van een componiste die meer aandacht verdient.

MOOIE EIGEN KLEUR

PAUL JANSSEN

CLEMENTI PIANO SONATAS & PRELUDES

Ilia Kim
Piano Classics 5029365102544
VKZ/NL/22567 € 20,99

PIANO

Op haar website vertelt de Koreaanse pianiste Ilia Kim op sarcastische wijze haar levensverhaal. Waarom ze piano speelt? "My parents thought it might come handy to have a human jukebox at home." Wanneer haar vader dronken thuiskwam, werd Kim uit bed gehaald om hem te begeleiden in *O Sole Mio*. Op haar elfde gaf ze haar eerste solorecital en daarna werd ze naar Berlijn gestuurd, waar ze de Muur zag vallen, Von Karajan zag dirigeren, de jonge Kissin hoorde spelen en haar idool Kleiber mee-maakte. Daarna vertrok ze naar Italië waar ze verliefd werd op belcanto en trouwde met een Italiaan. De piano werd haar opgedrongen, maar nu

SPEELSE GRATIE EN DOORLEEFDE PASSIE

beseft ze dat het haar muzikale taak is om mensen vreugde bij te brengen, zodat ze hun ellende even kunnen vergeten. En dat is precies waar Kim in slaagt met haar enthousiasmerende en bevlogen Clementi-spel. Met speelse gratie en doorleefde passie haalt ze zijn sonates en preludes onder het stof vandaan. Je zou zelfs kunnen spreken van een rehabilitatie van de enigszins miskende Clementi, die onder Kims soepele vingers tot leven komt als een componist die werkelijk en waarachtig tot de verbeelding spreekt.

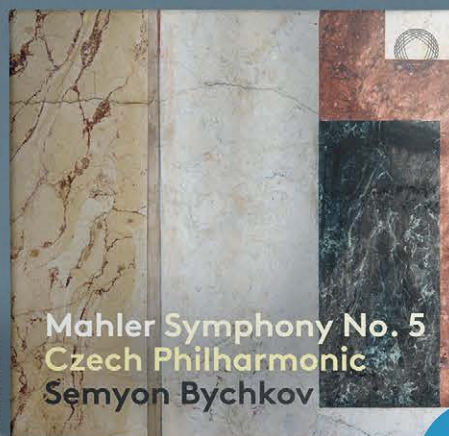
WENNEKE SAVENIJE

PENTATONE

Mahler Symphony No. 5

Czech Philharmonic,
Semyon Bychkov

PTC 5187 021

NIEUW
ALBUM!

Antwerp Requiem

cantoLX, B'Rock Orchestra,
Frank Agsteribbe

PTC 5187 006

NIEUW
ALBUM!

iTunes

Apple Music

amazon

HDtracks

qobuz

TIDAL

deezer

Spotify

www.pentatonemusic.com

native DSP

CHOPIN PRÉLUDES, FANTAISIE

e.a.

Abdel Rahman El Bacha
Mirare 376012725270
VKZ.NL/225630 € 22,99

PIANO

"Als alle pianisten zo integer en waarachtig Chopin zouden spelen als mees-terpianist Abdel Rahman El Bacha, dan zouden we in een betere wereld leven", schreef ik in 2019 naar aanleiding van El Bacha's Chopinrecital in het Muziekgebouw aan 't IJ in Amsterdam. Ik kwam tot de conclusie dat zijn Chopin 'pijn van schoonheid doet'. En dat is ook nu weer de conclusie na het beluisteren van deze volstrekt integere, waarachtige en sensitieve Chopin-cd van deze Libanese pianist, die tegenwoordig in Brussel woont. In 2021 maakte El Bacha briljante opnames van Chopins Ballades en Scherzo's, die hij nu vervolgt met de Préludes, de Fantaisie, een Berceuse en een Barcarolle. "Door te gaan grasduinen in zijn geschriften en in getuigenissen van tijdgenoten

DOORDACHT, DOORLEefd EN NOBEL

ontdekte ik dat Chopin uitblonk in eerlijkheid en trouw. Dat je het roofdierinstinct van de mens in zo'n absolute mate kan weerstaan, raakte me diep", aldus El Bacha die in 2005 in Brussel alle pianowerken (meer dan tweehonderd!) van Chopin op zes achtereenvolgende avonden speelde. Ook deze opnames getuigen van het diep menselijke avontuur dat de pianist toen al met Chopin was aangegaan. El Bacha kan alles op de piano, maar doet niets om te epateren. Zijn intense Chopinspel is doordacht, doorleefd en nobel.

WENNEKE SAVENIJE

DE WERT VERSI D'AMORE

Voces Suaves
Arcana 3760195735367
VKZ.NL/225612 € 23,99

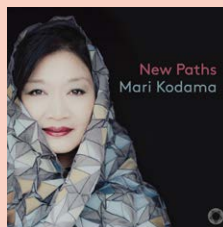
RENAISSANCE

Giaches de Wert werd in 1535 geboren in, inderdaad, Weert. Hij behoort dus tot de Franco-Vlaamse componisten die in de renaissance de muziek in heel Europa domineerden. Zoals velen van hen zocht ook De Wert zijn heil in Italië, vooral in Mantua waar de jonge Claudio

VINDINGRIJKE IMPROVISATIES

Monteverdi zijn leerling was. Zonder De Wert had Monteverdi zich waarschijnlijk niet zo razendsnel kunnen ontwikkelen tot de grootste madrigaalcomponist van zijn tijd. De invloed van De Wert was enorm. Ook door de omvang van zijn oeuvre: hij publiceerde zestien madrigaalboeken met bij elkaar 230 stukken. Hij zou dus meer aandacht verdienen en het ensemble Voces Suaves houdt een warm pleidooi voor deze toch wat vergeten componist. Het vocaal-instrumentale ensemble maakte een mooie selectie uit De Werts latere madrigaalboeken en koos zowel ernstige madrigalen als lichtere canzonetta's. Het ensemble laat duidelijk horen dat De Wert ruim voor 1600 al experimenteerde met de barokke *stile concertato* en doet dat door naast stemmen ook viool, gamba, luit en blokfluiten in te zetten die de muziek veel kleur geven. Vooral de canzonetta's varen hier wel bij, daarin wordt door de instrumentalisten vindingrijk geïmproviseerd. Een heerlijke cd die schreeuwt om een vervolg.

MARCEL BIJLO

BRAHMS NEW PATHS

Mari Kodama
Pentatone 0827949097669
VKZ.NL/225636 € 23,99

PIANO

De Japanse pianiste Mari Kodama is gefascineerd door de vriendschap die Johannes Brahms koesterde voor Robert en Clara Schumann. Als verlegen jongeman van twintig reisde hij van Hamburg naar Düsseldorf om zijn muziek aan het beroemde echtpaar te laten horen. De twee waren diep

EEN LIEFDESVERKLARING VAN MARI KODAMA

onder de indruk van zijn talent en Robert lanceerde hem met het tijdschrift-artikel *Neue Bahnen*. Kodama ziet de jonge Brahms voor zich als hij daar op Clara's piano zijn werk voorspeelt. Op deze cd vertolkt zij dan ook vroege en toch opvallend rijpe composities van zijn hand: de Pianosonate op. 1, die hij op zijn twintigste voltooide, en de Variaties op een thema van Robert Schumann op. 9, die een jaar later tot stand kwamen. Daarna speelt zij Thema en variaties op. 18b, gebaseerd op het tweede deel van Brahms' eigen Eerste strijksextet en gecomponeerd als verjaardagscadeau voor Clara. De cd eindigt passend met haar pianobewerking van Roberts lied *Widmung*. Het gehele programma laat zich genieten als een liefdesverklaring van de Japanse aan het illustere trio, vervuld van warmte en genegenheid, met de onnadrukkelijke toets van een fijnbesnaarde pianiste die weet dat goede muziek geen poespas nodig heeft.

EDDIE VETTER

VITALI ARTIFICII MUSICALI OP. 13

Andrea Coen
Brilliant Classics 5028421966861
VKZ.NL/22563 € 11,99

BAROK

Giovanni Battista Vitali kennen we als een echte vioolcomponist. Hij was werkzaam in Modena en Bologna en hij presteerde het zelfs om daar kapelmeester te worden zonder dat hij ook organist was. Hij componeerde diverse sets viool- en trionsonates en ook muziek voor viool solo. Opus 13 uit 1689 is een heel vreemde eend in de bijt. Dit is een verzameling van zestig zeer korte stukjes die bedoeld zijn als contrapuntoefeningen en die in allerlei bezettingen kunnen worden uitgevoerd. Musicoloog en klavecijnist Andrea Coen houdt alles liever in eigen hand en speelt al deze merkwaardige stukjes, die soms klinken als een soort minimal music als je ze een paar keer achter elkaar afspeelt, in zijn eentje op het klavecimbel. Van Bach kennen we dit soort exercitjes, in het groot en in het klein, maar om Vitali's opus 13 op één lijn te stellen

MERKWAARDIGE STUKJES VAN VITALI

met bijvoorbeeld *Ein Musikalisches Opfer* van Bach is wat kort door de bocht. Andrea Coen licht alle geintjes mooi uit en brengt genoeg afwisseling in tempo tussen de deeltjes aan. Een curieuze cd die uitnodigt om zelf met themaatjes aan de slag te gaan. En dat was natuurlijk ook Vitali's bedoeling.

MARCEL BIJLO

FRANCOEUR LES FRÈRES FRANCOEUR

Timothé Langlois de Swarte,
Justin Taylor
Alpha 3760014198953
VKZ.NL/225610 € 23,99

BAROK

De carrière van de Franse barokviolist Timothé Langlois de Swarte gaat gezegd als een speer. Hij maakte een paar bejubelde cd's en hij was onlangs met Holland Baroque op tournee door Nederland. Op zijn nieuwste cd breekt hij samen met klavecijnist Justin Taylor een lans voor onbekende Franse vioolmuziek. De Italiaanse vioolrevolutie van de zeventiende eeuw ging aan Frankrijk voorbij, daar gaf men de voorkeur aan de gamba, maar in de tweede helft van de achttiende eeuw gaf ook Frankrijk zich gewonnen voor de viool. Op deze cd horen we werk van de broers Louis en François Francoeur, musici aan het hof van Lodewijk XV. Deze componisten schreven vioolsonates die eigenlijk Franse danssuites zijn. Welke broer nu precies welk stuk componeerde is niet altijd duidelijk. Langlois de Swarte en Taylor houden er in ieder geval een warm pleidooi voor. De violist heeft een krachtige toon en de klavecijnist speelt alsof hij zijn partijen ter plekke zit te improviseren. En misschien is dat ook wel zo, deze klavecijnist staat voor niets! Dit zijn helemaal geen begeleidingen maar gelijkwaardige partijen. Deze twee jonge musici zijn volkomen aan elkaar gewaagd. Een heel bijzondere cd met ten onrechte vergeten vioolrepertoire.

WARM PLEIDOOI

MARCEL BIJLO

J.S. BACH ORCHESTRAL SUITES

Dunedin Consort
o.l.v. John Butt
Linn Records 0691062066624 (2cd)
VKZ.NL/225617 € 31,99

BAROK

De orkestsuite, een lange ouverture gevolgd door een aantal dansen, komt voort uit de vooral in Frankrijk ontwikkelde suitevorm voor luit of klavecimbel. Maar in Duitsland beleefde de orkestsuite zijn grootste bloei. Georg Philipp Telemann schreef er honderden, Christoph Graupner en Johann Friedrich Fasch ook, maar van Johann Sebastian Bach hebben we er maar vier. Die vier suites behoren tot de allerbekendste

BACHS ONSTERFELIJKE NOTEN

barokke orkestmuziek en ieder barokorkest heeft ze opgenomen. Maar van het Dunedin Consort, het Schotse ensemble dat al jaren bezig is met het opnemen van muziek van Bach, hadden we ze nog niet gehoord. Nu dus alsnog. Het ensemble klinkt zoals het ook op al zijn andere cd's klinkt: warm en intiem en zonder turbotempi. Wie spektakel wil kan zich beter tot een andere uitvoering wenden. Snelle delen gaan hier wel snel maar nooit over de top. In de langzame delen is er alle ruimte om de muziek te laten ademen. De grote kracht van Dunedin is juist dat de spelers de muziek het werk laten doen en dat Bachs onsterfelijke noten eigenlijk verder geen opsmuk nodig hebben. De opname klinkt aan de droge kant, maar dat past deze uitvoeringen heel goed.

MARCEL BIJLO

Foto: Dolf Hoving

~~17,99~~
9,99*

Cor de Groot piano

DE LEEUW, FELDERHOF e.a. COR DE GROOT HOMMAGE

JACOB BOGAART, FOLKE NAUTA
DOCUMENT 8717953005540
VKZ.NL/225650

EXQUISITE KERSTBONBONS

De wat oudere lezer van Klassieke Zaken zal direct opveren bij het lezen van de naam Cor de Groot. De in 1993 overleden pianist gold als een van de belangrijkste naoorlogse vertolkers van het romantische repertoire. Nadat hij door een armblessure langere tijd alleen met zijn linkerhand kon spelen trad hij niet meer op op de grote podia en legde hij zich toe op onbekender repertoire en veel Nederlands werk. Zijn uitvoeringen klonken vooral op de radio. Zo speelde hij in 1986 en 1987 tijdens een uitzending aan kerst gerelateerd repertoire van eigen hand en van Nederlandse componisten als Jaap Geraedts, Jan Felderhof, Léon Orthel, Ton de Leeuw en Jurriaan Andriessen: stukken die de sfeer van pastorales, arrensleeën en kerstklokjes reflecteren en vaak gebaseerd zijn op bekende kerstliederen. De cd-registratie van deze optredens laat niet alleen horen wat voor een fantastisch verfijnde pianist Cor de Groot was, maar biedt, volgens *Trouw* destijds, ook een 'doosje vol exquisite kerstbonbons'.

Alleen verkrijgbaar bij de Klassieke Zaken Specialisten. Zie voor de complete lijst pagina 58. *Geadviseerde Klassieke Zaken-actieprij, zolang de voorraad strekt of tot 24 februari 2023.

DIVERSE COMPOSITEN O JESULEIN...

Clematis
o.l.v. Stéphanie Defailly
Ricerar 5400439004443
[VKZ.NL/225620](https://www.vkz.nl/225620) € 23,99

BAROK

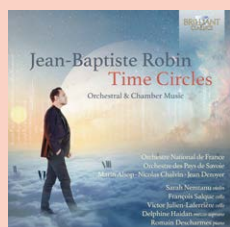
Dit jaar is het 350 jaar geleden dat Heinrich Schütz overleed. En bijna kerst, dus er verschijnen vast aardig wat opnamen van *Historia der Geburth*, het rijk geïnstrumenteerde kerstoratorium dat Schütz in 1660 schreef. Maar dat was niet de keuze van Ricerar, het Belgische label dat juist de nadruk legt op de componisten van de ietwat vergeten generatie ná Schütz. Hier klinkt wel een kerstoratorium, met alle gebeurtenissen uit het kerstverhaal, maar dan op muziek van een groot aantal componisten, onder wie natuurlijk ook Schütz zelf. Ook Michael Praetorius is vertegenwoordigd, maar de meeste componisten zijn veel minder bekend. Op de jongste componist op het programma na dan want dat is Dieterich Buxtehude. Van de onbekende meesters is Andreas Hammerschmidt wellicht de grootste ontdekking.

Het strikersensemble

Clematis wordt hier versterkt met uitstekende zangers en blazers, geheel conform de uitvoeringspraktijk in Duitsland. We horen blokfluiten, schalmeyen en kromhoorns voorbijkomen in een groot aantal korte werken die tezamen het hele kerstverhaal omvatten. De vocale partijen zijn enkelvoudig bezet, een koor horen we dus niet. Zangers en instrumentalisten mengen perfect en de muziek is fantastisch. Met al die geweldige blazerstimbres! Dit zou weleens de mooiste kerst-cd van 2022 kunnen zijn.

MARCEL BIJLO

DE GENERATIE NA SCHÜTZ

ROBIN TIME CIRCLES

Orchestre National de France e.a.
Brilliant Classics 5028421965697
[VKZ.NL/22561](https://www.vkz.nl/22561) € 11,99

HEDENDAAGS

De voortschrijdende tijd, die niets onverlet laat op weg naar dood en vergetelheid, is het thema van deze muziek van de Franse componist Jean-Baptiste Robin (*1976). Veelzeggend zijn de titels *Crop Circles* (orkest), *Tic-Tac* (piano en viool), *Poèmes de l'aube et de la nuit* (mezzo-sopraan en piano), *La lame des heures* (orkest), *Trois nuits* (twee celli) en *Zénith* (twee hobo's en strikers). Geen wonder dat we veel klokken de tijd horen wegtikken, maar deze muziek gaat verder dan dat voor de hand liggende motief. Robin, vooral bekend als organist, heeft als componist een stevig oeuvre op zijn naam. Deze cd concentreert zich op zijn relatief recente muziek en verenigt opnamen uit de jaren 2012-2022. Robin grijpt terug op Franse componisten van vorige generaties als Dukas, Roussel en de halve Fransman Honegger, maar vooral Dutilleux, wiens fijnzinnigheid hij deelt. Toch is Robins eclectische stijl wel degelijk eigentijds of, zo men wil, postmodern. Het is boeiend te luisteren naar

AMALGAAM VAN INVLOEDEN

dit afwisselende amalgaam van invloeden. Hoogtepunt: drie *Poèmes de l'aube et de la nuit* op gedichten van de componist, waarin de mezzo Delphine Haidan ons leert hoeveel trager de nacht zich ontvouwt dan de dag...

GERARD SCHELTENS

VAN STEELANT ANTWERP REQUIEM

B'Rock Orchestra, cantoLX
o.l.v. Frank Agsteribbe
Pentatone 8717306260060
[VKZ.NL/225635](https://www.vkz.nl/225635) € 20,99

BAROK

Peter Paul Rubens kennen we allemaal. Maar had hij, met zijn exuberante barokke schilderij, in Antwerpen ook een muzikale pendant? Jazeker! Philippus van Steelant was componist en organist van de Antwerpse Jacobskerk, waar Rubens begraven ligt, en hier klinkt zomaar de cd-

VANUIT DE DIEPTE OMHOOG

première van zijn recent boven water gekomen Requiem,

dat hij rond 1650 gecomponeerd moet hebben. Van Steelants muziek is al net zo uitbundig als Rubens' schilderkunst. Hij schreef een omvangrijke dodenmis voor een groot bezet ensemble van zangers en instrumentalist. De stijl doet denken aan soortgelijke composities van Biber of Muffat. Van Steelant moet uitstekend op de hoogte geweest zijn van de nieuwste muzikale ontwikkelingen van zijn tijd. Zoals zo vaak bij dit soort ontdekkingen vraag je je af hoe het mogelijk is dat we deze muziek nog niet kenden. Maar het wachten loonde de moeite, zeker ook vanwege de monumentale uitvoering door B'Rock en cantoLX onder leiding van Frank Agsteribbe. Met veel lage trombones in het orkest komt de klank echt vanuit de diepte omhoog. Zangers en instrumentalisten zijn bovendien allemaal van het hoogste niveau, zowel solistisch als in ensembleverband. Dit is een dodenmis om je over te verbazen en om vaak te beluisteren.

MARCEL BIJLO

RAMEAU ZOROASTRE

Reinoud van Mechelen, Jodie Devos e.a.
Choeur de Chambre de Namur
Les Ambassadeurs – La Grande Écurie
o.l.v. Alexis Kossenko
Alpha 3760014198915 (3cd)
[VKZ.NL/22569](https://www.vkz.nl/22569) € 42,99

OPERA

Men zou kunnen stellen dat Jean-Philippe Rameau twee opera's genaamd *Zoroastre* componeerde. De sterk omgewerkte versie die Rameau presenteerde in 1756 haalde in onze tijd plaat, cd en streaming. De oorspronkelijke versie uit 1749 – een *grand opéra* voordat dat genre bestond, met spektakel, drama, exotische taferelen en gedurfde sombere kleuren – kreeg er in zijn tijd van langs van de critici en werd in onze tijd dientengevolge goeddeels terzijde geschoven. Rameau opteert in dit werk voor een bijna meedogenloos dramatische verklanking van het tekstboek. Het kwaad wordt afgeschilderd met de duistere en bittere subtiliteit van een briesend mythisch monster, terwijl het goede glanst als goud. Die originele versie is er nu ook in albumvorm. De stem van tenor Reinoud van Mechelen als de filosoof en titelheld Zoroastre vloeit niet voortdurend als olie, maar hij leeft zijn rol. In de partij van zijn geliefde is sopraan Jodie Devos als het stralend licht in de duisternis. Tassis Christoyannis weet ons met zijn prachtige bariton bijna te winnen voor de tegenpartij. Véronique Gens als de verbitterde, afgewezen geliefde is iets van de crème in haar stem kwijtgeraakt, maar maakt een verpletterende indruk. Het kamerkoor uit Namen en Les Ambassadeurs – La Grande Écurie excelleren in een soms wat ruige opname.

VERPLETTEREND

HEIN VAN EEKERT

MEYERBEER ROBERT LE DIABLE

Solisten, Orchestre National Bordeaux Aquitaine,
Choeur de l'Opéra National de Bordeaux
o.l.v. Marc Minkowski
Bru Zane 8055776010069 (3cd+boek)
VKZ.NL/225616 € 45,99

OPERA

Met *Robert le Diable* zette componist Giacomo Meyerbeer niet alleen zichzelf voorgoed op de kaart, maar ook het genre van de 'grand opéra'. Meyerbeers originaliteit en enorme invloed op andere negentiende-eeuwse componisten, onder wie Verdi en Wagner, worden helaas nog steeds niet op volle waarde geschat, maar dirigent Marc Minkowski breekt met deze geweldige nieuwe opname een zeldzaam overtuigende lans voor de componist. Met het Orchestre National Bordeaux Aquitaine laat hij prachtig horen hoe inventief en rijk Meyerbeers orkestratie is, en hoe zorgvuldig de componist zijn opera muzikaal structureert. Minkowski maakt wat – vergeeflijke – coupures, maar voegt aan de andere kant ook een later gecomponeerde aria voor Robert toe. John Osbornes voorbeeldige vertolking van de titelrol – rijk en gevarieerd van toon, technisch bewonderenswaardig én doorvoeld – bevestigt eens te meer dat een betere tenor in dit repertoire nauwelijks denkbaar is. De twee grote vrouwenrollen zijn mooi gedifferentieerd: het warme, fluwelige geluid van Amina Edris als een intense Alice en de heldere, sprankelende en wendbare stem van Erin Morley als Isabelle. Als de duivelse Bertram is de Franse bas Nicolas Courjal verrassend subtiel en vocaal vooral imposant als hij de laagte in mag duiken.

MOOIGEDIFFERENTIEERD

BENJAMIN ROUS

CINEMA

Alexandre Tharaud,
Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia
o.l.v. Antonio Pappano
Erato 5054197184611 (2cd)
VKZ.NL/225637 € 23,99

FILMMUZIEK

Alexandre Tharauds hommage aan de filmmuziek: het is te veel om op te sommen, twee cd's met zoveel korte tracks en een totale speeltijd van zo'n 2½ uur. We komen namen tegen van componisten als Michel Legrand, John Williams, Ennio Morricone, Nino Rota, Philip Glass, Stéphane Grapelli en titels van befaamde rolprenten als *Summer of '42*, *E.T.*, *Les choses de la vie*, *The Thomas Crown Affair*, *The Way We Were*, *Il gottapardo*, *The Godfather*, *Schindler's List* en *Star Wars*, om een volstrekt willekeurige greep te doen. 'Volstrekt willekeurig' is ook de indruk die Tharauds repertoirekeuze wekt. Hij maakte briljante bewerkingen voor piano, deels begeleid door Antonio Pappano die zijn dirigeervaring in het muziektheater optimaal benut. 51 uit hun cinematografisch verband gerukte muziekstukken geven toch de indruk van verbroking. Filmmuziek is bedoeld om de beelden te ondersteunen en zo bij te dragen aan de spanningsopbouw, de sfeer, de actie, het ritme van de

OM DOOR EEN RINGETJE TE HALEN

film. Het is aan u als luisteraar om te bepalen of die muziek zonder film op eigen benen kan staan. Aan Alexandre Tharaud zal het beslist niet liggen, want zijn spel is om door een ringetje te halen.

GERARD SCHELTENS

LOULOU & LOU DE LEUKSTE SINTERKLAASLIEDJES!

Polymoon Music 1141307156218
VKZ.NL/225626 € 19,99

KINDERLIEDJES

Loulou & Lou is een collectief dat sinds 2017 de tere kinderziel bestormt met cd's vol kinderliedjes die gespeeld worden door echte muzikanten en die gearrangeerd zijn in vele verschillende stijlen. Uiteraard gaan ook de grote kinderfeesten niet zomaar voorbij. Zo was er al snel in 2017 een Sinterklaas-cd met de bekende sinterklaasliedjes in onder andere rock-, jazz-, blues- en discoversies. Dit alles om kinderen spelenderwijs verschillende muziekstijlen te laten ontdekken en te laten

genieten van echte muziek door echte musici. Inmiddels is

EEN SCALA AAN STIJLEN

er de afgelopen jaren wel wat gebeurd aangaande de Sinterklaas- en vooral Zwarte Pietenperceptie. Vandaar dat het tijd werd voor een nieuwe Sinterklaas-cd met nog steeds een scala aan stijlen, maar nu met politiek correcte teksten waarbij Piet niet meer zwart is en zeker geen knecht die ook maar in de verste verte doet denken aan een slavernijverleden. Zo is 'Zwarte Piet, wiedewiedewiet' geworden tot 'Lieve Piet...', is de 'knecht' in de discoversie van *Zie ginds komt de stoomboot* nu gewoon 'Piet' en krijgt niemand meer de roe, maar 'wie stout is kiekeboe'. Hoewel er nog steeds zaken zijn waar men ongetwijfeld ooit aanstoot aan gaat nemen – zoals 'Dikke Piet' wiens band knapt – is dit een verzameling goed uitgevoerde Sinterklaasliedjes waarmee vele ouders en kinderen voorlopig voort kunnen.

PAUL JANSSEN

FALLA, BONFA e.a. ROOTS

Nemanja Radulovic,
Double Sens
Warner 0190296198304
VKZ.NL/225638 € 22,99

VOLKSMUZIEK

Het gaat misschien wat ver om Nemanja Radulovic het enfant terrible van de klassieke muziek te noemen, maar het is een feit dat de flamboyante Servische violist een wat ander pad bewandelt dan de meeste violisten. Zo gaf hij op de cd *Baika* en het verzamelalbum *The Essentials* al blijk van een speelse programmering en een speelstijl die het beste van de volksmuziek en de klassieke muziek verenigt, en nu gaat hij op *Roots* nog een stap verder. Hij stortte zich op de volksmuziek van landen

MUZIKALE WERELDREIS

als China, Japan, India, Frankrijk, Spanje, Servië, Roemenië en Israël. Bekende en minder bekende volksliedjes en op volksmuziek gebaseerde klassiekers zoals de *Danse espagnole* uit *La Vida Breve* van Manuel de Falla passeren de revue op deze enorme en vooral vrolijke muzikale wereldreis. Voor Radulovic is *Roots* een verhaal van vreugde en liefde, van een reis naar de grondslag van de klassieke muziek. "Hoe meer muziek je ontdekt, hoe duidelijker het wordt dat veel volksmuziek de basis is voor de klassieke muziek", verklaarde hij al. Dat hij ondertussen violelequivalenten vond voor het pizzicato van de Japanse koto en onderscheid weet te maken tussen Chinese en Servische glissandi maakt het luistergenot alleen maar groter.

PAUL JANSSEN

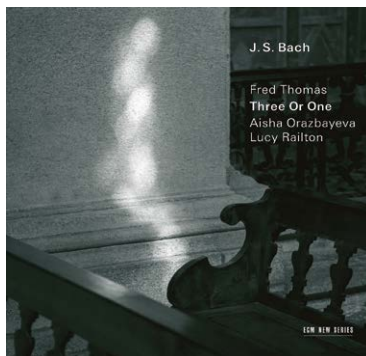
AANBEVOLEN DOOR UW KL

Al meer dan twintig jaar is de cd-afdeling van De Algemene Boekhandel te Amersfoort in de omgeving een begrip. De mooiste klassieke en populaire muziek op oude of nieuwe instrumenten, op dvd of vinyl, alles valt te bekijken en te beluisteren op de makkelijk te bereiken en toch rustig gelegen Leusderweg. Professionele medewerkers adviseren u graag over de mooiste klassieke muziek. De winkels is elke werkdag geopend en u kunt gratis parkeren voor de deur.

DE ALGEMENE BOEKHANDEL

Leusderweg 184 – 188, Amersfoort
Tel. 033 4622222
www.algemeneboekhandel.nl

J.S. BACH THREE OR ONE

FRED THOMAS,
AISHA ORAZBAYEVA,
LUCY RAILTON
ECM 0028948561414
VKZ.NL/215621 € 23,99

Op het prestigieuze label ECM New Series is een klassieke cd verschenen met daarop een eerste track die qua schoonheid bijna onverdraaglijk is, namelijk Bachs aria *Ach bleib bei uns, Herr Jesu Christ* (BWV 649), bewerkt voor pianotrio. Een betoverend klinkende pianopartij, begeleid door een cello en wat later verrijkt door de daarbovenuit zwevende koraalmelodie. Dit muzikale wonder wordt ons geschonken door het Engelse multitalent, de pianist Fred Thomas, begeleid door violiste Aisha Orazbayeva en celliste Lucy Railton. Alles voorbeeldig opgenomen door ECM, met een bijna jazzachtige intimiteit. Vanzelfsprekend zijn de andere stukken op deze cd (vrijwel allemaal adagio's tot adagissimo's) net zo bijzonder. Ach, iedereen die deze *Ach bleib bei uns* hoort, zal zich dankzij de oude Bach weer herboeren voelen, opgevrolijkt, getroost en, jawel, gelouterd...

David Apollonius Coppoolse

CD-Artline - klassiek, al meer dan 30 jaar een sfeervolle, gastvrije winkel met een enorm assortiment geluidsdragers. Naast klassiek hebben wij ook alle andere genre's direct uit voorraad leverbaar, ook tweedehands, tegen aantrekkelijke prijzen. Wat niet op voorraad is, willen wij uiteraard graag voor u bestellen. Zie op onze website www.cdendvd-klassiek.nl wat er allemaal leverbaar is. Wij houden net als u van muziek en adviseren en helpen u graag uw favoriete muziek te vinden onder het genot van een heerlijk kopje koffie of thee. In de directie omgeving van de winkel kunt u GRATIS PARKEREN. Alle bestellingen boven € 20,00 worden kosteloos door heel Nederland verzonden!

CD-ARTLINE

Traaij 47 A, Driebergen-r.
Tel. 0343 521532
www.cdendvd-klassiek.nl

BACH, TARTINI e.a. TUTTA SOLA

RACHEL PODGER
CHANNEL CLASSICS
0723385444220 (SACD)
VKZ.NL/225652 € 23,99

Op haar album *Tutta sola* speelt de Britse violiste Rachel Podger solorepertoire van vijf Europese componisten die allemaal leefden om in 1700 oudejaarsavond te vieren. Het is een prachtig barokprogramma van geselecteerde vioolsolostukken, preludes, dansen en fugatische bewegingen. Een persoon, althans wat betreft het repertoire voor barokviool, schiet me meteen te binnen: Johann Sebastian Bach. Maar de Duitse componist was niet de enige die experimenteerde met 'senza basso', muziek zonder begeleidende bas. Naast Johann Sebastian Bach bevat deze opname solovioolmuziek van Johann Joseph Vilsmayr, Nicola Matteis jr., Johann Paul von Westhoff en Giuseppe Tartini. Het vorige soloalbum van Rachel Podger werd door *BBC Music Magazine* geprezen en werd opgenomen in *The Guardians* top 10 van de beste klassieke cd's van het jaar 2019.

Hans en Marcel Verdurmen

ASSIEKEZAKEN SPECIALIST

De uitgebreide muziekafdeling in Boekhandel Dominicanen is een feestje voor onze klanten. De mooie bovenverdieping biedt een prachtig uitzicht over de hele winkel in deze middeleeuwse kloosterkerk en is te bereiken via trap en lift. Eenmaal boven waan je je echt in een andere wereld. Je vindt er een uitgebreide collectie klassieke muziek, popmuziek en jazz. Ook vinyl in alle genres is ruimschoots te vinden waaronder een goed gesorteerde collectie jazzplaten. Kom langs in de mooiste winkel van Maastricht voor het uitgebreide assortiment of bezoek een van de vele concerten of lezingen.

BOEKHANDEL DOMINICANEN

Dominicanerkerkstraat 1, Maastricht
Tel. 043 4100010
www.libris.nl/dominicanen

DE WERT VERSI D'AMORE

VOCES SUAVES
ARCANA 3760195735367
VKZ.NL/225653 € 23,99

De uitgaves van het ensemble Voces Suaves op het label Arcana zijn elke keer weer een feest. Met hun nieuwe album *Versi d'Amore* richten ze zich op de late madrigalen van Giaches de Wert. Geboren in de Lage Landen verhuisde De Wert als kind naar Italië en werd kapelmeester aan het hof van Mantua, waar hij later van grote invloed was op de jonge Claudio Monteverdi. Voor De Werts verklankingen van Petrarca's sonnetten is gekozen voor een a-capella-uitvoering om zo de hoogst mogelijke transparantie en intimiteit te bereiken. De lichtere, pastorale 'canzonettes' kregen een begeleiding van theorbe, viola de gamba en blokfluit. Dit resulteert in een welhaast perfect klanklandschap waarin elk madrigaal in zijn eigen ideale klankwereld mag opbloeien. *Versi d'Amore* wordt zo een schitterende muzikaal-poëtische ervaring, dwars door de tijd heen.

Guido Mevis

Boekhandel Het Colofon (850 m2) is gevestigd in de Arnhemse Bakkerstraat 56. Gestart in augustus 2014 met zestig oude deuren op schragen en heel veel voordeelboeken. Inmiddels is de zaak uitgegroeid tot een complete boekhandel met een grote collectie nieuwe boeken, een afdeling 2e hands en voordeelboeken. Daarnaast is er een grote afdeling Klassieke Muziek te vinden met een uitgebreide bijzondere collectie! Er zijn regelmatig concerten, optredens en lezingen in de winkel. Het Colofon is altijd in ontwikkeling en is nooit af. Kom je verbazen!

HET COLOFON

Bakkerstraat 56, Arnhem
Tel. 026 3703508
www.hetcolofon.nl

HOLLYWOOD SOUNDSTAGE

SINFONIA OF LONDON
O.L.V. JOHN WILSON
CHANDOS 0095115529423
VKZ.NL/225656 € 20,99

Deze laatste cd van dirigent John Wilson en zijn Sinfonia of London is een ode aan de Hollywoodfilmcomponisten van weleer, van wie Erich Korngold de belangrijkste en invloedrijkste is geweest. Dus volkomen terecht dat de cd begint met een werk van zijn hand. Filmmuziek kenmerkt zich door het veelvuldig gebruik van clichés, maar als het zo goed gedaan wordt als hier is dat eigenlijk een groot voordeel. De muziek neemt ons mee in brandende liefdes, hartverscheurende dramatische ontwikkelingen of jubelende climaxen. Nooit eerder hebben we deze bekende muziek mooier kunnen beluisteren dan in deze opname. Dit is een cd waar je ontzettend vrolijk van wordt, met hoogstens een tikje weemoed naar de glitter en glamour in de hoogtijdagen van de Hollywoodindustrie, waar 'the sky the limit' was.

Martin Buninga

HORIZONTAAL

- 1 DIRIGENT DIE OOK VOOR HET CONCERTBOUWORKEST STOND
- 7 ZWITSERSE COMONIST
- 10 ORKESTWERK VAN SAARIAHO
- 11 ITALIAANSE SCHRIJVER
- 13 NOOT
- 14 VIOOLBOUWER
- 16 ENGELSE HOORN
- 17 LA ... DE LA MER (SOUSA)
- 18 PERSOONLIJK VOORNAAM- WOORD
- 19 ITALIAANSE DIRIGENT
- 22 NOOT
- 23 MUZIEKINSTRUMENT
- 25 WER NIE SEIN BROET MIT TRÄNEN ... (SCHUMANN)
- 26 OCTAAF BESTAAT LETTERLIJK UIT ... NOTEN
- 28 ZANGSTEM
- 30 WAAR INTERNATIONALE ARTIESTEN VAAK KOMEN
- 33 JAPANS TONEELSPEL
- 34 HALF JAAR
- 35 DE ... VAN TUONELA (SIBELIUS)
- 37 DUITSE PEER
- 39 ... ABSTRACTO
- 40 IN OVEREENSTEMMING
- 42 DEMPER
- 43 VIOLIST AAN WIE HAYDN ZIJN STRIJKKWARTETOPUS OPDROEG

1	2	3	4	5		6		7		8	9
10						11	12			13	
14					15						
16				17						18	
19		20	21						22		
23								24			
		25						26			27
28	29			30	31		32				
33			34								
35		36					37				38
		39			40	41					
42								43			

VERTICAAL

- 1 SONATEN ÜBER DIE MYSTERIEN DES ... (BIBER)
- 2 NEDERLANDSE COMONIST
- 3 ... JOHN SMITH (DOWLAND)
- 4 REUZESLANG
- 5 NEDERLANDSE COMONIST
- 6 FRANSE SOPRAAN
- 7 BOURGONDISCHE COMONIST
- 8 INSTRUMENT
- 9 HELFT VAN DE WISSELSpanning
- 12 ... SHE EXCUSE MY WRONGS (DOWLAND)
- 15 DAT WIL ZEGGEN
- 20 DOOR DE WERELD ... EEN WOORD EN HET DRIJFT DE MENSEN VOORT
- 21 RAAD VAN STATE
- 22 SIE TRUG DEN ... IN DER HAND (SCHÖNBERG)
- 27 TEN LAATSTE
- 29 SWING ... SWEET CHARIOT
- 31 CURRENTE MENS
- 32 BOEKCODE
- 34 GELIEFDE VAN CHOPIN
- 36 BEKEND WERK VAN BACH
- 38 PAAVO JÄRVI IS EEN ...
- 40 ... BLOC
- 41 OMROEP

OPLOSSING

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Onder de goede inzendingen worden 10 cd's verloot van
Haydn - London Symphonies (arr. Ashley Solomon)
 door Florilegium

HORIZONTAAL

- 1 TOETSINSTRUMENT
 7 ... AND GALATHEA (HÄNDEL)
 10 OPERA VAN GLUCK
 12 TERA-JOULE
 14 ITALIAANSE COMPOSITIE
 15 FRANSE COMPOSITIE
 18 SNAARINSTRUMENT
 20 ERASMUS STUDENT
 NETWORK
 21 UITROEP BIJ HET HOSSEN
 22 DER STREIT ZWISCHEN
 PHOEBUS UND ... (BACH)
 23 BIJBELBOEK RUTH
 24 STEMPTYPE
 27 LOF
 29 NATIONALE COMMISSIE TEGEN
 ALCOHOLISME
 30 LEVENSADEM
 32 MUZIEKTERM
 34 OH! ... I JUBAL'S LYRE (HÄNDEL)
 35 QUAE EST ... (GESUALDO)
 36 FOR UNTO .. A CHILD IS BORN
 (HÄNDEL)
 37 ARCHEOLOGISCHE
 OPGRAVINGSPLEK
 38 ID EST
 39 8-REGELIG DANSIED
 41 VENUS AND ... (BLOW)
 42 LANGE GOLF (RADIO)
 43 NOOT

1	2	3	4	5	6		7	8		9	
10						11				12	13
14						15	16		17		
18					19						
20				21					22		
23			24			25		26			
27		28		29				30			31
32			33						34		
35					36			37			
		38			39		40				
41							42			43	

VERTICAAL

- 1 VOCALE COMPOSITIE VAN HAYDN
 2 HANDIG VOOR INSTRUMENTBOUWERS
 3 GESTILEERDE RELIGIEUZE AFBEELDING
 5 CLAVECINIST
 6 TOTUS TUUS
 8 ITALIAANSE COMPOSITIE
 9 VOCALE COMPOSITIE VAN HAYDN
 11 ... L'ANIMA MIA (MONTEVERDI)
 13 DON ... (GLUCK)
 16 ET ISMAELE ESILIATA
 (SCARLATTI)
 17 INLEVINGSVERMOGEN
 19 BETOOG
 25 TORQUATO ...
 26 AD ACTA
 28 DE REDE
 31 ... CHARVET
 (MEZZOSOPRAAN)
 33 THUISBASIS VAN LES ARTS
 FLORISSANTS
 37 SOLI DEO GLORIA
 40 NON LIQUET

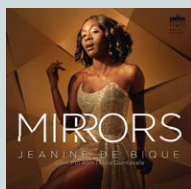
OPLOSSING

--	--	--	--	--	--	--	--

OPSTUREN NAAR

De oplossingen van de beide puzzels kunt u met naam, adres, postcode en woonplaats voor 13 januari 2023 sturen naar: Klassieke Zaken, Postbus 762, 3700 AT ZEIST of info@klassiekezaken.nl

Onder de goede inzendingen worden 10 cd's verloot van
Jeanine De Bique - Mirrors

PRIJSWINNAARS

Prijswinnaars puzzel KZ 4/2022

Oplossing: Schreker

Naam

Arie van Ballegooijen
 J. A. Imhoff
 Henk Woudstra
 Riekje Huisman
 W. van Dam
 Bina van der Linde
 Peter van Bergen
 Ron Altena
 Loes Swaan
 Henk Dries

Plaats

Bierum
 Vlaardingen
 Zutphen
 Scheemda
 Hoogvliet
 Muiderberg
 Schoorl
 Huizen
 Zoetermeer
 Driel

De prijswinnaars van puzzel nr. 4 ontvangen
**Stravinsky's Le Sacre du Printemps door het Simón Bolívar
 Youth Orchestra of Venezuela o.l.v. Gustavo Dudamel**

KLASSIEKEZAKEN SPECIALISTEN

ALKMAAR

Pop-eye/Velvet Music
Boterstraat 10 / 072-2200205
alkmaar@velvetmusic.nl

ALMELO

Hilarius Broekhuis
Koormarkt 24 / 0546-456717
www.boekhandelbroekhuis.nl

AMERSFOORT

De Algemene Boekhandel
Leusderweg 184-188 / 033-4622222
www.algemeneboekhandel.nl

AMSTERDAM

Charles Muziek
Weteringschans 193 / 020-6265538
charlesmuziek@planet.nl

CONCERTO

Utrechtschestraat 54-60 / 020-6245467
www.concerto.nu

ARNHEM

Het Colofon
Bakkerstraat 56 / 026-3703508
www.hetcolofon.nl

BILTHOVEN

Bilthovens Boekhandel
Julianalaan 1 / 030 2281014
www.libris.nl/bilthoven

COEVORDEN

Music & more
Friesestraat 50 / 0524-517332
www.blackvinyl.nl

DELFT

Muziekhandel Van Buytene
Binnenwatersloot 16 / 015-2123853
www.cdklassiek.nl

DEN HAAG

Paagman
Frederik Hendriklaan 217 / 088 3383838
www.paagman.nl

PAAGMAN

Lange Poten 41 / 088 3383838
www.paagman.nl

DORDRECHT

Dordrecht Klassiek
Voorstraat 463 A / 078 612 2169
www.dordrechtklassiek.nl

DRIEBERGEN

CD ARTLINE
Traaij 47A / 0343-521532
www.cdendvd.nl

EINDHOVEN

Bullit Klassiek
Heuvel Galerie 140 / 040-2465107
www.bullitklassiek.nl

EMMEN

Boekhandel Vermeer
Noorderstraat 38-40 / 0591-642088
www.vermeer.plantage.nl

ENSCHDEDE

Boekhandel Broekhuis
Marktstraat 12 / 053-4325210
www.boekhandelbroekhuis.nl

FRANEKER

Mollema Music World
Voorstraat 11 / 0517-382820
www.mollemamusicworld.nl

GRONINGEN

Plato Groningen
Oude Ebbingestraat 41 / 050-3135055
www.platomania.nl

HAARLEM

Bruno Klassiek
Gierstraat 50 / 023-5323240
www.brunoklassiek.nl

HENGELO

Boekhandel Broekhuis
Weemenstraat 45 / 074-2910267
www.boekhandelbroekhuis.nl

HOOGEZAND

Evelyn Novacek
Meint Veringastraat 132 / 0598-392 551
www.evelynnovacek.nl

KROMMENIE

Erwin Vermast CD-DVD Shop
Zuiderhoofdstraat 2 / 075-6216382
www.erwinvermast.nl

LEIDEN

Plato Leiden
Vrouwensteeg 4-6 / 071-5149689
www.platomania.nl

VELVET MUSIC

Nieuwe Rijn 34 / 071-5128157
www.velvetmusic.nl

LEIDSCHEMENDAM

Paagman Winkelcentrum Leidsenhagein
Westfield Mall of, Liguster 36 / 088 338 3838
www.paagman.nl

MAASSLUIS

Mastersound
Noordvliet 29 / 010-5917822
peter@mastersoundonline.nl

MAASTRICHT

Boekhandel Dominicanen
Dominicanerkerkstraat 1 / 043-4100 010
www.boekhandeldominicanen.nl

MIDDELBURG

De Drukkerij
Markt 51 / 0118 – 886874
www.drukkerijmiddenburg.nl

NIJMEGEN

Boekhandel Roelants
Van Broeckhuijsenstraat 34 / 024-3221734
www.roelants.com

KROESE KLASSIEK

Molenstraat 126 / 024-3221346
www.kroese-online.nl

ROTTERDAM

Velvet Music
Oude Binnenweg 121a / 010-4134423
www.dedoelen.nl
www.velvetmusic.nl

VELVET MUSIC

Coolsingel 129 / 010 3070282
www.velvetmusic.nl

SANTPOORT

Bredero Boeken
Hoofdstraat 234 / 023-538 2061
www.brederoboeken.nl

SCHAGEN

Boekhandel Plukker
Gedempte Gracht 71-75 / 0224-212941
www.boekhandelplukker.nl

UTRECHT

Broese Boekverkopers
Oude Gracht 112-B / 030-2335200
www.broese.nl

VENLO

Sounds Recordshop BV
Parade 66 / 077-3510625
www.sounds-venlo.nl

WIJK BIJ DUURSTEDEN

Boekhandel Pettinga
Markt 12 / 0343-577300
www.boekhandelpettinga.nl

WINSCHOTEN

Hekman Muziek BV
Torenstraat 34 / 0597-413 184
www.hekmanmuziek.nl

ZEIST

Kramer en van Doorn
Slotlaan 221 / 030-693 3033
www.libris.nl/kramer-vandoorn

ZWOLLE

Plato Zwolle
Klokensteeg 14 / 038-4225354
www.platomania.nl

ZWIJNDRECHT

Plantage Hyperion
Hof van Holland 63 / 078-6208176
www.plantagehyperion.nl

BELGIË

BRUSSEL

La Boite a Musique
Koudenberg 74 / +32 2 513 09 65
www.laboiteamusique.eu

TURNHOUT

Muziekhandel Thom van Sas
De Merodelei 75 / +32 14 41 2014
www.muziekhandelvansas.be

WEBWINKELS

Boudisque muziek en film
06 14579618
www.boudisque.nl

KLASSIEK.NL

058-2948700
www.klassiek.nl

MUZIEKHANDEL SPRONK

076-5215213
www.spronk.nl

Winkels met postorderservice.

Bij alle in dit magazine besproken cd's staat een adviesprijs vermeld.

De in dit magazine besproken cd's zijn niet in iedere winkel standaard op voorraad, maar zijn te allen tijde door de Klassieke Zaken Specialist te bestellen. Vraag uw winkelier om advies.

WARNER CLASSICS & ERATO WENSEN U PRETTIGE FEESTDAGEN

0190296245572 - 24CD

Claudio ARRAU, piano
THE COMPLETE WARNER RECORDINGS

5054197184611 - 2CD
0190296130922 - 1 Vinyl N.1
5054197290923 - 1 Vinyl N.2

Alexandre THARAUD, piano
CINEMA

**BELUISTER WEKELIJKS
ONZE NIEUWE TITELS
OP SPOTIFY**

0190296245596 - 48CD

Walter GIESEKING, piano
THE COMPLETE WARNER CLASSICS EDITION

5054197286124 - 2CD

Diana DAMRAU, soprano
MY CHRISTMAS

0190296245275 - 46 CD

Sir Roger NORRINGTON, conductor
THE COMPLETE ERATO RECORDINGS

0190296157134 - 1CD | 019029641553 - 1 Vinyl

Gautier CAPUÇON, cello
SENSATIONS

5054197177910 - 3CD

G.F. HANDEL, THEODORA
Joyce DiDONATO, Michael SPYRES, ...
Il Pomo d'Oro / Maxim EMELYANYCHEV

SOUNDTRACK BIJ EEN ROERIGE TIJD

De pianoconcerten van Sergej Prokofjev zijn nog steeds een beetje de stiefkinderen van het twintigste-eeuwse concertrepertoire. Ja, het Derde pianoconcert kent enige populariteit, maar de andere vier hebben niet bepaald de status van meesterwerk. Dat is jammer, want Prokofjev was niet alleen een meesterlijk pianist die het instrument van haver tot gort kende, maar ook een verrassend componist. Met zijn humor, zijn ritmische drive en momenten van pure, haast romantische lyriek lijkt hij nog het meest op een twintigste-eeuwse Haydn. De Franse pianist Jean-Efflam Bavouzet begrijpt dat en heeft in deze set met alle vijf pianoconcerten de BBC Philharmonic onder leiding van Gianandrea Noseda aan zijn zijde. Het hele verhaal is een ontdekkingsreis door het componistenleven van Prokofjev, die de pianoconcerten tussen 1911 en 1932 schreef. De vijf concerten vormen zo niet alleen een soundtrack bij een roerige tijd, maar ook een persoonlijk dagboek van een eigenzinnig componist. Een verrijkende dubbel-cd.

Alleen verkrijgbaar bij de Klassieke Zaken Specialisten. Zie voor de complete lijst pagina 58.
*Geadviseerde Klassieke Zaken-actieprij, zolang de voorraad strekt of tot 24 februari 2023.

PROKOFJEV PIANO CONCERTOS NOS. 1-5

JEAN-EFFLAM BAVOUZET,
BBC PHILHARMONIC
O.L.V. GIANANDREA NOSEDA
CHANDOS 0095115180228 (2CD)
VKZ.NL/225658